

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Падпіска на «Звязду» на першае паўгоддзе заканчваецца! НЕ СПАЗНІЦЕСЯ!

Падпіска-2010 КРОПЛЯ ЗДРАВНЯЕ КАМЕНЬ. НЕ СІЛАЙ...

Наша сям'я вось ужо 60 гадоў выпісвае і чытае газету «Звязда». Гэта — як закон цпер, як традыцыя.

А пачалася ўсё ў 1949 годзе, калі мой бацька, народны пісьменнік Беларусі Іван Шамякін — былы франтавік (усе пяць гадоў на фронце!), а пасля Перамогі — настаўнік на Гомельшчыне, літаральна уварваўшыся ў тагачаснае літаратурнае жыццё раманам «Глыбокая плынь», разам з сям'ёй пераехаў у Мінск.

Натуральна, што з пераездам бацька стаў выпісваць шмат газет, у тым ліку «Правду», «Известия», і, зразумела ж, «Звязду». Пазней ён шчыра пасябраваў з многімі звяздоўцамі, у тым ліку з Аркадзем Аланасавічам Тоўсцкім (светлай памяці), з Таццянай Уладзіміраўнай Падальж і падтрымліваў з імі адносіны да самай смерці — да 14 кастрычніка 2004 года.

Бацька і сам быў актыўным аўтарам «Звязды». Адна з апошніх яго публікацый — апавяданне «Што сказаў Маур?», якое ён даслаў на конкурс. І як жа радаваўся, калі атрымаў ганаровую прэмію!

Зразумела ж, справа была не ў ёй, не ў грошах, а ў тым, што і ў свае 80 ён яшчэ можа пісаць. І нават перамагаць у конкурсах. А для гэтага — ён ведаў — трэба шмат: трэба жыць у віры жыцця, трэба трымаць руку на пульсе часу, трэба асэнсоўваць усё больш-менш значныя падзеі ў жыцці грамадства...

Пасля смерці бацькі мы працягваем выпісваць газету, зусёды знаходзім у ёй цікавыя публікацыі, радуемся, што ў рэдакцыю прыйшло маладое папаўненне — Алена Дзядзіла, Глеб Лабадзенка, Яўген Валюшын...

Здаўна вядомы выраз: кропля здравяе камень не сілай, а часта той падзення. «Звязда» — не кропля, а чыстая, вірлівая рачная плынь, якая (веру ў гэта!) здолее знішчыць у нашым грамадстве абыякавае стаўленне да роднай мовы. Таму ўсім супрацоўнікам газеты, яе адным прыхільнікам, усім чытачам шчыра зычу плёну ў працы, здароўя і сапраўднага чалавечага шчасця.

З павагай Алесь ШАМЯКІНА, г. Мінск.

Аляксандр Лукашэнка 30 снежня правядзе прэс-канферэнцыю для беларускіх СМІ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 30 снежня правядзе прэс-канферэнцыю для цэнтральных і рэгіянальных сродкаў масавай інфармацыі Беларусі.

Мерапрыемства пройдзе ў прыныповава новым фармаце. Трансляцыя прэс-канферэнцыі пачнецца ў 12.00 па Першым канале Беларускага радыё. У вяртанні тэлеэфіры Першага нацыянальнага тэлеканала, а таксама каналаў «АНТ» і «СТБ» будзе паказана тэлеверсія прэс-канферэнцыі.

Лядовы палац у Баранавічах адкрыўся напярэдадні новага года

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ўзяў удзел у цырымоніі адкрыцця гэтага культурна-спартыўнага комплексу, перадае карэспандэнт БЕЛТА. Як падкрэсліў Прэзідэнт, за апошнія паўтара дзясятка гадоў у Беларусі складалася так, што напярэдадні Новага года дзяржава робіць асабліва пільнае, значныя для жыхароў канкрэтных рэгіёнаў і краіны ў цэлым. У канцы мінулага года быў праведзены прыродны газ у Брэсцкай раённай Мінскай вобласці, у сталіцы пабудаваны веладаром, у горадзе Брэсце Брэсцкай вобласці адкрыта лядовае арэна з бар'юскай залай.

«У кожнай моцнай сям'і ёсць традыцыя. Цудоўна, што яны сфарміраваліся ў нас — народа маладой сувераннай і незалежнай Беларусі. Гэта таксама адзін з абавязковых атрыбутоў адзінай з'яднанай нацыі», — сказаў кіраўнік дзяржавы. «Мы застаёмся вернымі сваім традыцыям, нягледзячы ні на якія крызісы, — адзначаў Аляксандр Лукашэнка. — Я ведаю пра той шквал крытыкі, які зноў абрушыўся на мяне: маўляў, у свеце крызіс, а ўзводзяцца чарговыя палацы. Я не хачу нават уступаць у спрэчку і палеміку з такімі пустапловамі. Таму што пабудаваны комплекс — гэта дадатковы рабочыя месцы, і больш за сотню, новы імпульс для развіцця раёна і такога буйнога горада. У рэшце рэшт, гэта прамы шлях да прыгажосці і здароўя».

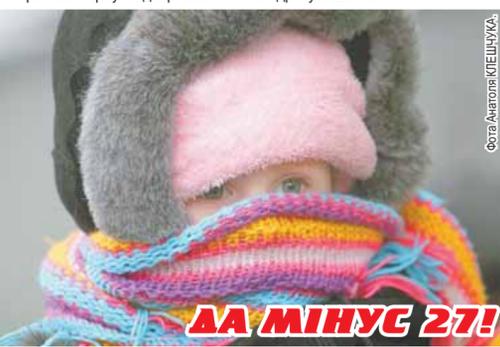
«Некалі мы вызначылі мэту сваёй дзейнасці — моцная і квітнучая Беларусь. І такой павінна быць уся краіна — ад сталіцы да самых аддаленых населеных пунктаў. Таму самая пільная ўвага ў нас надаецца ўсеабаковым развіццю малых і сярэдніх гарадоў, забяспечэнню роўных умоў для жыцця ў горадзе і вёсцы», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Гэта ўжо шосты лядовы палац у Брэсцкай вобласці. У бліжэйшыя 5 гадоў тут плануецца пабудавана яшчэ тры. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што адно з самых важных прызначэнняў комплексу — гэта тое, што ён стане сапраўдным цэнтрам адначасна і здаровага ладу жыцця для людзей розных узростаў. «Я хачу, каб вашы дзеці ўмелі рабіць усё тое, што ўмеюць рабіць мае дзеці. Каб праз некалькі гадоў вы мяне не папракнулі, што мы не стварылі ўмовы для таго, каб вашы дзеці далучыліся да вялікіх нормаў чалавечага жыцця. Я хачу, каб вы менш хадзілі ў аптэкі, зварталіся ў больницы. Пазбегнуць гэтага можна толькі тым, — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Хочаце быць здаровымі — ідзіце на футбольныя палі, баскетбольныя пляцоўкі, лёгкаатлетчныя дарожкі, басейны, лядовыя палацы. Гэта ўклад у здароўе нацыі».

Аляксандр Лукашэнка выказаў надзею, што новы комплекс стане сапраўдным храмам здаровага ладу жыцця, своеасаблівай кузняй будучых чэмпіёнаў, якія праславяць Беларусь. Прэзідэнт перадаў сімвалічны ключ ад Лядовага палаца юным хакеістам Брэсцкай вобласці.

Кіраўнік дзяржавы аглядзеў гэты шматфункцыянальны культурна-спартыўны комплекс, у якім акрамя лядовай пляцоўкі размяшчаліся залы для заняткаў акробаткай і мастацкай гімнастыкай, бильярда, фітнэс-цэнтра, камп'ютарнай зала. Па сваім напавundenню новы комплекс адпавядае лепшым сучасным узорам. Аляксандр Лукашэнка меў доўжана аб сацыяльным развіцці і добраахвотна аднавіў Баранавічы, развіцці тут і ў галіне спорту і будаўніцтва спартыўных аб'ектаў. Юныя гімнасты і акрабаты паказалі Прэзідэнту невялікі музычна-спартыўны нумар.

Пасля цырымоніі адкрыцця на новай лядовай арэне пачаўся хакейны матч паміж камандамі Прэзідэнта Беларусі і Брэсцкай вобласці. Удзел у ім прымае і кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка.

Сёння ўдзень магнуты цыклон з боку Чорнага мора, які прынёс да нас у пачатку тыдня моцныя снегапады, пачне адступаць на ўсход кантынента. Інтэнсіўнасць снегападаў павялічыцца, але снег будзе ісці яшчэ ў многіх раёнах краіны, паведамляе рэдакцыя галоўнага сіноптыка Рэспубліканскага гідромэтанэацэнтру Мінпрадды Вольга ФІДОТАВА.

Тэмпература ў сярэдзі 1—7 маразу. У апошні дзень года атмасферны ціск пачне зніжацца, таму месцамі па поўдні краіны прыйдзе снег, слабая завіруха. 31 снежня на працягу сутак мінус 4—11 градусаў, уначы пры прасненнях 13—15. Толькі ў Брэсцкай вобласці ў навагоднюю ноч чакаецца мінус 1—3. Узмацненне маразоў чакаецца ў першыя дні наступнага года.

Table with exchange rates for various currencies: USD, EUR, BYR, RUB, etc.

Удзельнікі мастацкай самадзейнасці Лопыцкага Палаца культуры Мінска на прыступках Камароўскага рынку.

Курс беларускага рубля ў I квартале 2010 года захавецца на ўзроўні, бліжэй да снежаньскага...

ТАКОЕ меркаванне выказаў старшыня праўлення Нацыянальнага банка Беларусі Пётр Пракаповіч на ўчарашнім пасяджэнні Савета Міністраў Беларусі. Угадваючы, што налета хістанні курса нацыянальнай валюты заўвядзены ў межах калідора плюс/мінус 10 працэнтаў, ён заявіў, што ў рэальным жыцці «мы на гэтыя паказчыкі не павінны выходзіць, а працаваць так, як, напрыклад, у снежні, калі курс беларускага рубля да швейцарскага франка быў на пачатку снежня курс склаў 1036 рублёў, а цяпер — 1038».

Амаль такі ж курс, лічыць кіраўнік Нацбанка, будзе і ў студзені наступнага года, а калі і зменіцца, то ў бок умацавання. Для гэтага, на яго думку, ужо створаны магчымасці і эканамічныя перадумовы. Па-першае, сёлета ў другім паўгоддзі вывучка ад экспарту ў параўнанні з першым паўгоддзем узрасла ў паўтара разоў. «Гэта ўжо добры зацел, каб забяспечыць стабільнасць курсу нацыянальнай валюты», — заявіў Пётр Пракаповіч. Да таго ж, за гэты год залатавалютны рэзервы краіны ўзраслі ў 1,8 раза: калі на пачатку года Беларусь мела ў рэзервах 3 мільярды 65 мільянаў долараў ШВА, то на канец снежня — ужо 5 мільярд 440 мільянаў долараў.

Складанай, але рэальнай называў Пётр Пракаповіч задачу налета па крэдытаванню эканомікі. У наступным годзе, нагадаў ён, неабходна павялічыць крэдытаванне ў 1,4 раза. «У нас сёння ёсць усё магчымасці падтрымаць дзяржаўны курс у 2010 годзе: магчымасці Нацбанка, бюджэту і Мінфіна такія, што неабходна для работ рэсурсы дзяржаўнага курсу забяспечым у поўным аб'ёме, — паведамаў ён. — Не менш важна і тое, што створана аснова для таго, каб была рэсурсна база і ў недзяржаўных банках. Праца, праведзеная па прызначэнні замежных інвестараў у банкі, павінна даць вынікі ў 2010 годзе».

А вось закранаючы пытанне наконт зніжэння працэнтнай стаўкі па крэдытах, кіраўнік Нацбанка заявіў наступнае: трэба дакладна разумець, што зніжэнне залежыць ад агульнага стану эканомікі. «Таму што галоўнае — не выдаваць таннае фінансаванне — прыцягнуць танныя рэсурсы», — падкрэсліў ён. Пры тым Пётр Пракаповіч адзначыў, што сёння прыцягваюцца дарэгія рэсурсы: стаўка па дэпазітах насельніцтва ў беларускіх рублях даходзіць да 25 працэнтаў гадавых. Таму, паводле меркавання банкіра, неабходна сплачаць працэс паступова работу па зніжэнні кошту дэпазітаў фізічных

У БЕЛАРУСІ ўДАКЛАДНЫ ПАРАДАК ФАРМАВААННЯ І РОЗЫГРЫШ ВЫЙГРЫШНЫХ ФОНДАў ЭЛЕКТРОННЫХ ІНТЭРАКТЫўНЫХ ГУЛЬНЯў

У мэтах удасканалення заканадаўства, якое рэгламентуе правядзенне электронных інтэрактыўных гульняў, кіраўнік беларускай дзяржавы Аляксандр Лукашэнка падпісаў указ № 661 «Аб унясенні дапаўненняў і змяненняў ва Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 10 красавіка 2008 г. № 201».

У адпаведнасці з указам удакладняецца парадак фарміравання і розыгрышу выйгрышных фондаў электронных інтэрактыўных гульняў, у тым ліку выйгрышных фондаў, якія пераходзяць з тыражу ў тыраж. І фарміраванне будзе ажыццяўляцца ў парадку і намерах, вызначаных умовамі правядзення такіх гульняў. Пры гэтым выйгрышы фонд электроннай інтэрактыўнай гульні будзе фарміравацца ў

РОЗГАЛАС

ДЗЯЦЕЙ БОЛЬШ, АЛЕ НАСЕЛЬНІЦТВА — У «МІНУС» Паводле звестак Нацыянальнага статыстычнага камітэта, па стане на 1 снежня насельніцтва Беларусі складала 9 млн 660,8 тыс. чалавек. Гэта на 12,6 тыс. чалавек менш, чым у пачатку снежня мінулага года.

Адной з асаблівасцяў апошняга часу застаецца павелічэнне ўзроўню нараджальнасці. У цэлым за студзень—лістапад сёлета ў краіне з'явілася 100,7 тыс. дзяцей — на 1,9 тыс. больш, чым за такі ж час летася. Пры гэтым у параўнанні з мінулым годам адзначана павелічэнне (на 1,9 працэнта) колькасці зарэгістраваных шлюбав, а таксама змяншэнне (на 4,7 працэнта) колькасці разводаў.

Разам з тым, краіна працягвае несці натуральныя страты насельніцтва ў высокай смертнасці. Зноў-такі за студзень—лістапад гэтага года ў Беларусі памерлі 123 тыс. чалавек — на 0,7 тысячы больш, чым летася. Такім чынам, адзінае, што па-ранейшаму стрымлівае агульнае скарачэнне колькасці насельніцтва — становіцца міграцыйнае салда. За студзень—лістапад на сталае месца жыхарства ў нашу краіну прыбыў 18 231 чалавек, тады як выехаў 7074.

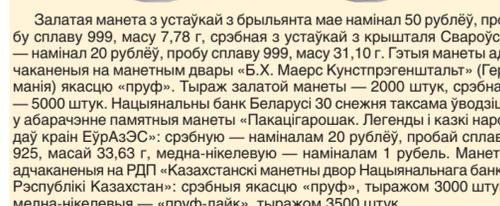
Паводле інфармацыі Нацыянальнага статыстычнага камітэта, буйнейшым па колькасці жыхароў рэгіёнам Беларусі з'яўляецца сталіца — у пачатку снежня тут налічваўся 1 млн 856,4 тыс. чалавек. Насельніцтва Гомельскай вобласці складала 1 млн 461,1 тыс., Мінскай — 1 млн 443,7 тыс., Брэсцкай — 1 млн 428,4 тыс., Віцебскай — 1 млн 258,1 тыс., Магілёўскай — 1 млн 115 тыс., Гродзенскай — 1 млн 98,1 тыс. чалавек.

Сяргей ГРЫБ. **НОВЫЯ БЕЛАРУСКІЯ ВАДЗІЦЕЛЬСКІЯ ПАСВЕДЧАННІ БУДУЦЬ ПОЎНАСЦЮ АДПАВЯДАЦІ МІЖНАРОДНЫМ СТАНДАРТАМ** Новыя беларускія вадзіцельскія пасведчання будуць поўнаасцю адпавядаць міжнародным стандартам. Аб гэтым паведамаў на прэс-канферэнцыі начальнік УДАІ УУС Міннаблвыканма Мікалай Караткевіч.

Плануецца, што ДАІ пачне выдаваць новыя нацыянальныя вадзіцельскія пасведчання летам 2010 года. Узор дакумента пакуль не зацверджаны канчаткова. Плануецца, што гэта будзе пластыкавая карта стандартнага памераў (такіх як у банкаўскай крэдыткі) з фатаграфіяй уладальніка, а таксама штрыкодам. На адваротным баку будзе пералік вадзіцельскіх катэгорый, прычым да ўжо існуючых дададзена катэгорыя для вадзіцельскай скутары. Новы ўзор будзе практычна такі ж, як вадзіцельскія пасведчання, што выкарыстоўваюцца ў Еўрасаюзе. Як адзначыў Мікалай Караткевіч, жыхары Беларусі выязджаюць і прадаўжаюць выязджаць з краіны, маючы пры сабе пасведчання, якія не цалкам адпавядаюць міжнародным стандартам. Аднак гэта пакуль не стварала асаблівых праблем для нашых суайчыннікаў, калі яны размаўляў з прадстаўнікамі замежных паліцэйскіх ведамстваў або бралі машыну напрокат у іншай краіне. Тым не менш з новым узорам аўтападарожжа па Еўропе стане яшчэ больш камфортным. Пасведчання новага тыпу будуць выдавацца пасля заканчэння тэрміну дзеяння старога вадзіцельскага пасведчання, пры страце апошняга або проста па жаданні аўтаўладальніка.

НОВЫЯ МАНЕТЫ З УСТАЎКАМІ З БРЫЛ'ЯНТА І КРЫШТАЛЯ

Нацыянальны банк Беларусі з сённяшняга дня выпускае ў абарачэнне ў рамках міжнароднай манетнай праграмы памятных манеты «Вавёрка» — залатую і срэбную, паведаміў карэспандэнту «Звязды» намеснік начальніка Упраўлення інфармацыі галоўнага банка краіны Міхал Журавіч.

Залатая манета з устаўкай з брыльянта мае намінал 50 рублёў, пробу сплаву 999, масу 7,78 г, срэбная з устаўкай з крышталю Свароўскай — намінал 20 рублёў, пробу сплаву 999, масу 31,10 г. Гэтыя манеты адзначаюць на манетным двары «Б.Х. Маерс Констракшншталь» (Германія) якасць «пруф». Тыраж залатой манеты — 2000 штук, срэбнай — 5000 штук. Нацыянальны банк Беларусі 30 снежня таксама ўводзіць у абарачэнне памятных манеты «Пакацігарошак». Легенды і казкі народаў краін ЕўразЭС: срэбную — наміналом 20 рублёў, пробай сплаву 925, масай 33,63 г, медна-нікелевую — наміналом 1 рубель. Манеты адзначаюць на РДП «Казхстанскі манетны двор Нацыянальнага банка Рэспублікі Казахстан»: срэбная якасць «пруф», тыражом 3000 штук, медна-нікелевая — «пруф-лайк», тыражом 3500 штук.

АРШАНЕЦ ПРЫГАВОРАНЫ ДА 25 ГАДОў ПАЗБАўЛЕННЯ ВОЛІ ЗА ДВАЙНОЕ ЗАБОЙСТВА

Пра гэта паведаміла БЕЛТА следчы на найважнейшых справах пракуратуры Віцебскай вобласці Інэса Рогулева. Жорсткае злачынства недзворцы малады чалавек учыніў у невялікім лясным масіве Оршы, які з'яўляецца адным з улюбленых месцаў адпачынку гараджан. Прагулеваючыся з сабакам, аршанец, які меў судзімасці за крадзяжы, палічыў, што мучыцца, які адпачываў тут, жонка нанесці шкоду яго хатняму гадванцу. У лютасі хлопцы збіў яго бярэчанам. Затым, каб скрыць злачынства, такім жа чынам ён забіў спадарожніцу мучыцца.

БЕРДЫМУХАМЕДАў ЗАБАРАНІў СУСТРАКАЦЬ НОВЫ ГОД У РЭСТАРАНАХ?

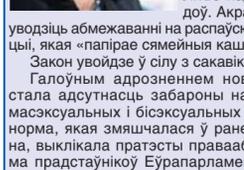
Жыхарам Туркменіі забаронена адзначаць навагоднія святы ў рэстаранах і кавярнях. Пра гэта паведамаў ІА «Фергана.Ру» са спасылкай на свае крыніцы ў Ашхабадзе. Паводле інфармацыі агенцтва, забарону ўвёў прэзідэнт краіны Гурбангулы Бердымухамедав. Разнае было прынята ў сувязі з нядульным пажарам у расійскім начным клубе «Кульгавы конь», у выніку якога загінуў больш за 150 чалавек. Забарона падоўжыцца да 3 студзеня 2010 года.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

У ЛІТВЕ ПАДПІСАНЫ ЗАКОН АБ АБАРОНЕ ДЗЯЦЕЙ АД ЭРОТЫКІ

Прэзідэнт Літвы Дая Грыбаўскайтэ падпісала новую версію закона «Аб абароне няпоўнагадоваых ад негатыўнай інфармацыі». Пра гэта паведамаў Delfi.lt.

Закон, які паведамляўся раней, заклікаў абараніць дзяцей і падлеткаў ад «інфармацыі эратычнага кішталту», якая можа захавоць іх да палавых кантактаў да дасягнення палналецця. Паўналецце ў Літве надыходзіць з 18 гадоў. Акрамя таго, дакументам абмежаваны на распаўсюджванне інфармацыі, якая «паірае сямейныя каштоўнасці». Закон уводзіць ў сілу з сакавіка 2010 года. Галоўным адрозненнем новай версіі закона стала адсутнасць забароны на «прапаганду гомасексуальных і бісексуальных адносін». Такая норма, якая змяшчалася ў ранейшай версіі закона, выклікала пратэсты праваабаронцаў, а таксама прадстаўнікоў Еўрапарламенту, якія палічылі, што гэта абмежаванні на распаўсюджванне інфармацыі, якая «паірае сямейныя каштоўнасці». Закон уводзіць ў сілу з сакавіка 2010 года.

уводзіць абмежаванні на распаўсюджванне інфармацыі, якая «паірае сямейныя каштоўнасці».

Завочная «прамая лінія» ХІРУРГІЯ ОРГАНАў СТРАВАННЯ Пытанні, звязаныя з хірургічнымі хваробамі органаў стрававання можна адрасаваць доктару медыцынскіх навук, прафесару, загадчыку кафедры хірургіі Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі, кіраўніку Рэспубліканскага цэнтру рэканструктыўнай хірургічнай гастроэнтаралогіі і калапрактологіі Аляксандру Уладзіміравічу ВАРВАЮ. Адрас на пытанні, пакінутыя ў рэдакцыі «Звязды» па нумары 8 (017) 287 18 29 да 30 снежня, будуць надрукаваныя ў газеце на пачатку новага года.

ISSN 1990 - 763X 09214

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА АДОБРЫЎ ПРАЕКТ БЕЛАРУСКА-РАСІЙСКАГА ПАГАДНЕННЯ АБ СУПРАЦОЎНІТВЕ ВА ЎЗВЯДЗЕННІ АЭС

Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка сваім указам адобрыў у якасці асновы для правядзення перагавораў праект Пагаднення паміж Урадам Рэспублікі Беларусь і Урадам Расійскай Федэрацыі аб супрацоўніцтве ў збудаванні на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь атамнай электрастанцыі.

Паўнамоцтва на правядзенне перагавораў па праекце пагаднення з дазвалам пры неабходнасці ўносіць у яго змяненні і дапаўненні, якія не маюць прыніжывага характару, а таксама на падпісанне дакумента пры дасягненні дамоўленасці ў межах адобранага праекта прадастаўлены міністру энергетыкі Аляксандру Азярцу.

Пагадненне будзе часова рэалізавана з даты падпісання да яго ўступлення ў сілу.

У БЕЛАРУСІ ЗДЫМАЕЦЦА АБМЕЖАВАННЕ НА ПРодаЖ ЛАТАРЭЙНЫХ БІЛЕТАЎ РЭАЛІЗАТАРАМІ — ФІЗІЧНЫМІ АСОБАМІ МЕНШ ЯК ЗА СУТКІ ДА РОЗЫГРЫШУ

Такяя норма змяшчаецца ў падпісаным кіраўніком дзяржавы Аляксандрам Лукашэнкам указе № 662 «Аб унесеным змяненні і дапаўненні ва ўказы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 6 ліпеня 2006 г. № 429 і ад 4 мая 2007 г. № 209».

Значыць абмежавання звязана з устойлівай тэндэнцыяй росту аб'ёмаў рэалізацыі латарэйных білетаў у апошнія дні перад розыгрышам прызовага фонду латарэй. У адпаведнасці з указам пашыраецца кола рэалізатараў латарэй за кошт задзейнічання юрыдычных асобаў недзяржаўнай формы ўласнасці. Гэта даць права рэалізоўваць латарэйную прадукцыю прадпрыемствам гандлю, большасць якіх з'яўляюцца арганізацыямі недзяржаўнай формы ўласнасці. Указам прадагледжваецца магчымасць павелічання прызовага фонду (так званата джэ-поту), які пераходзіць з тыражу ў тыраж. У мэтах удасканалення сістэмы мераў, якія забяспечваюць абарону правоў удзельнікаў латарэй, указ прадагледжвае дапаўненне кантрольнага ва ва ўстаноўленым парадку канда звестак аб правядзенні латарэй базай звестак аб выйгрышных латарэйных білетах імгненнай часткі камбінаванай латарэй.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

По поручению ОАО «Нерудпром» (Продавец) КУП «Минский областной центр учета недвижимости» ПРОВОДИТ ОТРЫТЫЙ АУКЦИОН

№ лота	Наименование, год выпуска, код выкупа	Начальные цены с НДС, бел. руб.
1	Экскаватор МТП-71Б, в эксплуатации с 1990 г.	31 714 500
2	Грохот СМД-226, в эксплуатации с 2006 г.	18 617 507
3	Автокран СМК-101, в эксплуатации с 1997 г.	34 006 598

Задаток в размере 10 % от начальной цены лота перечисляется на р/с № 3012020200010 в Октябрьском отделении ОАО «БПС-Банк», МФО 153001357, КУП «Минский областной центр учета недвижимости», УНП 690324015. Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 5 дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. Оплата за объект производится в течение 10 дней со дня проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Порядок проведения аукциона оговорен в условии его проведения. Аукцион состоится 29.01.2010 г. в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 28.01.2010 г. до 17.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224 61 34. Сайт в интернете: www.rlt.by

КУП «МИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ЦЕНТР УЧЕТА НЕДВИЖИМОСТИ» (ОРГАНИЗАТОР АУКЦИОНА) ПО ПОРУЧЕНИЮ ОАО «БЕЛТРАНСГАЗ» (АРЕНДОДАТЕЛЬ)

ПРОВОДИТ ПОВТОРНЫЙ АУКЦИОН

на право заключения договора аренды зданий (сроком на 3 года), расположенных на земельном участке об. пл. 1,4294 га, по адресу: **Минский район, дер. Б. Тросненец**, в составе: здание производственно-технического корпуса АГНКС-1, об. пл. 664 кв.м; здание склада, об. пл. 68,1 кв.м, домик вагон для сторожей, об. пл. 19,4 кв.м. *Начальная цена права аренды с НДС – 9 954 234 бел. рублей.* Договор аренды предусматривает ставку арендной платы 0,3 базовой величины – за 1 кв.м. Задаток 10 % от начальной цены. Подробное извещение опубликовано в газете «Звезда» от 17.10.09. Аукцион состоится **20.01.2010** в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **19.01.2010** до 17.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224 61 34, 500 47 12. Сайт в интернете: www.rlt.by

САМАЯ ПЕРСПЕКТЫўНАЯ ПРАФЕСІЯ І ДЗЕСЯЦІГОДДЗЯ НАЗВАНЫ ўНІВЕРСАЛЬНЫ САДАТ

Аб гэтым гаворыцца на сайце расійскай версіі часопіса FORBES. Паводле звестак выдання, войны будучыні ператворцца ў аперацыі «па прымушэнні да міру» і «аднаўленні канстытуцыйнага парадку», у якіх удзельнічаюць прафесійныя байцы. Другое месца ў рэйтынгу самых запатрабаваных прафесій будучага дзесяцігоддзя заняла GR-менеджары (спецыялісты па сувязях з дзяржаўнымі структурамі). На трэцім месцы апынуліся сядзелкі, паколькі насельніцтва свету паступова старэе. У пяцірку таксама ўвайшлі эксперты па альтэрнатыўнай энергетыцы і спецыялісты па вядзенні бізнесу ў Афрыцы. Следзім ідзе журналіст-агрэгатар, за ім — спецыяліст па цяжказбываемым запасам нафты. Дзясятку змяшчаюць спецыялісты па геннай інжынерцыі раслін, урбаністы і спецыялісты па абсорцыі, нацыянальных і рэлігійных канфліктах. Варта адзначыць, што прадказваць, якія прафесіі будуць запатрабаваныя на рынку, журналісты спрабуюць рэгулярна. Так, газета «Труд» 28 снежня выпусціла свой рэйтынг, прысвечаны сітуацыі ў Расіі. У ім гаворыцца, што запатрабаванымі будуць менеджары па продажы, папсты, спецыялісты па клінічных даследаваннях, маркетологі і нават звычайныя касіры.

Гандлёвы дом «Нёман» узнагароджвае лепшых школьнікаў

А разам з тым папулярнызе вырабы беларускай вытворчасці, якія займаюць больш за 80 працэнтаў у асартыменце тавараў

Людзі да трыццацігадовага ўзросту — гэта найбольш актыўныя пакупнікі адзення, абутку, ды і іншых тавараў. Аднак цяперашнія рэаліі такія, што пераважная больш падлеткаў і моладзі апрачаецца на рынках, дзе, як правіла, прадстаўлены імпартаўны тавар, у тым ліку і ўзеваны на так званых шырэх схемах. І прычына ў шмат якіх выпадках не ў якасці перавагах імпарту над беларускімі выробамі, а ў тым, што гэта модна ў моладзевым асяроддзі. А адсюль і пытанне да айчынных вытворцаў і гандлю: што робіць, каб былі модна, прэстыжна купляць беларускае?

Гродзенскі гандлёвы дом «Нёман» і аптова-розничная сетка «Мегамаг» сумесна з аддзелам адукацыі Ленінскага раёна г. Гродна ажыццяўляюць праект «Маг — Школа». Па выніках кожнай чвэрці найлепшым вучням па ўсіх прадметах уручаецца падарункавы чэк на суму 50 тысяч электронных грошай, найлепшым па пэўным прадмеце — на 25 тысяч рублёў. Гэтыя электронныя грошы дазваляюць часткова аплатаць пакупку ў гандлёвым доме «Нёман» і аптова-розничной сетцы «Мегамаг».

Так, па выніках першай чвэрці 2009-2010 навучальнага года узнагароджаны 110 вучняў. Для атрымання падарункавага чэка ім неабходна зарэгістравацца ў

У Беларусі закладваюцца прававыя асновы стварэння і функцыянавання холдынгаў

Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка падпісаў Указ № 660 «Аб некаторых пытаннях стварэння і дзейнасці холдынгаў у Рэспубліцы Беларусь». У адпаведнасці з дакументам закладваюцца прававыя асновы стварэння і функцыянавання холдынгаў на тэрыторыі Беларусі, паведамлілі БЕЛТА ў прэс-службе Прэзідэнта краіны. Уводзіцца паняцце холдынгу як аб'яднання камерцыйных арганізацый, у якім адзін з удзельнікаў (кіруючая кампанія холдынгу) або ўласнік мае магчымасць аказаваць уплыў на рашэнні, што прымаюцца іншымі удзельнікамі (дачыннымі кампаніямі холдынгу).

Вызначаюцца патрабаванні да складу удзельнікаў холдынгу, умовы ўтварэння кіруючай кампаніі холдынгу, парадак рэгістрацыі холдынгу ў цэлым, а таксама парадак уключэння і выключэння камерцыйных арганізацый адпаведна ў склад і са складу холдынгу.

Акрамя таго, усталяваецца забарона на стварэнне і дзейнасць на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь холдынгаў, якія маюць на мэце маніпаляцыю вытворчасці і рэалізацыі тавараў, абмежаванне або ўстараненне канкурэнцыі, ушчамленне законных інтарэсаў спажыўцоў.

З прыняццем гэтага ўказа ствараюцца ўмовы для арганізацыі празрыстасці з фінансавога пункту гледжання структур, якія кансалідуюць прыбытак, атрыманы ад дзейнасці прадпрыемстваў холдынгу з дзяржаўным удзелам, і пераарэмаркавання яго для рэалізацыі камерцыйных, вытворчых і сацыяльных праграм.

І ПАЦЯЧЭ ШКЛЯНАЯ РАКА...

У Гомелі на 20 месяцаў раней за нарматывыя тэрміны пачаўся распал шклаварнай печы. Гэта дасягнута дзякуючы дружнай і зладжанай рабоце спецыялістаў фірмы «ДТЭС», «HORN», адкрытых акцыянерных таварыстваў «Гомельпрамбуд», «Гомельтэхмантаж», «Гомельшкло», «Сантэлектрамонтаж», «Белэлектрамонтаж», «Спецмонтор» і іншых арганізацый нашай краіны. Наогул жа ў будаўніцтве і мантажы новай тэхналагічнай лініі па вытворчасці паліраванага шкла ў горадзе над Сожам бралі ўдзел звыш тысячы замежных і айчынных спецыялістаў.

На мерапрыемствах з выпадку гэтай, скажам шчыра, адметнай падзеі, якая адбылася якраз напярэдадні Новага года, прыбылі першы намеснік міністра архітэктуры і будаўніцтва Рэспублікі Беларусь Міхаіл Абрамчук, які ў гутарцы з журналістамі сказаў, што праект з'яўляецца адным з найбуйнейшых у краіне. На яго ажыццяўленне выдаткавана каля шасцісот мільярдаў беларускіх рублёў, і гэта сума шматразова акрываецца.

Як вядома, на Гомельскім шклозаводзе ў 1996 годзе была запушчана ў эксплуатацыю падобная лінія па выпуску паліраванага ліставага шкла, якое знайшло шырокае прымяненне ў розных галінах гаспадарання і прынесла не толькі прадпрыемству, але і краіне, вялікую выгаду, бо яго дастойна канкурувала на сусветным рынку. Праект гэты быў апошняй распрацоўкай савецкай школы (дзяржаўнага Інстытута

БЕЛАРУСЬ НА ПРАЦЯГУ 3-4 ГАДОЎ ПАВІННА ВЫЙСЦІ НА ДАДАТНАЕ САЛЬДА

У эканоміку Беларусі ў 2010 годзе павінна быць прыцягнута не менш як \$2,7 млрд прамых замежных інвестыцый. Аб гэтым заявіў прэм'ер-міністр Беларусі Сяргей Сідорскі на нарадзе ва ўрадзе па пытаннях інвестыцыйнай дзейнасці, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Тэмп росту інвестыцый у асноўны капітал у 2010 годзе павінен скласці 123—125 працэнтаў. «Мы ставім перад сабой задачу з 2010 года выбудоўваць знешнеэканамічную дзейнасць так, каб за кароткі час, 3-4 гады, выйсці на дадатнае сальда», — сказаў кіраўнік урада.

Электразабеспячэнне ў пацярпелых населеных пунктах Брэскай вобласці ў асноўным адноўлена. У выпіку моцнага снегападу ў рэгіёне без электраэнергіі засталіся 146 населеных пунктаў, 29 сельсаарганізацый, зафіксавана 29 абрываў правадоў, якія адбыліся з-за наліпання мокрага снегу або падзення дрэў. Як паведалі ў РУП «Брэстэнерга», на ліквідацыі наступстваў снежнай стыхіі ў вобласці задзейнічаны 76 брыгадаў электрамонтэраў, у агульнай складанасці каля 300 чалавек. На здымку: аднаўленне электрасетак у вёсцы Бела-Вуша Столінскага раёна Брэскай вобласці.

ГОМЕЛЬШЧЫНУ ЗАМЯЛО

158 населеных пунктаў у 16 раёнах вобласці аказаліся адключанымі ад электраэнергіі ў ноч з 28 на 29 снежня. Асноўнай прычынай перабоў з электразабеспячэннем сталі пашкоджаны лініі электраперадач, якія адбыліся ў выпіку наліпання вільготнага снегу на правады. Сітуацыю ускладніў моцны вецер.

Аднаўленчыя работы пачаліся адразу пасля першых паведамленняў аб абрыве. Увесь дзень каля 30 брыгад займаліся ліквідацыяй наступстваў снегападу — гэта больш за 200 супрацоўнікаў і каля 60 адзінак спецтэхнікі. За ноч у Гомельскай вобласці выпала 22 міліметры ападкаў. Такі моцны снегапад сіноптыкі лічаць небяспечнай прыроднай з'явай. Вышыня снежнага покрыва ў Гомельскай вобласці зараз вагаецца ад 12 да 24 сантыметраў, максімальная — у Брагіне. Яшчэ адно максімальнае значэнне адзначана ў Гомелі. Тут прырост вышыні снегу за суткі склаў 18 сантыметраў, што на 1 см больш за рэкорд, зарэгістраваны ў абласным цэнтры за ўсю гісторыю метэазапірання. З раніцы і да абеду ў Брагінскім раёне не працавалі тэлефоны, у тым ліку экстраных службаў «101», «102», «103», «104», паведамляе прэс-сакратар Гомельскага абласнога ўпраўлення МНС Беларусі Руслан Габрыліў. Пасля 13 гадзін сувязь аднавілі.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Абзац

▲ З-за моцнага снегу і ветру ў чатырох абласцях Беларусі — Гомельскай, Брэскай, Магілёўскай і Мінскай — былі абястачаны 360 населеных пунктаў. Вядуцца ўзнаўленчыя працы.

▲ У наступныя дзе гадзі прываслаўныя і каталікі адзначаць Вялікдзень у адзін дзень. У адрозненне ад Калядаў, Вялікдзень у 2010 г. над'ідзе для праваслаўных і заходніх хрысціян у адзін дзень — 4 красавіка. І ў наступным годзе сітуацыя будзе аналагічнай, затым Вялікадні супадуць у 2014 і 2017 гадах.

▲ Нікай «амністыі» нецвярозым кіроўцам у навагоднюю ноч не будзе, скажаў учора на прэс-канферэнцыі ў Мінску начальнік УДАІ УУС Міноблвыканкама Мікалай Караткевіч. Паводле яго слоў, некаторыя кіроўцы лічаць, што ў навагоднюю ноч магчымыя паслаблены ў кантролі з боку ДАІ. «Яны пасля двух-трьох келіхаў шампанскага або іншай моцнай вадкасі садзіцца за руль і думваюць пры гэтым, што супрацоўнікі Дзяржаўтаінспекцыі зробіць ім паблажжы за яздз у нецвярозым стане — усё-такі Новы год. Я хацеў бы засцерагнуць іх — гэтага не будзе. Хутчэй, будзе наадварот», — адзначыў Караткевіч. Ён запэўніў, што падчас навагодніх святаяў ДАІ будзе працаваць ва ўзмоцненым рэжыме. Таксама ў поўным аб'ёме будзе працаваць перасоўная наркалагічная пункты.

▲ Раскрыта серыя крадзяжоў са студэнцкага інтэрната ў Мінску. Апошнім часам у адным са студэнцкіх інтэрнатаў па вул. Якуба Коласа пачаліся крадзяжы маёмасці. Дзякуючы намаганням супрацоўнікаў крымінальнага вышукі, гэтыя злачынствы раскрыты. Падароны — адзін з навучэнцаў першага курса, прычым, напрыклад, крадзяжы двух ноўтбукаў зламаныскіх учыняў у таварышчу, які пражывалі з ім на адным паверсе. Цяпер студэнт дае пакаяніцкія паказанні, скрадзеная маёмасць часткова канфіскавана. Затрыманым цалкам прызнае сваю віну і тлумачыць учыненне злачынстваў цягай да гульнявых аўтаматаў. Усе вырчаныя грошы ён проста праіграў, адзначылі ў Савецкім РУ-УС сталіцы.

▲ Мінчанін спрабаваў скрасці штучную навагоднюю ёлку. Кампанія адпачывала ў кавярні ў адным з гандлёвых цэнтраў на праспекце Незалежнасці. Ідучы дахаты, адзін з кампаніі, 22-гадовы мінчанін, прыхапіў з сабой ёлку каля выхдаў з падземнага цэнтра. Яго затрымалі ахоўнікі і выклікалі міліцыю. Як патлумачыў мінчанін, ёлку ён хацеў падарыць жонцы. Кошт дрэўца з упрыгажэннямі — больш за Br700 тыс.

▲ Невядомы скаўр 12 дарожных знакаў у Старадарожскім раёне. Дарожны службы прычынены ўрон амаў у Br740 тыс. Распачата крымінальная справа.

▲ Колькасць аўтатранспарту ў Мінску сёлета павялічылася на 36 тыс. машын. Па звестках УДАІ ГУУС Мінгарвыканкама, на 1 снежня г.г у сталіцы налічвалася каля 646 тыс. легкавых, грузавых машын і іншых транспартных сродкаў, якія належаць як прыватным асобам, так і арганізацыям. Колькасць аўтамабільнага транспарту па ўсёй краіне па выніках года складзе, як мяркуецца, каля 3 млн.

Поўны абзац

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звезда» і інфармацыйнага тэатраў.

▲ Мастакі з Пекіна, браты Гао, прэзентавалі на Ванкуверскай біенале скульптурны новы твор. Ён называецца «Мао спрабе трымаць раўнавагу на галаве Леніна». Скульптура ўяўляе сабой гіганцкі бюст Леніна, на макудцы якога стаіць маленькая фігура Мао Цзэ-дуна. У Мао ў руках балансір — шост, які выкарыстоўваюць канатаходцы.

«ТРЭБА ПРЫМУСІЦЬ КРЫЗІС ПРАЦАВАЦЬ НА НАС!»

СТАРШЫНЯ Магілёўскага аблвыканкама Пётр РУДНІК на прэс-канферэнцыі падвёў вынікі першага года працы на пасадзе і паставіў задачы на 2010 год.

КРЫЗІС Кіраўнікі адаптаваліся да новых умоў гаспадарання, лічыць Пётр Руднік. У снежні чакаецца павелічэнне вытворчасці ў параўнанні з мінулагоднім апошнім месцам на 8 %. Запасы гатовай прадукцыі паменьшыліся.

Калі абрынуўся крызіс, то на пачатку 2009 года прамысловыя прадпрыемствы ўзялі крэдыты, набылі на іх матэрыялы, вырабілі прадукцыю і паклалі яе на склад. З наступствамі такіх учынкаў давялося разбірацца цэлы год.

Кіраўнікі прадпрыемстваў, відаць, меркавалі, што ў 2009 годзе крызіс скончыцца, і літаральна назаўтра ўсе пасторыцца ў чэргі за іх прадукцыяй, — пракаментаваў Пётр Руднік. — Але не магчыма навесці на вароты замка і адпачываць у чаканні лепшай будучыні. Трэба працаваць, дзейнічаць.

Напрыклад, **Крычэйскі завод гумавых вырабаў**. Там працуюць каля 300 чалавек — у асноўным жанчыны. У студзень — усяго 13 % аб'ёмаў вытворчасці да леташняга ўзроўню, склад забіты чорным гумавым абуткам, кантракты на традыцыйныя пастайкі ва ўходзіня краіны адсутнічаюць. Аднак завод не спыніўся: з'явілася новае абсталяванне і прадукцыя, аб'ёмы вытворчасці да канца года павялічыліся, запасы паменьшыліся.

Па словах кіраўніка Магілёўшчыны, найбольш камфортна ў пастрычнай сітуацыі адчуваюць сябе прадпрыемствы, дзе адбылася мадэрнізацыя.

На рынку ўзніклі новыя ўмовы канкурэнцыі. Трэба навучыцца працаваць і прадаваць, асвойваць новыя (нахай і далёкія) рынкі збыту, рэкламаваць свае тавары так падаваць яго спажыўцу, каб ён не мог адмовіцца.

НОВЫЯ ІДЭІ

Прыкладам таго, як можна прымусіць крызіс працаваць на сябе,

ТАКІ ВОСЬ ЛЯСНЫХ ГОД. НІЯКІХ СТРАТ

Арганізацыі Міністэрства лясной гаспадаркі выкалілі даведзеныя мэтавыя і галіновыя паказчыкі рэзульту сацыяльна-эканамічнага развіцця лясной гаспадаркі на 2009 год. За год галіна зарабіла ад рэалізацыі прадукцыі, работ і паслуг 430 мільярдаў рублёў, адэкспарту атрымана 54 мільёныя долараў ЗША.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Старшыня Магілёўскага аблвыканкама назваў **ААТ «Магілёўхімвалакно»**. На пачатку 2009 года аб'ём вытворчасці гэтага буйнога прадпрыемства не нашмат перавышў палову. — З 9600 працаўнікоў меркавалі скараціць 4 тысячы, каб перажыць няпросты крызісны час, — расказаў Пётр Руднік журналістам. — Аднак у гэтыя планы мы ўмяшаліся, і на прадпрыемстве з'явілася новая прадукцыя — бядзізель, які ўжо цяпер займае ледзь не 30 % у аб'ёме вытворчасці «Хімвалакна». Высветлілася, што не трэба скарачаць людзей, а вытворчасць у 2009 годзе вырасла значна.

Па падобным антыкрызісным шляху цяпер імкнецца пайсці і **ААТ «Белшына»**. Там у снежні запрацавала вытворчасць бядзізелы, а ў 2010 годзе звышшыцца рэканструкцыя вытворчасці шынаў для легкавых аўтамабіляў.

Але бядзізель — не адзіная новая ідэя. Пётр Руднік прапаноўвае развіваць традыцыйныя беларускія рамесствы, ствараць прадпрыемствы па выробе паліўных плітэаў, з кароткага лынавакна вырабляць экалагічныя будаўнічыя маты. Новыя вытворчасці дадуць людзям працу і заробак, а даходы ў бюджэт дазволіць ажыццявіць сацыяльныя праекты.

ГРОШЫ

— Нельга эканоміць на заробках, — такое стаўленне Пятра Рудніка.

Сёння сярэдні заробок у **500 долараў**, які прагназуюцца напрыканцы наступнага года, шмат кам падаецца не вельмі рэальным. Аднак кіраўнік Магілёўшчыны перакананы: «Немагчымае — магчыма».

І гэта не проста ўпэўненасць: ён прапаноўвае план дзеянняў.

— Ёсць выпадкі, напрыклад у Чэркаўскай раёне, калі побач з прапаноўвае комплексам,

які запрацаваў, пачынаюць адраджацца закінутыя вёскі: людзі вяртаюцца, калі ёсць праца, а гараджане актыўна набываюць хаты на лецішчы там, дзе ёсць жыццё.

Старшыня Магілёўскага аблвыканкама звярнуў увагу на новыя ўмовы рэдагтавання жылля: першы 10-працэнтны ўзнос адмяняецца, а стаўка крэдыту складае толькі 1 %. Такое льготнае крэдагтаванне, лічыць Пётр Руднік, будзе па кішкі жыхарам малых гарадоў і сялянкам. Галюнае — выконваць прагнозыны паказчыкі і павялічваць заробкі.

РОДНАЯ МОВА

У 2010 годзе ў Магілёўскай вобласці будзе рэалізоўвацца комплекс мерапрыемстваў, накіраваных на прапаганду беларускай мовы.

— Мы з вамі — беларусы, хоць у нас прыняты дзве мовы — беларуская і руская, — патлумачыў ініцыятыву магілёўскіх уладаў Пётр Руднік. Ён падрэсліў, што сам заканчваў беларускамоўную школу, але пры наступленні ў тэхнікум давялося пераходзіць з беларускай на рускую, што было даволі цяжка.

Цяпер на адрас уладаў паступілі звароты, каб у Магілёўскай вобласці паскарымымі тэмпамі пашыралася ўжыванне беларускай мовы. «Я не супраць», — адказаў Пётр Руднік.

Мерапрыемствы падтрымваюць і нават узгоднены з Адміністрацыяй Прэзідэнта. Цяпер па гэтым дакумента пачынаецца праца.

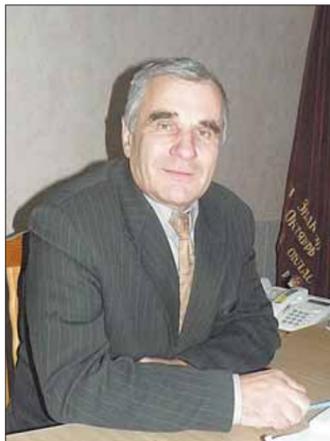
У гэтым правільным кірунку мы рухаемся, — скажаў старшыня Магілёўскага аблвыканкама. — Я мяркую, што мы дажывём да таго, што ўсе будзем размаўляць на беларускай мове.

Ілона ІВАНОВА.

Фота Мікалая ЦІТОВА.

СВЕДЕНИЯ ОБ ОБЪЕКТЕ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ СОБСТВЕННОСТИ, ПОДЛЕЖАЩЕМ РАЗГОСУДАРСТВЛЕНИЮ И ПРИВАТИЗАЦИИ				
Полное и сокращенное наименование объекта разгосударствления и приватизации, его ведомственная принадлежность	Республиканское унитарное сельскохозяйственное предприятие «Смолевичская птицефабрика» (РУСП			

«ЗА ТРЫЦЦАЦЬ ГАДОЎ НІВОДНАГА РАЗУ НЕ БЫЎ У АДПАЧЫНКУ...»

ВАСІЛЬ МІХАЙЛАВІЧ запрашаў прыехаць некалькі разоў. Маўляў, пасядзім, пагаворым, але не так выпадла — часу не было. А тут у чалавека обілей...

Я памятаю, як праходзіла калектывізацыя, а колькі старшыншў ўзначальвалі «Кастрычнік», то магу і не ўспоміць усіх. Трысцэн, Гоінаў, Кіеня, Аліферка, Цыцман і іншыя, але Чубаў — доўгажыхар сярэд іх: як прыйшоў пасля Гродзенскага сельгасінтэстута ў 1978 годзе, дык і асеў у Ордэна Знак Пашаны калгасе «Кастрычнік». З-за ордэна і назва ў сельгаскааператыва не змянілася.

Васіль Міхайлавіч — магільскі, але за 31 год поўнацю асіміляваўся і стаў «заходнікам» — ляхавіцкім.

Мы сядзім у кабінце, за акном ужо сутонне, і нам ніхто не перашкаджае. Размова ў нас ідзе не пра надой і цэнтры, а за жыццё. Дзець нарадзіўся на Новы год — у гэтым ёсць штосьці сімвалічнае.

Тут хіба што адзін момант прыцягвае ўвагу. Сустрэча Новага года пляна пераходзіць у адзначэнне дня нараджэння — усё святкаванне за адным сталом. У маладосці, калі здавалася, што жыццё ніколі не скончыцца, былі іншыя веселыя. А сёння ўжо не тое, бо штодзённым турботы даймаюць. Калі часу ўжо не акая, як у дваццаці гадоў, то на свет глядзіць ужо па-іншаму, — выказаўся мой суразмоўца.

Выпадкова пачуў, што старшыні СВК «Кастрычнік» Васілю Чубаву на Новы год спаўняецца шасцідзесяць, вырашыў зазірнуць — ехаў з Ляхавічаў і заварнуў у в. Конкі — цэнтральную сядзіб сельгаскааператыва і маю родную вёску.

А затым В. Чубаў успомніў Міхаіла Пташчука. Маці кінарэжысёра жыла ў суседнім вёсцы і ён часам да яе наведваўся.

— Восць з Пташчуком нека адносіны не склапілі. Была я, едзе на «Чайцы», аўтамашына як карабель пагой-дваецца, а каб зайсці ў прыленне, то не. Крэйку крыўда, бо яго ж маці ў нашым калгасе жыла і працавала.

А я ўспомніў, як у гасцінцы «Гарызонт» з кінарэжысёрам прадырэктарам Пташчукам да позняй ночы. Тады пад Баранавічамі Пташчуку здымаў чарговы фільм.

Не памятаю, што мы тады пілі, але пасядзелі добра. У нумар зрэдку зазіралі акцёры, а Міхаіл вёў аповед, як яго сустракалі на падводнай атамнай, які фільм паставілі пра Мікіту Хрушчова амерыканцы... Пташчуў быў таленавітым апавядальнікам.

Падчас размовы з Чубавым вярталіся і ў сённяшні дзень. Васіль Міхайлавіч не толькі ўзначальвае гаспадарку, ён яшчэ і дэпутат мясцовага і раённага Саветаў. Але ён такі адзін, бо кіраўнікі і іншыя сельгаскааператываў, як і прадырэктары, апынуліся ў такім жа становішчы.

— За савецкім часам у дэпутаты накіроўвалі пэўны прафэсійныя, сялян, інтэлігентны, беспартыйныя, але што было з гэтага? Што магла, напрыклад, даярка-дэпутат вырашыць на мясцовым узроўні? Яна ішла па дапамогу да старшыншў калгаса. А калі людзі звяртаюцца да мяне, то тут няма ніякай розніцы, бачачы яны ўва мне старшыню ці дэпутата. Тут я выступаю ў адной асобе. Каб ёсць рэальнае магчымасць нешта зрабіць для чалавека, то дапамагам. Восць дырэктар школы прасіць прывезці ёлку. Прывозю. Трэба грошы на цукеркі для вагондні падарункаў. Даём. Адзіночкі неабходна адрамантаваць плот, пасадзіць бульбу... Мне выбіралі гэтыя людзі і яны ідуць, не звяртаючы увагі на графік прыёму.

— Адзін клопат, а ў чым жа радасць жыцця старшыншў СВК? Давай

Сымон СВІСТУНОВІЧ. Фота аўтара. Ляхавіцкі раён.

УСМЕШКА НА ФОНЕ ЧАРНОБЫЛЬСКОЙ СТАНЦЫ

(Працяг. Пачатак у нумарах за 23 і 29 снежня.) Наступны пункт, які наведваюць журналісты — удзельнікі міжнароднага трэнінгу, прысвечанага жыццю на тэрыторыях, што пацярпелі ад Чарнобыльскай аварыі, — мёртвы горад Прыпяць. Вось тут трэба здымаць фільмы жахаў. Ці не было такіх спробаў? Як высветлілася, ідэя гэтая не арыгінальная. Але пакуль што ўвасобіць яе ў жыццё не атрымаецца. Тым часам часопіс Forbes апублікаваў у лістападзе гэтага года спіс самых унікальных мясцінаў для турызму. Антарктыду, Манголію, Паўночную Карэю і іншыя краіны і гарады абшлі Чарнобыльская АЭС, якая ў саеаэаблівым рэйтынгу заняла першае месца.

Прынамсі, доза (менш за 0,01 мЗв) за паездку ў Чарнобыльскую зону — гэта менш, чым пры пералёце на самалёце ў Еўропу або рэнтгене зуба ў стоматалага. Эксперты гавораць, што кароткачасовае знаходжанне ў зоне не ўплывае на арганізм чалавека. Хоць рэчывы прытрымлівацца строга рэкамендацый. Такім чынам, любы грамадзянін за \$170 можа атрымаць комплексны ўрок па гісторыі і экалогіі.

Перад уездом у Прыпяць — яшчэ адзін шлагбаум. А далей з акна аўтобуса ўсё здаецца быццам нерэальным. Жылыя дамы ўсё яшчэ сучаснай архітэктуры — будавалі ж з перспектывай, але ніводнага агенчыка. Назвы вуліц захаваліся. Жоўтыя тэлефонныя будкі там і тут. Мы аб такіх і забыліся! Дрэвы буюць. Гавораць, калі летам, дык з-за іх і будынкаў ужо амаль што не бачна.

— Тут быў палац культуры «Энергетык», восць адміністрацыйныя будынкы, упрыгожаныя гербамі. Адзін — Савецкага Саюза, другі — УССР, — гавораць экскурсаводы.

Не арыгінальна будзе і згадка пра знакаміты раман Стругаціч — «Пікнік на абочыне», больш вядомы па кінаўвасабленні Андрэя Таркоўскага «Сталкер». Гумар наведвальнікаў гэтага месца такі ж, як і графіці, што з'явілася на сценах дамоў у горадзе Прыпяць значна пазней, чым адбылася аварыя. Чорныя сілэты, быццам прыклееныя да паверхні — відовішча не для слабонервных. Але ж такіх у групе журналістаў трох няма, якія зраўна трагедыя, чыям.

Горад Прыпяць памёр, не дацягнуўшы паўналецця. Ён быў занаваны ў 1970 годзе, а ў 1986 ужо сышоў у вечнасць. Сярэдні ўзрост яго жыхароў быў на той момант 26 гадоў. Забяспачанне харчаваннем тут было, як у Кіеве. Жыхары найбліжэйшых раёнаў, у тым ліку і Прыпяці, калі выехалі ў 70-я гады каўбасу. Ад Брагінскага раёна да Прыпяці — рукой падаць, восць і ездзілі без усялякіх абмежаванняў.

Амаль што 50 тысяч жыхароў гэтага гарадка ў адзін момант забавіліся даху над галавой. Іх усіх вывезлі за адзін дзень — 27 кра-

савіка 1986 года. Расказваюць ці то праўду, ці то байку, як у спешцы бацькі забілі ў кватэры маленькую дзяўчынку. Калі ж за ёй вярнуліся, яна моцна спала, быццам нічога ў свеце і не адбывалася.

Аварыя, як цунамі, раскідала тады людзей па тэрыторыі ўсяго былога Саюза. Да гэтага часу многія шукаюць адзін аднаго. Але ж хто змог, той скарыстаўся сітуацыяй агульнай нездарыўнасці. Хто хацеў, той зрабіў з лімона, які яму дастаўся, ліманад. У матэрыялах міжнароднай навукова-інфармацыйнай сеткі па пытаннях Чарнобыльскай аварыі з'явіліся такія факты: «У работах унутры 30 кіламетраў у 1986/87 гадах прымаўлі ўдзел каля 250 тысяч чалавек. Агульная колькасць ліквідатараў, якім былі выданы пасведчанні да канца 1991 года, не перавышала 350 тысяч. Агульная колькасць ліквідатараў, зарэгістраваных да гэтага часу ў нацыянальных рэгістрах Беларусі, Расіі і Украіны — больш за 500 тысяч чалавек». Атрымліваецца: чым далей ад вайны, тым больш ветэраны?

Але ж калі ў Беларусі асноўныя чарнобыльскія дапамогі акамуляваліся дзяржава, то ва Украіне будыць да апошняга біцца за 6 (!!) грывень на чалавека. Для даяркі: \$1 сёння — каля 8 грывень. Пра «біцца» — не перабольшваць: некалькі украінскія калегі, калі размова пайшла аб магчымасці ўваабнаўлення ў іх краіне беларускага варыянта, ажно зляманталі: у нас такі нумар ніколі не пройдзе.

Тым часам на Беларусі ў межах Чарнобыльскай праграмы велізарныя сумы штогод выдаткоўваюцца на меры па адраджэнні сельгаскааператываў і вытворчасці, якія дазваляюць вырабляць на забруджаных тэрыторыях радыяцыйна чыстую прадукцыю. Ва Украіне — не больш за мільён долараў, — расказвае Валерый КАШЛАРАУ, дырэктар Украінскага НДІ сельгаскааператываў радыяцыйна бяспэчнасці і прыродаахоўвання, адзін з экспертаў міжнароднага трэнінгу для журналістаў.

— Крыніца фінансавання не хапае. У нас грошы, так званыя «чарнобыльскія», ідуць людзям у выглядзе дапамогі і размаўляюцца па вялізнай тэрыторыі — кожнаму патроху, у выніку нічога, у адроз-

ненне ад вас. У Беларусі фінансавыя сродкі скацэнтраваныя і накіраваныя на выкананне пэўных праграм. У нас на кантэрмеры з грошай, выдаткаваных на Чарнобыль, траіцца 0,3 %. Што такое гэта ад усіх чарнобыльскіх выдаткаў? Калі выдаткоўваць хоць бы 2 %, мы вырашылі б праблему забруджанай прадукцыі і перавышэння дозы пры прымяненні насельніцтва за адзін год! У нас ва Украіне ўся зямля цяпер прыватная, і перасцяваляваць яе можа толькі гаспадар. Дзяржава не можа прымаць кантэрмеры для насельніцтва, а ў нас, беларусаў, захавалася цэнтралізаваная сістэма. Акрамя таго, у нас ёсць палітычныя пытанні, якія не дазваляюць праводзіць пэўныя мерапрыемствы. Напрыклад, ніхто не будзе ўдзімаць праблему адмены дапамог напрыкладны выбараў. А ў нас выбары — пастаянна.

Аднак вернемся ў горад Прыпяць. Сярод сілэты туды рэдасна чырванее шыпшына. Міжволі аднаццаць, што яна звычайнай велічыні. Прынамсі, і каты, якіх мы сустракалі бліжэй да сталой ў Чарнобылі, бегаюць на чатырох лапах, маюць адзін хвост і два вочы — усё не так, як падказвае ворака фантазія.

Калі б мы не паспрабавалі за-

брацца на апошні паверх гэтага — былі б не журналісты. Трэба ж здымаць з верхняй кропкі зрабіць! Тым больш, адсюль сапраўды адкрываюцца выдатныя віды на Чарнобыльскую станцыю — яна зусім побач, як на далоні! За шыкаўнасць раславаецца нагамі, бо ліфт спынены тут таксама 23 гады таму.

Калісьці сюды, на верхнюю назіральную пляцоўку гэтага «Поліса» людзі прыходзілі адпачываць — мэрля захавалася, але ж сёння, як у музеі, нікому не трэба рабіць заўвагі: садзіцца нельга! Ніхто і не спрабуе. А восць нарэшце і сімвал абнаўлення прыроды: маладое дрэва прапрастае праз пліты падлогі на апошнім паверсе

дамы. Здаецца, і былі бы капіталысты рамоні — і сёння жыць можна. А восць адзіна чарка ў зоне — дзейная. Іль-пярарок, у гонар якога яна названая, моліцца за гэтыя мясціны. І за людзей, якія не па сваёй волі і пакулі.

Між тым, беднасць, а не радыяцыя, з'яўляецца асноўнай праблемай жыцця забруджаных тэрыторый. Гэта мэркананне абгалеўнае экспертамі, якія удзельнічаюць у праекце Міжнароднай навукова-інфармацыйнай сеткі па пытаннях Чарнобыльскай аварыі. Але ж аб гэтым — у наступны раз.

Ірына АСТАШКЕВІЧ. Фота аўтара. (Працяг будзе.)

Хочаце верца...

НЯБЕСНАЯ КАРОВА абяцае нам сыты і радасны год, пачатак Вялікага цыкла

У адпаведнасці са старажытным славянскім лезалічэннем, надыходны год — 7510-ы ад стварэння Сусвету — знаходзіцца пад заступніцтвам НЯБЕСНАЙ КАРОВЫ, добрай і шчодрой ПРАМАЦІ, якая заўсёды гатовая абграці і накарміць.

Менавіта НЯБЕСНАЯ КАРОВА ЗІМУН некалі разліла па небе малако. І ўтварыла малачочна рака, неаднойчы ўзгаданая ў казках, тая, што з кісельнымі берагамі. Яна цячэ ў Ірыі-вырай, месца, дзе няма ні смерці, ні нараджэння, дзе адвечнае лета і адвечная радасць. Па кісельных берагах растуць цудадзейныя яблыні з маладзільнымі яблычкамі. І кожны, хто адраўнуўся ў апошнюю (на завяршэнні свайго жыццявага шляху) вандроўку па гэтай рацэ, мог нараваць чароўныя яблычка і прыпільць у вырай маладым, здаровым і шчаслівым. І усё дзякуючы ЗІМУН.

Лічыцца, што малако НЯБЕСНАЙ КАРОВЫ сілкуе кожнага чалавека — гэта тая дары, якія мы атрымліваем ад лёсу (здароўе, дабрабыт, спакой, здзяйсненне мары). Менавіта такім — сытым, спакойным, радасным — будзе год пад заступніцтвам ЗІМУН.

Як прадказвае расійскі астралаг Сяргей СІМАКОУ, перамам да лешажа можна чакаць у сельскай гаспадарцы. Актывізацыя харчовай прамысловасці. Пакуль аграрна-мысловы комплекс будзе перажываць перыяд актыўнага развіцця, звычайны абывацеляў таксама пацягне на грады. Абудзіцца пра-

ОТЧЕТ О ПРОВЕДЕНИИ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «КАЖДЫЙ ДЕНЬ ИМЕЕТ ЗНАЧЕНИЕ»

1. Территория проведения рекламной игры: 220007, г. Минск, ул. Володько, д. 6, оф. 11.
2. Сведения об организаторе – наименование и место нахождения организации: Общество с ограниченной ответственностью «КИРБИ»; место нахождения организации: 223130, Минская обл., Лойскі р-н, г.п. Плещеницы, микрорайон «Военный городок», зд. 133, комн. 31.
3. Сведения о государственной регистрации рекламной игры: Свидетельство № 1602 о государственной регистрации рекламной игры, зарегистрированной Министерством торговли РБ 26.11.2009 г.
4. Срок начала и окончания рекламной игры: Начало рекламной игры: 02.12.2009 г., окончание рекламной игры 31.12.2009 г.
5. Сведения о количестве участников рекламной игры: количество участников – 36 человек.
6. Сведения о полном или частичном розыгрыше призового фонда: Призовой фонд разыгран полностью.
7. Фамилия, инициалы победителя (победителей) рекламной игры, сведения о его выигрыше, в том числе о выданных выигрышах: Бернадская Галина Григорьевна, Приз – Поездка в Египет, Шарм-Эль-Шейх, Отель –THREE CORNERS KIROSEI&AQ UA PARK 5*, 7 ночей, 2 персоны, отель – 5 звезд, по программе все включено. Дата заезда 10.01.2010. Дата выезда 17.01.2010. Размер призового фонда составляет 2 515 090 (два миллиона пятьсот пятнадцать тысяч девятьсот) белорусских рублей.

Телефон для справок: (017) 224 24 03.

Свидетельство № 1602 о государственной регистрации рекламной игры, зарегистрированной Министерством торговли РБ от 26.11.2009 г.

Свидетельство о государственной регистрации от 25.01.2008 г. № 7, выданное Минским областным исполнительным комитетом. Лицензия от 21.02.2008 г. № 259, выданная Лойскі райком РИК, действительна до 21.02.2013 г. УНП 690456698.

Ну і ну! ВЫКРАЎ... «ХУТКУЮ ДАПАМОГУ»

Ноччу ў панядзелак узброены нажом крмінальнік напаў на кіроўцу «хуткай дапамогі» і прымусіў ехаць «куды глядзелі вочы».

Паводле звестак прэс-афіцэра Маскоўскага РУУС сталіцы Таццяны Грыб, здарэнне адбылося на вуліцы Ясеніна, куды брыгада медыкаў прыбыла на выклік. Калі ўрачы зайшлі ў пад'езд, а кіроўца пачаў разварочваць машыну, у «хуткую дапамогу» раптоўна заскочыў невядомы з нажом у руках. Пад нагрозай гэтай зброі злачынца загадаў кіроўцу ехаць, куды ён будзе паказваць. Між іншым, пацярпелага нахабнік «абязброіў», завалоўдаўшы яго тэлефонам і газавым балончыкам.

Пакалісцішы пэўны час па раёне, непажаданы пасажыр прымусіў кіроўцу спыніцца і выйшаў на скрыжаванні з машыны. Кіроўца, у сваю чаргу, зрабіў выгляд, што аўтамабіль не заводзіцца, а калі згальчынец адышоў, націснуў на газ і вярнуўся на месца выкліку, дзе яго чакалі ўжо ўрачы. Злачынца — а гэта быў 25-гадовы мінчанін, работнік аднаго з унітарных прадпрыемстваў — затрымаў на прыкметах. Па факце ўзбуджаная крмінальная справа за разбой.

Ігар ГРЫШЫН.

Навагоднія падарункі ГЛЫТОК РЭАЛЬНАГА ЖЫЦЦЯ

Выхаванцам Чавускага дома-інтэрната падарылі дом сацыяльнай адаптацыі

Прыгожая Нягрукка Яўгенія ЧЫКАВА — зорка навагодняга свята. Дзяўчына, маці якой пазавілі бацькоўскія прабоў, ужо 11-ы год жыве і вучыцца ў Чавускай школе-інтэрнаце. Гэта ўстано-ва стала для яе родным домам, але ў наступным годзе 17-гадовай Жэні даярэдзіцца пайсці ў самастойнае жыццё. Каб палегчыць гэты шлях, для выпускнікоў у школе-інтэрнаце пабудавалі дом, які самі дзеці трапна назвалі дачай.

— Гэта называецца домам сацыяльнай адаптацыі, — паказвае Жэня, якая толькі што раздала маладым школьнікам падарункі. — Мы там будзем вучыцца, напрыклад, паліць у печы і гатаваць стравы. Я, вядома ж, і цяпер магу насмажыць біліну і зрабіць макарону па-флорку, але я разлічваю навучыцца большаму, каб потым лягчы было ў жыцці.

— На выхадных днях выпускнікі невялікімі групамі будуць жыць у гэтым асобным доме з выхавачам. — Гэта ўжо бытавае раскоша: мы ўсё можам цудоўна і рукамі памыць, — лічыць выпускнік Леанід ЯКВЕНКА. — І пракарміцца здолеем без праблем.

— Летася на навагоднім свяце да дырэктара школы-інтэрната падшюць хлопчык і папрасіў адпусціць яго дадому, — падзяліўся старшыня Магілёўскага абласнога Савета дэпутатаў Уладзімір ПАНЦЮХОУ, які прыехаў на навагодняе свята і ўрачыстае адкрыццё дома сацыяльнай адаптацыі. — Ён сказаў: «Я хачу прыгатаваць супу, яна цэлы тыдзень гарачага сапу не ела». Я гэтыя словы дагтуль не магу забыць.

— Ды якая праблема гатаваць? — здзіўляецца Дзіма Воранаў. Прапаліць печ ды паставіць харчы. Я і суп згатаў з чаго хочаш, і кашу «з сякеры». Я навучыўся ў бабулі.

Вучань 11 класа Дзімтрый ВОРАНАЎ аглядае дом. На першым паверсе будзе гасціўня з мяккай канапай і тэлевізарам.

— Мне найбольш вабіць камін, аздоблены цёмна-чырванай пліткай, — гаворыць Дзіма. — Стыльна. Проста мара — у халодны дзень пасядзець каля каміннага агню з кубам кава.

Пакой на другім паверсе нават у воблачных дзень залівае святло: тут будзе спальня. На тэрасе каля дома плануецца не толькі адпачываць, але і наладжваць канцэрты.

На адвортным баку камяна — печка, дзе можна гатаваць ежу. Кіраўніцтва дома-інтэрната мяркуе рабіць тут беларускія вечарыны з традыцыйнага гатаваннем ежу ў чыгунках. Аднак тут будуць усталяваны і ўсе сучасныя кухонныя

агрэгаты, а аўтаматычная пральня і машына гатовая да працы.

Дзіма не ведае маці, а яго бацька загінуў некалькі гадоў таму. Ён вельмі мэтнанакіраваны хлопчэк — будучы праграміст, які ўжо цяпер складае праграмы і большую частку вольнага часу праводзіць у камп'ютарным класе.

— Добра, што нам пабудавалі дачу, — лічыць Дзіма. — Таму што цяпер мы як у замкнёнай прасторы, рэзервацыі на поўным забеспячэнні. І хоць сёлета ў 11 клас мы ходзім у звычайную гарадскую школу, але мала кантактаем з ровеснікамі за межамі інтэрната. Нас кантралююць,

Снягрукка Яўгенія ЧЫКАВА мяркуе навучыцца ў доме сацыяльнай адаптацыі рэальнаму жыццю.

Ілона ІВАНОВА. Чавускі раён.

БЕЛАРУСЫ — ЧЛЕНЫ РАСІЙСКОЙ АКАДЭМІІ

Напрыканцы года Расійская акадэмія мастацтваў у Маскве ўручыла знакі гурпе беларускіх мастакоў і абрала і сваімі ганаровымі членамі. На ўрачыстасці ўзнагароджаны ў славуітую Белую залу гэтай установы прыехалі заслужаны дзеян мастацтваў, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі, старшыня Саюза мастакоў Беларусі мастак-графік Уладзімір Савіч, заслужаны дзеян мастацтваў, мастак дэкаратыва-прыкладнага мастацтва, жыхар гарлапэўка Біроўскага Навагрудскага раёна Уладзімір Мураховер. А таксама Прэзідэнт Расійскай акадэміі мастацтваў, народны мастак СССР, Герой Сацыялістычнай Працы Зураб Цыртэлі ўручыў ганаровыя знакі заслужанаму дзеян мастацтваў, лаўрэату Дзяржаўнай прэміі Беларусі, мастаку-жывапісцы, прафесору Беларускай акадэміі мастацтваў Уладзіміру Зінкевічу і прафесору навуковай працы гэтай установы кандыдату мастацтвазнаўства Міхасю БАРАЗНЕ (на фотаздымку).

Анатоль КЛЯШЧУК.

БЕЛАРУСЫ — ЧЛЕНЫ РАСІЙСКОЙ АКАДЭМІІ

Усе выпускнікі падкрэслівалі, што самае вялікае жаданне на новы год — гэта наступленне ў навукальныя ўстановы. Жэня вырашыла паступаць у медыцынскі каледж, Леанід — у сельгасгаспадарчую акадэмію, а Дзіма будзе штурмаваць Беларускую-Расійскую ўніверсітэт. Няма сумненняў, што гэтыя маладыя людзі справяцца з задачай.

— Мы жадаем нашым маладым сябрам быць настойлівымі ў вучобе, слухацца педагогаў і імкніцца да самастойнасці, каб жыць у грамадстве, — такія навагоднія пажаданні выпускнікоў.

Ілона ІВАНОВА. Чавускі раён.

Закон Рэспублікі Беларусь аб унясенні дапаўненняў і змяненняў некаторых законаў Рэспублікі Беларусь па пытаннях адукацыі

Прыняты Палатам прадстаўнікоў Ухвалены Саветам Рэспублікі

2 кастрычніка 2009 года
22 кастрычніка 2009 года

(Заканчэнне. Пачатак у нумары за 29 снежня.)
29. Артыкулы 50 і 51 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 50. Ахова здароўя навучэнцаў і выхаванцаў
Вучэбная нагрузка, рэжым вучэбных заняткаў ва ўстановах адукацыі вызначаюцца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Медыцынская дапамога навучэнцам і выхаванцам устаноў адукацыі аказваецца дзяржаўнымі арганізацыямі аховы здароўя, а таксама ўстановамі адукацыі пры наяўнасці ў іх спецыяльнага дазволу (ліцэнзіі) на ажыццяўленне медыцынскай дзейнасці.

Для навучэнцаў агульнаадукацыйных устаноў, дзяцей-інвалідаў і асобу з асаблівацімі псіхфізічнага развіцця, якія навучаюцца ў дашкольных, агульнаадукацыйных установах, спецыяльных установах адукацыі, установах, што забяспечваюць атрыманне прафесійна-тэхнічнай адукацыі, якія па медыцынскіх паказаннях часова або пастаянна не могуць наведаваць устаноў адукацыі альбо знаходзяцца на стacionарным лячэнні ў арганізацыях аховы здароўя, санаторна-курортных або аздараўляльных арганізацыяў, ствараюцца адпаведна ўмовы для іх наважэння і выхавання дома, у арганізацыях аховы здароўя, санаторна-курортных або аздараўляльных арганізацыяў.

Навучанне і выхаванне асобу, названых у частцы трэцяй гэтага артыкула, дома, у арганізацыях аховы здароўя, санаторна-курортных або аздараўляльных арганізацыяў ажыццяўляюцца ў парадку, які вызначаецца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь. Пералік медыцынскіх паказанняў для наважэння і выхавання дома вызначаецца Міністэрствам аховы здароўя Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 51. Права і абавязкі законных прадстаўнікоў навучэнцаў і выхаванцаў

Законныя прадстаўнікі навучэнцаў і выхаванцаў маюць права: выбіраць устаноў адукацыі і формы атрымання адукацыі дзіцею;

браць удзел у рабоце органаў самакіравання устаноў адукацыі, у якой навучанца і дзіця;

прадстаўляць інтарсы дзіцяці ва ўстанове адукацыі;

атрымліваць інфармацыю пра ўсё віды абследаваннў (медыцынскіх, псіхалагічных, педагагічных і інш.) дзіцяці, што праводзяцца ва ўстанове адукацыі.

Законныя прадстаўнікі навучэнцаў і выхаванцаў абавязаныя:

прымаць неабходныя меры для атрымання дзіцею агульнай базавай адукацыі;

ствараць неабходныя ўмовы для паўнацэннага развіцця дзіцяці; павяжаць годнасць дзіцяці і годнасць іншых удзельнікаў адукацыйнага працэсу.

Законныя прадстаўнікі навучэнцаў і выхаванцаў у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь ясуць адказныя за ненаалежнасць выхаванне дзіцяці».

30. У артыкуле 53:

у частцы першай словы «Рэспублікі Беларусь аб буджэце на чарговы фінансавы (бюджэтны)» замяніць словамі «аб рэспубліканскім буджэце на чарговы фінансавы год і рашэннямі мясцовых Саветаў дэпутатаў аб буджэце на чарговы фінансавы»; частку трэцюю дапоўніць другім сказам наступнага зместу: «Пералік платных адукацыйных паслуг, якія аказваюцца дзяржаўнымі ўстановамі адукацыі, зацвярджаецца Урадам Рэспублікі Беларусь».

31. У артыкуле 55:

у назве артыкула слова «знешнеканананічная» замяніць словам «знешнеагандэбная»;

частку чацвёртую выключыць;

частку пятую лічыць часткай чацвёртай;

у частцы чацвёртай слова «знешнеканананічную» замяніць словам «знешнеагандэбную».

Артыкул 4. Унесці ў Закон Рэспублікі Беларусь ад 30 кастрычніка 1992 года «Аб дзяржаўных дапамогах сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей» у рэдакцыі Закона Рэспублікі Беларусь ад 28 снежня 2007 года (Ведамасці Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, 1992 г., № 27, ст. 473; Нацыянальны рэстр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2007 г., № 305, 2/1403) наступныя змяненні:

1. 3 абзаца чацвёртага артыкула 17 слова «(зменных)» выключыць.

2. У абзацы чацвёртым часткі другой артыкула 28 слова «месяць» замяніць словамі «рэгістрацыі па месці».

Артыкул 5. Абзац дваццатай дргі артыкула 4 Закона Рэспублікі Беларусь ад 3 лістапада 1992 года «Аб абароне» у рэдакцыі Закона Рэспублікі Беларусь ад 17 ліпеня 2002 года (Ведамасці Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, 1992 г., № 28, ст. 493; Нацыянальны рэстр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2002 г., № 84, 2/878) выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«дапрызынуно і фізічную падрыхтоўку ў адпаведнасці з адукацыйнымі стандартамі ва ўстановах адукацыі пры ажыццяўленні імі наважэння і выхавання на ІІІ ступені агульнай сярэдняй адукацыі»;

Артыкул 6. Унесці ў Закон Рэспублікі Беларусь ад 18 чэрвеня 1993 года «Аб фізічнай культуры і спорце» у рэдакцыі Закона Рэспублікі Беларусь ад 29 лістапада 2003 года (Ведамасці Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, 1993 г., № 25, ст. 299; Нацыянальны рэстр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2003 г., № 135, 2/1000; 2006 г., № 114, 2/1247) наступныя змяненні:

1. У артыкуле 19:

у пунктах 2 і 6 словы «санітарна-гігіенічнымі патрабаваннямі» замяніць словамі «патрабаваннямі санітарных нормаў, правілаў і гігіенічных нарматываў»;

пункты 4 і 5 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«4. Фізічнае выхаванне навучэнцаў у агульнаадукацыйных установах, установах, якія забяспечваюць атрыманне прафесійна-тэхнічнай, сярэдняй спецыяльнай адукацыі, на ІІІ ступені агульнай сярэдняй адукацыі ва ўстановах, якія забяспечваюць атрыманне вышэйшай адукацыі, ажыццяўляецца ў адпаведнасці з патрабаваннямі санітарных нормаў, правілаў і гігіенічных нарматываў»;

4.1. на ўроках па навукальным прадмеце «Фізічная культура і здароўе» («Фізічная культура»);

4.2. пры правядзенні фізкультурна-аздараўляльных, спартыўна-масавых і турыстычных мерапрыемстваў.

5. Абаважковыя ўрокі па навукальным прадмеце «Фізічная культура і здароўе» («Фізічная культура»);

4.2. пры правядзенні фізкультурна-аздараўляльных, спартыўна-масавых і турыстычных мерапрыемстваў.

5. Абаважковыя ўрокі па навукальным прадмеце «Фізічная культура і здароўе» («Фізічная культура»);

4.2. пры правядзенні фізкультурна-аздараўляльных, спартыўна-масавых і турыстычных мерапрыемстваў.

5.1. не радзей як два разы ў навукальным тыдзень у агульнаадукацыйных установах, на ІІІ ступені агульнай сярэдняй адукацыі ва ўстановах, якія забяспечваюць атрыманне прафесійна-тэхнічнай адукацыі, якія па медыцынскіх паказаннях часова або пастаянна не могуць наведаваць устаноў адукацыі альбо знаходзяцца на стacionарным лячэнні ў арганізацыях аховы здароўя, санаторна-курортных або аздараўляльных арганізацыяў, ствараюцца адпаведна ўмовы для іх наважэння і выхавання дома, у арганізацыях аховы здароўя, санаторна-курортных або аздараўляльных арганізацыяў.

5.2. не радзей як тры разы ў навукальным тыдзень ва ўстановах, якія забяспечваюць атрыманне прафесійна-тэхнічнай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі»;

пункт 7 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«7. Для правядзення дадатковай фізкультурна-аздараўляльнай, спартыўна-масавай і турыстычнай работы ў агульнаадукацыйных установах, установах, якія забяспечваюць атрыманне прафесійна-тэхнічнай адукацыі, сярэдняй спецыяльнай і вышэйшай адукацыі, арганізуюцца работа гуртоў, груп, секцыяў па відках спорту».

2. Пункт 2 артыкула 22 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«2. Фізічная падрыхтоўка грамадзян да ваеннай службы праводзіцца ў адпаведнасці з адукацыйнымі стандартамі ва ўстановах адукацыі пры ажыццяўленні імі наважэння і выхавання на ІІІ ступені агульнай сярэдняй адукацыі».

3. Артыкул 25 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 25. Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву

Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам».

Артыкул 25. Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву

Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам».

3. У артыкуле 25 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 25. Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву

Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам».

3. У артыкуле 25 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 25. Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву

Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам».

3. У артыкуле 25 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 25. Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву

Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам».

3. У артыкуле 25 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 25. Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву

Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам».

3. У артыкуле 25 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 25. Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву

Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам».

3. У артыкуле 25 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 25. Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву

Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам».

3. У артыкуле 25 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 25. Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву

Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам».

3. У артыкуле 25 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 25. Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву

Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам».

3. У артыкуле 25 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 25. Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву

Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам».

3. У артыкуле 25 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 25. Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву

Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам».

3. У артыкуле 25 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 25. Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву

Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам».

3. У артыкуле 25 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 25. Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву

Падрыхтоўка спартыўнага рэзерву і (або) спартсменаў высокага класа ў сярэдніх школах — вучылішчах алімпійскага рэзерву ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам».

3. Артыкул 9 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 9. Дадатковыя адукацыйныя праграмы

Ва ўстановах, якія забяспечваюць атрыманне прафесійна-тэхнічнай адукацыі, рэалізуюцца дадатковыя адукацыйныя праграмы па прафесійнай падрыхтоўцы, перападрыхтоўцы, павышэнні кваліфікацыі, працоўным навучанні, пазашкольным выхаванні і навучанні, а таксама ў парадку, вызначаным заканадаўствам, аказваюцца іншыя адукацыйныя паслугі, не прадугледжаныя асноўнымі адукацыйнымі праграмамі прафесійна-тэхнічнай адукацыі».

4. У артыкуле 10:

пункт 2 выключыць;

з пункта 3 словы «, самастойна (у парадку экстрэнату)» выключыць.

5. У артыкуле 11:

з пункта 3 слова «(прафесійнага)» выключыць;

у пункце 5:

падпункт 5.1 выключыць;

падпункт 5.4 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«5.4. аддзяленні (групы) па працоўным навучанні і прафесійнай падрыхтоўцы навучэнцаў агульнаадукацыйных устаноў»;

6. У артыкуле 13:

у пункце 6 словы «аб базавай» замяніць словамі «аб агульнай базавай»;

у абзацы першым пункта 7 слова «аднак» замяніць словам «адзак».

7. У артыкуле 14:

у пункце 2 словы «службамі занятасці» замяніць словамі «камітэтамі па працы, занятасці і сацыяльнай абароне абласных, Мінскага гарадскога выканаўчых камітэтаў»;

з пункта 6 словы «праграм прафесійна-тэхнічнай адукацыі з вывучэннем прафілючых агульнаадукацыйных прадметаў на павышшым узроўні» выключыць;

пункт 7 выключыць;

у пункце 8:

слова «(прафесійнае)» выключыць;

словы «ў парадку, вызначаным Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь» замяніць словамі «пры ўмове наважэння на адпаведных прафесійна-тэхнічнай адукацыі».

8. У артыкуле 16:

у пункце 1 словы «ўстановах, якія забяспечваюць атрыманне агульнай сярэдняй адукацыі» замяніць словамі «агульнаадукацыйных устаноў»;

пункт 3 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«3. Падгалужыцкая атэстация навучэнцаў, якія атрымліваюць агульнае базавую адукацыю ва ўстановах, што забяспечваюць атрыманне прафесійна-тэхнічнай адукацыі, ажыццяўляецца ў парадку, што вызначаецца Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь».

9. Пункт 4 артыкула 17 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«4. Па асобных навукальных спецыяльнасцях (прафесіях) у адпаведнасці з медыцынскімі паказаннямі прафесійна-тэхнічнай адукацыі або прафесійнай падрыхтоўка асобу з асаблівацімі псіхфізічнага развіцця, у тым ліку інвалідаў, могуць ажыццяўляцца дома. Пералік вучэбных спецыяльнасцяў (прафесій), па якіх могуць ажыццяўляцца прафесійна-тэхнічная адукацыя або прафесійная падрыхтоўка дома, парадка арганізацыі наважэння і выхавання дома вызначаюцца Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь у ўзгодненні з Міністэрствам аховы здароўя Рэспублікі Беларусь і Міністэрствам працы і сацыяльнай абароны Рэспублікі Беларусь. Пералік медыцынскіх паказанняў для наважэння і выхавання дома асобу, названых у гэтым пункце, вызначаецца Міністэрствам аховы здароўя Рэспублікі Беларусь».

10. У пункце 1 артыкула 19 словы «агульнаадукацыйных прадметах» замяніць словамі «вучэбных прадметах па перыяд наважэння на ўзроўні агульнай сярэдняй адукацыі».

11. З пункта 5 артыкула 20 словы «, працоўнае (прафесійнае) навучанне» выключыць.

12. У артыкуле 27:

у пункце 1 словы «органаў дзяржаўнай службы занятасці насельніцтва» замяніць словамі «камітэтаў па працы, занятасці і сацыяльнай абароне абласных, Мінскага гарадскога выканаўчых камітэтаў»;

пункты 3 і 4 выклікалі ў наступнай рэдакцыі:

«3. У мэтах забяспечэння патрэб у кадрах арганізацыі — заказчыка кадраў, садзейнічаюць развіццю матэрыяльна-тэхнічнай базы прафесійна-тэхнічнай адукацыі арганізацыі — заказчыка кадраў, якая прымае на сябе абавязальнасць па стварэнні і ўмацаванні матэрыяльна-тэхнічнай базы ўстаноў, што забяспечвае атрыманне прафесійна-тэхнічнай адукацыі, па арганізацыі вытворчага наважэння навучэнцаў, прызначэнага для гэтай устаноў адукацыі базавай. Палажэнне аб базавай арганізацыі зацвярджаецца Урадам Рэспублікі Беларусь».

4. Узаемадзейненне базавай арганізацыі з устаноў, якія забяспечвае атрыманне прафесійна-тэхнічнай адукацыі, ажыццяўляецца ў адпаведнасці з дагаворам аб узаемадзейненні ўстановаў, якая забяспечвае атрыманне прафесійна-тэхнічнай адукацыі, і базавай арганізацыі, форма якога зацвярджаецца Урадам Рэспублікі Беларусь».

1. У пункце 1 артыкула 1:

з падпункта 1.6 словы «расшыроненні» выключыць;

падпункты 1.7 і 1.8 выключыць.

2. Падпункт 1.9 пункта 1 артыкула 4 выключыць.

3. У пункце 1 артыкула 8:

А ВЫТВОРЧАСЦЬ ТУТ — НЕ ЦУКЕРАЧНАЯ

1 **Пераднавагодняе інтэрв'ю з дырэктарам Старобінскага торфабрыкетнага заводу Віктарам АНІКЕЕНКАМ.**

— Віктар Міхайлавіч, з надыходным вам Новым годам. Ці з добрым настроем сустракаеце вас калектыв гэта свята і як будзе святкаваць?

— Мяркуючы самі наконт настрою: мы яшчэ ў лістападзе маглі б адзначыць надыход Новага года, у якім ужо выканалі гадавое заданне па выпуску паліўных торфабрыкету, да канца ж года іх будзе выраблена каля 265 тысяч тон. Гэта рэкордная лічба як для нашага прадпрыемства, так і ўвогуле для га-

Старобінскі торфабрыкетны завод уведзены ў эксплуатацыю ў 1977 годзе. На той час ён стаў буйнейшым у рэспубліцы, найбольш буйным па аб'ёмах вытворчасці паліўных торфабрыкету з'яўляецца і цяпер. Калектыву завода ў свой час, як і нашы многія іншыя прадпрыемствы, зведаў пэўныя складанасці ў рабоце, адной з асноўных праблем для яго была праблема збыту. Гэтыя складанасці паспяхова пераадолены, калектыву год ад года ўпэўнена нарошчвае аб'ёмы, пры гэтым выпускае прадукцыю пастаянна высокай якасці і з самым нізкім у галіне сабекоштам, што дазваляе яму годна выжываць у канкурэнтнай барацьбе.

Мы бывалі на Старобінскім торфабрыкетным заводзе якраз у першыя дні сапраўднай зімы, што раптам надыйшла. Бяскрайняя чорная палі, ледзь падбеленая першым снегам, наскрозь перарэзаная водаадводнымі каналамі, якія падзялілі гэтыя палі на так званыя карты, з незлічонымі высачанымі караванамі — буртамі торфу на іх — вось што ўяўляла тэрыторыя, на якой калектыву Старобінскага торфабрыкетнага заводу вёў распрацоўку тарфяных залежаў.

Такім чынам, наш сённяшні расказ пра добрыя справы і людзей Старобінскага торфабрыкетнага заводу. І пачнём мы гэты расказ з пераднавагодніх інтэрв'ю з кіраўнікамі завода.

2

небудзь шлангі ды іншыя злучэнні); чакаюць торфабрыкетны сваб, айчыныя гусенічныя трактары, якія вельмі неабходныя для работы ў паніжаных месцах (тыя, што ёсць, ужо поўнаасцю пералатаныя), а кутлі новыя за мяжой не дазваляюць розныя дзяржаўныя кантраляры — каб не псаваць лічы і ўвогуле ўсю палітку па імпартазамшчэнні.

такім стаўленні ў цэлу да ўсяго таго, што звычайна называюць культурай вытворчасці, напэўна, можна было б запускаяць тут на паток і тыя ж цукеркі.

Як ужо потым даведаліся, у вытворчых памышлях на працягу кожнай змены робяць па некалькі вільготных уборак. Словам, каб не было ніводнай пільнікі. Такі падыход дыкуюць і правільны супрацьпажарнай бяспекі: высушаны тарфяны парашок можа гэтак жа лёгка пыхнуць, як і той парок. Тут жа варта дадаць: павышаныя парабаванні пажарнай бяспекі прадпільнікі і неспраўна для ўчастку. Пра гэта дадаваецца сыравіна. Пра гэта можна было пэўным чынам меркаваць па такім факце: «офісе» — вагончыку ўжо знаёма для нас Мікалая

3

Якія перспектывы развіцця ў старобінскім торфаперапрацоўшчыку? Цяперашняя сыравінная база прадпрыемства эксплуатаецца ўжо шмат гадоў і з'яўляецца вельмі зношанай. Адпаведна, патрабуюцца адвод новых тарфяных масіваў для іх наступнага распрацоўкі. Гэта пытанне як быццам вырашаецца, але не так хутка, як таго хацелася б старобінскім торфаперапрацоўшчыкам. У прыватнасці, плануецца адвод да 2012 года новых тарфянікаў новага радовішча на плошчы 1350 гектараў. Ды яшчэ 160 гектараў вельмі патрэбна (і ўжо прама

цярпець) Нясвіжскаму філіялу прадпрыемства (удакладнім: год таму да яго далучылі стратныя насяжскае і слупкае торфапрадпрыемствы). На Случым філіяле замест зношанай цярпець вытворчасці па выпуску торфабрыкету мяркуецца арганізаваць вытворчасць па фасуючы торфу, які можна будзе выкарыстоўваць як пакынуць грунт для сілкавання раслін, а таксама пабудова календэля. Аднак, яшчэ раз падкрэсліваючы, гаюным пытаннем для старобінскага ўчастку пытанне адводу вельмі эфектыўнага стала прымяненне тэрмагенератараў, якія ўключаны ў тэхналагічны працэс выпрацоўваюць уласную электраэнергію. Сутнасць усяго гэтага ў наступным: пара, якая ідзе на сушку торфу, спачатку круціць турбіны гэтых генератараў і ўжо потым накіроўваецца на сушку. Дадатковы выдаткі, звязаныя з гэтым працэсам, зусім невялікія: патрабуюцца толькі каля 6 працэнтаў дадатковай энергазатрат на выпрацоўку пары, а эфект — вельмі значны: уласная электраэнергія ў 3—4 разы таннейшая за пакупную, і ёю забяспечваецца больш за палову ўсіх адпаведных патрэбнасцяў завода.

Для даведкі. У 1940 годзе торф заўважыў у паліўным балансе рэспублікі 63,5 працэнта, у рэспубліцы пры гэтым працавала каля 200 торфапрадпрыемстваў (цярпець — 32); да 1960 года ўдзельная вага торфу як паліва знізілася да 39,5 працэнта (на ім, тым не менш, працавала больш палова ГРЭС і ЦЭЦ). Доля торфу ў паліўным балансе ў 1975 годзе складала 10,5 працэнта, а ў 1985-м — ужо толькі 0,8 працэнта. Гэта тэндэнцыя апошнім часам пераадолюецца, між тым выкарыстанне торфу як паліва, напрыклад, у скарнінаўскіх краінах пакуль што няма большае.

Іван БАРАНОЎСКІ.
УНП 600028016.

НА ЗДЫМКАХ:

1. Дырэктар заводу Міхал АНІКЕЕНКА.

2. Ідзе паўзкі торфу ў вагоны на ўчастку збытку.

3. Намеснік дырэктара заводу па ідэалагічнай рабоце Аляксандр КАЗЛОЎСКІ.

4. Намеснік брыкетнага цеха Віктар ЯКАЎЧУК.

5. Намеснік другога участка Міхал АЛЯХНО.

6. На участку торфабрыкетнага цеха на здымку трактарыст Аляксандр БУДКЕВІЧ.

7. На пульте кіравання брыкетнага цеха: апаратчык Анатоль КАНДАНОВІЧ і майстар Міхал ЖДАНОВІЧ.

8. У турбінным аддзяленні — начальнік кацельні Нессер ПЕРАПЕЧКА і слесар-рамонтнік Анатоль КУРБЫКА.

9. У сталовай прадпрыемства: на раздэцы Таціяна ПАЦЫЕНКА.

10. У лакаматыўным дэпо заводу.

11. Панарама заводу.

12. Ідзе паўзкі брыкету.

Фота Марыі ЖЫЛІНСКАЙ.

5

6

ліновыя прадпрыемстваў рэспублікі. А як будзем сустракаць неспраўна навагодняе свята? Большая частка калектыву будзе, як звычайна, працаваць. Наша вытворчасць, у прыватнасці, неспраўна на заводзе, можна лічыць, бесперапынная. Калі яе, напрыклад, прыпыніць, хоць на невялікі час, гэта, як кажуць, будзе даражэй для сябе — палітурны запуск яе звязаны з немалымі выдаткамі. А яны нам патрэбны?

— Зразумела. Але ж ці не складваецца такім чынам запасаў, з якімі цяпер разгорнутая прама-такі ўсенародная барацьба? І ўвогуле, ці ёсць, ці бываюць такія вош слабілівадныя запасы ў вас?

— Вы былі на прадпрыемстве, бачылі нашы так званыя склады. Іх, па сутнасці, няма, як няма і тых жа запасаў. Наш торфабрыкетны цех працуе практычна толькі на 2-дзённым запас, ды і то — для таго, каб было што грузіць, калі раптам прыдзе заказчык. Адным словам, усё ідзе, так бы мовіць, з колаў.

— Вядома, што больш за 60 працэнтаў вашых паліўных торфабрыкету ідзе на экспарт, у прыватнасці ў Швецыю. З якімі планами сумеснага супрацоўніцтва сустракаеце Новы год разам са сваімі шведскімі партнёрамі? — За 11 месяцаў мы экспартвалі ў Швецыю сваіх паліўных торфабрыкету на суму каля 8 мільянаў долараў, гэта прыкладна на 30 працэнтаў больш, чым у мінулым годзе. Сёлетнія шведы прыязджалі да нас, каб пацікавіцца нашымі запасамі тарфяных залежаў, арганізацыйныя справы па іх распрацоўцы і г.д. Засталіся задавальненні. Агульная выснова — працягваць гэта ўзаемавыгаднае супрацоўніцтва і далей, і нават — нарошчваць яго.

— Віктар Міхайлавіч, і яшчэ такое пытанне: а што вашы людзі рабілі і робяць цяпер на вашых тарфяных палях, у гэтыя нечакана моцныя маразы ды снегапады?

— А для нас менавіта такое, морознае, надвор'е не такое ўжо і дрэннае. Гэта нашат лепш, чым хлопотныя дажджы, якія былі вясенню і, дарчы, істотна сапсавалі агульную карышчу на нашых добра спрадзявааных нашымі торфабрыкетнамі палях пасля заканчэння іх здыбнага сезона. Па іх жа, нельга забываць, ходзіць магнутая тэхніка, якая тут працуе, а тут

7

8

— З Калядамі і з навагоднім святвам вас і ваш калектыв.

— Дзякуй.

Пераднавагодняе інтэрв'ю з намеснікам дырэктара па ідэалагічнай рабоце Аляксандрам КАЗЛОЎСКІМ.

— Аляксандр Яўгенавіч, такім чынам, калектыву на Новы год у асноўнай большасці працуе — гэта значыць, і навагодняе свята, як быццам, адмяняецца? — Ну, свята абавязкова будзе, і абавязкова для ўсіх. Будучы тыя ж калектывныя навагодня агенчыкі, ёлі і г.д., толькі, зразумела, па зрушаным графіку, такая ўжо у нас праца. Мы можам святкаваць, так бы мовіць, з чыстым сумленнем: свой календарны і працоўны год закончылі вельмі добра. Адпаведна, не забыліся і не забываемся адзначыць сваіх лепшых людзей. Па выніках сёлета года сезон здыбкі торфу 46 чалавек прызначаны пераможцамі ўнутрызаводскага спаборніцтва — у адпаведнасці з умовамі гэтага спаборніцтва ім выплачана 4 мільёны 520 тысяч рублёў; чатыры нашы працаўнікі перамаглі ў рэспубліканскім спаборніцтве — на іх заахвочанне пайшло 2 мільёны 450 тысяч рублёў. Згодна з заводскім палажэннем аб прэміраванні і сацыяльных выплатах пры ўмове выканання гадавога плана па выпуску паліўных брыкету ў тэрмін да 25 снежня — кожнаму нашаму працоўніку гарантаваныя да асноўнай заробатнай платы дадатковыя

знаёмства з ім займаўся пракладаннем з дапамогай бульдозера спецыяльнай трасы пад часовы чыгуначны пучок, які пудывае рабочыя вагоны ўздоўж лініі тарфяных караванаў. Зразумела, гэты пучок хоць і часовы, тым не менш, ён павінен быць роўным, як тая сталепа, словам, чыгунка патрабуе асабліва дакладнасці. Вось гэту «страву» шырыняй каля 6 метраў і працываў Аляксандр Маркевіч. І ўжо менавіта за ім цягнулі свае рэйкі пучоўкладчыкі разам са сваімі пучоўкладчыкамі машынай. І шлі яны па гэтай трасе, зразумела ўжо, вельмі ўпэўнена. І вельмі роўна. Аляксандра Маркевіча ахарактарызаваў на участку торфабрыкетнага калектыву стараннага, як аднаго з перадавых работнікаў. Ён цяпер на сваім бульдозеры займаецца таксама рамонтам тарфяных палёў. А вась у летні перыяд Аляксандр Маркевіч гэтак жа дакладна фарміруе ўжо заначаныя караваны з торфам, да якіх пракаладае цяпер дарогу. Фарміруе ўжо з дапамогай зусім іншага механізма — спецыяльнага штабелёра. Варта тут жа асобна адзначыць: многія на іх заахвочанне пайшло 2 мільёны 450 тысяч рублёў. Згодна з заводскім палажэннем аб прэміраванні і сацыяльных выплатах пры ўмове выканання гадавога плана па выпуску паліўных брыкету ў тэрмін да 25 снежня — кожнаму нашаму працоўніку гарантаваныя да асноўнай заробатнай платы дадатковыя

шматлікіх замарожаных тарфяных купінах — гэта, трэба прызначыць, было для нас праблемай. Ну, а што сказаць, напрыклад, наконт таго, што Мікалай Аляхно нярэдка, адпраўляўшы раніцай рабочы на працу па тым жа, няхай і часовым чыгуначным пучку (хоць і які, усё ж камфорт, усё ж такі — у вагоне), сам потым, пасля планёркі на заводзе, цісне на ўчастак на сваім добра зведзеным балотна-тарфяным жыццё матыцы. За 30 з лішкам кіламетраў.

— Участак стары, запасы торфу на ім заканчаюцца, тым не менш, працаваць трэба, робім жа такую важную для ўсіх справу... Працоўны жа на участку, як расказаў Мікалай Рыгоравіч, круглы год. З канца красавіка, калі ўжо можна ўвайсці на тарфяныя палі са здыбна тэхнікай, пачынаюць торфабрыкетны, нарыхтоўваюцца так званыя вэршэры торф. Потым гэты торф фармуецца, збіраецца ў валкі, звышца ва ўжо заначаны тарфяныя караваны. Чым раней пачынаецца здыбны сезон, тым лепш. Вельмі важна ў гэтай справе ўхаліць самае гарачае вясновае сонца, якое найлепшым чынам высушывае сыравіну. А чым лепш яна будзе высушаная сонцам — гэтай абсалютна таннай крыніцы энергіі, тым лепш будзе звышца ў тых жа караванах — небяспека яе самаўзгарання, што ў торфабрыкетчыку часам здараецца), а гаюнаец — не трэба будзе выдатковае лішняе цяпло ўжо

падрыхтаваць усю здыбную тэхніку, адрамантаваць яе (а ў нас, толькі на нашым участку больш за 30 адзінак яе), трэба мець высокакваліфікаваныя кадры тых, хто і абслугоўвае. Усё гэта ў нас ёсць. Неспраўна на заводзе маецца выдатная рамонтна-вытворчая база, парк тэхнікі штогод паўпаўнаецца новай, — падкрэслівае Мікалай Аляхно.

Варта дадаць да яго слоў: яшчэ некаторы час таму ў краіне на торфабрыкетную тэхніку звярталі мала ўвагі, яна, як правіла, была імпартажная паходжання. Цяпер жа, напрыклад, у Старобіне апошнім часам набылі айчынную торфабрыкетную машыну, два айчыныя штабелёры торфу. Ужо традыцыйнымі сталі на палях торфабрыкетчыку мінскія трактары, амкардараўскія пагрузчыкі. Праўда, пры гэтым наракаюць торфабрыкетчыкі на амкардараўскую тэхніку, а якой слабым месцам з'яўляюцца гідраўліка і паліўная апаратура (напрыклад, зямой, у моцныя маразы, калі ўжо завялі яе з рэанцыі, то і не спыняючы на працягу ўсё працоўнага дня — каб не «прыхапіла» якія-

9

10

11

12

Станіслаў СЯМАШКА, старшыня Саюза палякаў Беларусі:

«ТРЭБА РАЗУМЕЦЬ АДНО АДНАГО І ўМЕЦЬ ДАМАўЛЯЦЦА»

Напярэдадні навагодніх святаў Станіслаў Сямашка «адзначыў» 100 дзён знаходжання на пасадзе старшыні Саюза палякаў Беларусі. З гэтай нагоды з ім і сустраэўся карэспандэнт «Звязды».

— Падводзіць нейкія вынікі кіравання грамадскай арганізацыяй за такі каранты перыяд, зразумела, заўчасна. І, тым не менш, якімі былі гэтыя 100 дзён? Чаго было больш: праблемных сітуацый, непаразуменняў? Ці, можа, канкрэтных крокаў па актывізацыі дзейнасці саюза?

— У Саюзе палякаў Беларусі — грамадзяне нашай краіны. А значыць, задача грамадскай арганізацыі — ні ў якім разе не ісці ўразрэз, а наладзіць разумення, партнёрскага стасунку з дзяржавай. І перш за ўсё, згодна са статутам саюза, працаваць дзеля папулярнасці польскай культуры, мовы, як кажучы ў народзе, польскага. І пасля нашага з'езда, што адбылося ў верасні, зроблены чарговыя крокі ў гэтым кірунку. У прыватнасці, удалося арганізаваць клас па вывучэнні польскай мовы пры садзібе Саюза палякаў па вуліцы Дзяржынскага ў Гродне. Стараемся, каб было як мага больш цікавых культурных імпрэзаў. Напрыклад, учора ў Новым замку адбыўся вечар польскай паэзіі, у якім удзельнічалі не толькі члены нашага саюза, але і беларусы, рускія, гошці з Польшчы.

Сярод нашых задумак — арганізацыя музея Чэслава Менэна ў Васілішчах, клопаты аб добраўпарадкаванні могілак, дзе пахаваны польскія салдаты.

Хачу падкрэсліць, што ў нашага саюза ёсць гаюнае — падтрымка дзяржавай. А астатняе шмат у чым залежыць ад нас саміх.

— Адрэз з пасля з'езда з вашых вуснаў прагучала, што саюз будзе весці і гаспадарчую дзейнасць. У сувязі з чым з'явіліся чуткі, што, маўляў, Сямашка будзе выкарыстоўваць гэта ў асабістых інтарэсах (ён займаецца гасцінным і будаўнічым бізнесам — Б.Л.)...

— Паўтарыся, што мая пазіцыя — ніколі не праціў грошай, а праціў магчымасцям гэтых грошай зарабіць, каб была фінансавая база для пакрыцця затратнай часткі на развіццё культуры і іншых кірункаў дзейнасці грамадскай арганізацыі. Каб можна было і тыя ж музычныя інструменты, ноты купіць для калектыўнай мастацкай самадзейнасці, дзе-

цям — падарункі, літаратуру для вывучэння мовы, культуры... Вось дзя чэго і трэба арганізаваць пры саюзе нейкі бізнес, структуру па, так бы мовіць, заробляючы грошай.

Зразумела, што арганізаваць бізнес, а тым больш у рамках грамадскай арганізацыі — працэс няпросты і доўгі працягла. Вобрэзка кажучы, бабаўла з Амерыкі грошай не дазва, паграбныя крэдытныя сродкі. Спрабую дамовіцца з польскім бокам нахонт ільготнага крэдыту. Ставяцца, на мой погляд, някляска, і, як толькі атрымаем крэдытныя грошы, можна будзе распачаць невялікі бізнес. Калі ж не атрымаецца вырашыць гэта пытанне ў партнёрстве з польскім бокам, то будзем звяртацца па крэдыт у сваёй дзяржаве, тым больш ёсць што даць пад залог.

— Ці удалося дабіцца адмены забароны на ўезд у Польшчу для ізраэля членаў Саюза палякаў Беларусі?

— Я ўжо казаў і сёння прытрымліваюся такой жа думкі, што неўважліва палякаў на «правільных» і «няправільных». Вельмі блізка чуць быццам адны палякі закавалі ў кайданы іншых палякаў. Нядаўна ў мяне былі гошці з Польшчы, дык яны самі здзіўляюцца, не вераць, што такое магчыма. Маркую, рана ці позна, але жыццё прымусяць негэтага не рабіць. Спробы адміністрацыі гэты спіс незгаданых з нашага боку былі, адвадненія звароты накіраваныя не толькі ў польскія афіцыйныя органы, але і ў еўрапейскія структуры. Крокі насустрач, па нашай інфармацыі, павінны быць. Але, зноў жа, патрэбна час.

— Ваша перадавагодняя пажаданне членам Саюза палякаў, тым, што да яго яшчэ прыглядаецца, ды і ўсім грамадзянам Беларусі?

— Трэба разумець адно аднаго і ўмець дамаўляцца. Здарова, шчасна, удальч! А яшчэ — энергія, працаздольнасць, узпуненасць у сабе.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

«Шырыня праходаў у крамах рэгламентуецца яшчэ на стадыі будаўніцтва»

Наш чытач, мінчанін Пётр Андрэевіч Науменкаў, папрасіў даць адказ на наступнае пытанне. Менавіта пытанне, а не скаргу. Тым не менш зразумела, што яго выклікала адносна нядаўнімі падзеямі ў Пермі, калі там у клубе здарыўся пажар.

— Нашу сям'ю задавальняе — і па цэнах, і па асартымэнце — шэраг крамаў. Напрыклад, гіпермаркет «Бігз» або «Еўропонт» у пачатку вуліцы Каліноўскага. Зразумела, і напярэдадні святаў мы закуплялі там прадукты. Але зноў жа — не адны мы такія разумныя, іншымі словамі, наведвальнікаў у гэтых і іншых крамах цяпер хапае. А праходы-лабірынты, якія зварнуў увагу, дастаткова вузкія, толькі двум чалавекам з вазкамі і размянуцца. Барані Божа, калі што здарыцца, якая аварыйная сітуацыя, як людзям ратавацца? — гаварыў нам Пётр Андрэевіч.

— Шырыня праходаў у крамах рэгламентуецца яшчэ на стадыі будаўніцтва такіх аб'ектаў, яна павінна абавязкова адпавядаць і адпавядаць вызначаным нарматывам, — паведамаў у адказ на наш запыт прэс-сакра-

тар Мінскага гарадскога ўпраўлення МНС Аляксандр ЛАПАНІК. — У далейшым, ужо падчас эксплуатацыі крамаў, таксама правяраецца, каб гэты нарматыў вытрымлівалася. У кожным гандлёвым аб'екце прадугледжаны запасныя выходы, крэмы абсталяваны пажаўнага сігналізацыяй, вогнетушыцельямі. Акрамя таго, персанал крамаў праходзіць абавязковае навучанне, як дзейнічаць падчас надзвычайных сітуацый. Што ж датычыцца прыбыцця на месца нашых аварыйна-выратавальных падраздзяленняў, дык гэты час, калі гаварыць пра Мінск, не перавышае 7—10 хвілін, а ў большасці выпадкаў на гэта ідзе нават менш часу. Таму ў чытачоў не павінна ўзнікаць нейкіх аналогій з той трагедыяй, што здарылася ў Расіі, не павінна быць ніякіх падстаў для панікі. У нас усе крэмы правяраюцца. Праўда, ніякіх дадатковых, падкрэслена яшчэ раз — дадатковых, праверак менавіта напярэдадні навагодніх святаў не плануецца, паколькі, згодна з Указам кіраўніка дзяржавы, іх можна праводзіць адзін раз на год.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЯШЧЭ РАЗ ПРА ЭТЫЧНАЕ СТАЎЛЕННЕ ДА ВІЧ-ІНФІЦЫРАВАННЫХ

АРТЫКУЛ «У Светлагорску «адкрылі» імяны нарказалежных», надрукаваны ў нумары за 28 лістапада, рэдакцыя газеты накіравала на рэдакцыю ў Светлагорскі райвыканкам. У ім мы расказвалі пра скаргу людзей з ВІЧ на тое, што былі расказаныя іх дзягнэзны на педсаветах у школах.

Разгледзеўшы факты, прыведзеныя ў артыкуле, райвыканкам паведаміла, што згодна з Дэкрэтам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 18, установа адукацыі з'яўляецца звароты накіраваныя не толькі ў польскія афіцыйныя органы, але і ў еўрапейскія структуры. Крокі насустрач, па нашай інфармацыі, павінны быць. Але, зноў жа, патрэбна час.

— Ваша перадавагодняя пажаданне членам Саюза палякаў, тым, што да яго яшчэ прыглядаецца, ды і ўсім грамадзянам Беларусі?

— Трэба разумець адно аднаго і ўмець дамаўляцца. Здарова, шчасна, удальч! А яшчэ — энергія, працаздольнасць, узпуненасць у сабе.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

захворвання працаўнікоў установа адукацыі не цікавіць, гаюнае пры наведванні сем'яў — умовы пражывання няпоўнагадовых і ступень удзелу ў іх выхаванні бацькоў, — паведамаў рэдакцыі Сяргей МЯРКУЛАЎ, намеснік старшыні раённага выканаўчага камітэта з г. Светлагорска.

У рэгіёне прымаюцца дзейсныя меры па фарміраванні талерантнага стаўлення да насобітаў ВІЧ-інфекцыі. Пра гэта сведчыць праведзенае раённай газетай «Светлагорскія навіны» экспрэс-апытанне жыхароў горада пра магчымасць сабраўства з носьбітамі ВІЧ-інфекцыі. Вынікі апытання сведчаць пра цярлімае стаўленне гараджан да гэтых людзей.

У раённым выканаўчым камітэце была праведзена нарада з працаўнікамі адукацыі і праваахоўных органаў па ацэнцы ўзровень кантролю за умовамі пражывання дзяцей. І падчас яе, як паведамаў я ў лісце, звернула ўвагу на выкананне этычных нормаў пры наведванні сем'яў.

Настасся ЗАНЬКО.

«ЗАХАВАЦЬ ТВАР» І ВЫКАНАЦЬ СВОЙ АБАВЯЗАК ПЕРАД ДЗЕЦЬМІ

Такую магчымасць бацькам дае інстытут Пагаднення аб выплаце аліменту

Спосаб і парадак выплаты — на выбар

Ён быў уведзены Законам Рэспублікі Беларусь ад 10 лістапада 2008 года «Аб унесеным дадзеным і змяненню ў некаторыя кодэксы Рэспублікі Беларусь па пытаннях спягання аліменту на дзяцей», дзейнічае на практыцы фактычна некалькі месяцаў. У чым адрозненне гэтага інстытута ад іншых, што ўжо існавалі раней? Вядома, што абавязальства па выплаце аліменту маглі быць вызначанымі ў добраахвотным парадку і Шлюбным дагаворам, і Пагадненнем аб дзёцах. На думку намесніка загадчыка першай Мінскай гарадской натарыяльнай канторай Галіны ІВАННІКАВІ, Пагадненне аб выплаце аліменту скіравана на забеспячэнне найбольш зручнай рэалізацыі праваў і выкананне абавязкаў бацькамі. Іншымі словамі, гэты інстытут дае магчымасць колішнім мужу і жонцы «захаваць свой твар», вырашыць праблему мірным шляхам. Што ў выніку павінна паспрыць інтарсам найперш няпоўнагадовых і непрацаздольных плагунагадовых дзяцей, якія маюць патрэбу ў дапамозе. Бацькі скасавалі шлюб, але не чалавечы ўзаемаадносіны, за якімі часта сочаць іх агульныя нашчадкі...

Спосаб і парадак выплаты — на выбар

Закоў дае бацькам выбар спосабаў і парадку выплаты аліменту. Артыкулам 103-6 Кодэкса вызначаны наступныя спосабы іх выплаты. Па-першае, у працэнтных адносінах да заробку і (ці) іншаму даходу аднаго з бацькоў, што абавязаны выплачваць аліменты. Па-другое, у цвёрдай грашовай суме, якая выплачваецца перыядычна. Па-трэцяе, у цвёрдай грашовай суме, якая выплачваецца адначасова. Нарэшце, шляхам перадачы маёмасці ва ўласнасць дзіцяці.

— У Пагадненні аб выплаце аліменту можа быць прадугледжана спалучэнне розных спосабаў выплаты аліменту. Хоць натарыяльная практыка па засведчванні такіх Пагадненняў пакуль не шматлікая, але ўсё ж можна гаварыць пра тое, што цяпер найбольш распаўсюджаны спосаб выплаты аліменту — у цвёрдай грашовай суме, якая выплачваецца перыядычна, — тлумачыць далей Галіна Міхайлаўна.

Парадак выплаты аліменту таксама можа быць розным. Напрыклад, атрымальнік аліменту можа атрымліваць іх няўсімля, якія яму перадае плацельшчык, паштовым перадачам, шляхам пералічэння на разліковы рахунак у банку і г. д. Калі ж бакі дамовіліся пра выплату аліменту ў цвёрдай грашовай суме, якая выплачваецца перыядычна, плацельшчык вызначаецца на іх погляд — з улікам абставін маёмаснага і асабістага характару.

Калі аліменты выплачваюцца шляхам перадачы ва ўласнасць дзіцяці маёмасці, дык у гэтым выпадку маецца мноства магчымых варыянтаў. Гэта можа быць не толькі нерухомая маёмасць, але і, напрыклад, прадукты харчавання, адзенне, абутак і іншае.

— Закон не абмяжоўвае бакі ў выбары такой маёмасці, — працягвае суразмоўца. — Гэта можа быць не толькі

Калі пагадненне не можа быць заключана

— Адрэз заўважу, што Пагадненне заключаецца ў пісьмовай форме і падлягае абавязковаму натарыяльнаму засведчванню, — тлумачыць Галіна Міхайлаўна.

— У адпаведнасці з артыкулам 103-1 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб шлюбе і сям'і, Пагадненне аб выплаце аліменту заключаецца паміж адным з бацькоў, што абавязаны выплачваць аліменты, і асобай, якая атрымлівае аліменты. Пра недзяздольнасці аднаго з бацькоў, які абавязаны выплачваць аліменты, і (ці) асобы, што атрымлівае іх, Пагадненне ад імя заключана іх законнымі прадстаўнікамі. Асобы, якія не маюць грамадзянскай дзяездольнасці ў поўным аб'ёме, заключаюць Пагадненне аб выплаце аліменту са згоды іх законных прадстаўнікоў, а пры іх адсутнасці — са згоды органа апекі і палічальства. У Пагадненні можна вызначыць парадак, форму, спосаб і умовы прадстаўлення ўтрыманна дзёцамі, памер сродкаў на ўтрыманне дзёцей (аліменту). Трэба ведаць, што Пагадненне аб выплаце аліменту не можа быць заключана, калі аліменты выплачваюцца ў адпаведнасці з заключанымі ў вызначаным заканадаўствам парадку Шлюбным дагаворам ці Пагадненнем аб дзёцах, а таксама вынесенымі судовымі пастановамі, у якіх вырашаны пытанні выплаты аліменту. Хоць, як паказвае натарыяльная практыка, звароты грамадзян у названых выпадках не з'яўляюцца рэдкімі.

Памер аліменту вольны, але...

Бакі вольныя ў вызначэнні памеру аліменту, што выплачваецца па пагадненні паміж імі.

— Аднак пры вызначэнні памеру аліменту бакам трэба строга захаваць патрабаванні Кодэкса аб шлюбе і сям'і, — падкрэслівае Галіна Іваннікава. — Так, у адпаведнасці з артыкулам 103-5 Кодэкса, памер аліменту на ўтрыманне няпоўнагадовых дзяцей не можа быць ніжэйшым за памер аліменту, якія яны маглі б атрымаць пры спяганні аліменту ў судовым парадку, гэта значыць, штомесячна ў памеры: на адно дзіця — 25 працэнтаў, на дваіх — 33 працэнтаў, на траіх і больш дзяцей — 50 працэнтаў заробку і (ці) іншага даходу бацькоў у месяц. Пры гэтым для працаздольных бацькоў мінімальны памер аліменту ў месяц павінен складацца не меней за 50 працэнтаў бюджэту пражывальцоў мінімум у сярэднім на душу насельніцтва на адно дзіця, 75 працэнтаў — на дваіх, 100 працэнтаў — на траіх і больш дзяцей. Пры вызначэнні ў Пагадненні памеру аліменту ніжэйшага за той, які мог бы быць вызначаным пры спяганні аліменту ў судовым парадку, такое Пагадненне можа быць прызнаным несправядлівым у судовым парадку. Разам з тым, бакі пагаднення могуць вызначыць больш высокі памер аліменту, чым устанавлены законам.

нерухомая маёмасць, але і, напрыклад, прадукты харчавання, адзенне, абутак і іншае. Разам з тым, пры заключэнні Пагаднення аб выплаце аліменту на няпоўнагадовых дзяцей шляхам перадачы ім ва ўласнасць маёмасці, бакі павінны ўлічваць інтарсы дзіцяці, яго штодзённую патрэбу.

Трэба дадаць, што з мэтай абароны аліментных плацельшчых ад інфляцыі, Закон прадугледжвае індэксацыю памеру аліменту, якія выплачваюцца ў цвёрдай грашовай суме, па Пагадненні аб выплаце аліменту. Бакі, якія заключваюць яго, маюць права самастойна вызначыць меры адказнасці, што выкарыстоўваюцца ў выпадку неналежнага выканання Пагаднення. Напрыклад, бакі пагаднення па ўзаемнай згодзе могуць вызначыць памер няўстойкі за пратэрміновае выплату аліменту.

Змяненні магчымых. Па ўзгадненні бакоў

— Пагадненне аб выплаце аліменту ў любы час па пагадненні бакоў можа быць зменена або скасавана. Аднабаковае адмова ад выканання пагаднення ці аднабаковае змяненне яго ўмоў не дапускаецца. Змяненне ці скасаванне адбываецца ў той жа форме, што і само пагадненне аб выплаце аліменту, г. зн. яно павінна быць засведчана натарыяльна. Пры недасягненні пагаднення аб змяненні ці скасаванні Пагаднення аб выплаце аліменту ў добраахвотным парадку зацвярджаны бок мае права звярнуцца ў суд з іскам адносна змянення ці скасавання пагаднення ў судовым парадку, — працягвае Галіна Іваннікава.

Пагадненні аб выплаце аліменту, які правіла, заключаюцца на тэрмін да паўналецця дзіцяці. Аднак гэта не значыць, што ён не можа быць меншым. Калі тэрмін дзёння пагаднення заканчваецца, а права на аліменты захоўваецца, дык бакі могуць унесці змяненні ў пункт пагаднення пра тэрміны, а пры адсутнасці згоды на гэта плацельшчык — спяганці аліменту ў судовым парадку. Калі тэрмін пагаднення не вызначаны, дык яно будзе дзейнічаць да моманту спынення ў плацельшчыка аліменту абавязку іх выплачвання.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА И ОБСЛУЖИВАНИЯ ОДНОКВАРТИРНЫХ ЖИЛЫХ ДОМОВ

Организатор аукциона: Октябрьский сельский исполнительный комитет, 222033, д. Прошка, ул. Центральная, д. 9 Круппского района Минской области

Table with 7 columns: № лота, Кадастровый номер, адрес земельного участка, номер участка, Целевое назначение, Площадь (га), Характеристика расположенных на земельном участке инженерных коммуникаций и сооружений, Начальная цена земельного участка (бел. руб.), Размер задатка и реквизиты для его внесения, Расходы по подготовке документации, необходимой для проведения аукциона, Дата и время проведения аукциона, Окончательный срок приема документов.

Условия инженерного обслуживания инфраструктуры застраиваемой территории отсутствуют.

Условия, предусмотренные в решении о формировании земельного участка для строительства многоквартирного жилого дома для проведения аукциона на право заключения договора аренды:

- внести плату за право заключения договора аренды земельного участка;
- возместить расходы, связанные с проведением аукциона и подготовкой документации, необходимой для его проведения;
- заключить с Октябрьским сельским исполнительным комитетом договор аренды земельного участка и осуществить в двухмесячный срок после принятия решения искомполкома о предоставлении земельного участка государственную регистрацию права на земельный участок;
- получить в установленном порядке разрешение отдела по архитектуре и строительству Круппского райисполкома на проведение проектно-изыскательных работ и строительство объекта;
- осуществить строительство объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией.

1. Аукцион состоится по адресу: Минская обл., Круппский р-н,

д. Прошка, ул. Заречная, д. 5-а (здание Прошкинского сельского клуба).

2. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: Минская обл., Круппский р-н, д. Прошка, ул. Центральная, д. 9 (здание Октябрьского сельского исполнительного комитета).

3. Для участия в аукционе приглашаются граждане и юридические лица. Гражданин, юридическое лицо должно подать заявление об участии в аукционе и подписать соглашение с организатором аукциона. К заявлению прилагаются:

- для гражданина — копия документа, содержащего идентификационные сведения гражданина;
- для представителя гражданина — нотариально удостоверенная доверенность;
- для представителей или уполномоченных должностных лиц юридического лица — доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;
- заверенная банком копия платежного поручения о внесении задатка.

При подаче документов на участие в аукционе граждане,

представители граждан и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

4. Аукцион состоится при наличии не менее 2-х участников. Граждане, юридические лица, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задаток в размере, установленном для земельного участка с наибольшей начальной ценой. Не допускается начало торгов по начальной цене. Торги продолжаются до тех пор, пока по воле объявленной аукционистом цене аукционный номер поднят только одним участником аукциона. Аукционист называет последнюю цену и номер данного участка трижды и объявляет проданным земельный участок, а участника аукциона — победителем.

5. Всем участникам предоставляется право ознакомления с земельно-кадастровой документацией, а также возможность осмотра местности земельного участка, выставляемого на аукцион.

6. Возмещение расходов, связанных с подготовкой и проведением аукциона, и расходов по подготовке документации, необходимой для его проведения, производится победителем аукциона.

7. Контактные телефоны: (801796) 4 91 10, 4 91 38.

Своя справа

ЛЮДЗІ... ДЛЯ ЛЮДЕЙ

ГАдЫ тры з паловай таму ў доме № 32, які тарчом прымае да вуліцы Калектарнай, адчыніліся крама «Прадукты».

Дзівак, знайшоў дзе гандаль распачаць, — гаварыў тады. — Тут жа амаль ніякіх утару. Ды і канкурэнты хапае — аналагічныя крамы на вуліцах Рымарскай, Каралы, Кальварыйскай, на Раманайскай Сабладзе...

Што ж цяпер? Ды відавочна — прыватная крама Сяргея Віктаравіча Свяцка прывяла ба пакупнікоў.

Чым? Па-першае — багатым асартыментам і ўменнем прадзманства, паказваць яго на больш чым сціплай гандлёвай плошчы, па-другое — якасцю тавараў. Уласнік крамы ўважліва «адсочвае» стыль працы вытворцаў, ведае іх магчымасці і прапановы сваім пакупнікам, тое, што выбраў сам — гэта значыць, найлепшае — для лубога кашалька...

Але ж ці не самае гаюнае ў гэтым гандлёвым пункце — людзі, прадаўцы. Іх чацвёрта ў іх уважлівых, дружалюбных, заўсёды пака-

жуць тавар, які зацкавіў, дадуць яму характарыстыку, нешта парацяць — далікатна, стрымана...

Што да дырэктара, ён не маюць вочы ні пакупнікам, ні прадаўцам. Выйдзе са сваёй канторкі, паглядзіць, чаго з тавару не хапае, сам жа падыдзе і выплывіць на вітрыну. Ён ведае, што прадаўцы крамы — гэта жыццё арганізм, за работай якога трэба пастаняна і кваліфікавана сачыць.

Калі, зразумела ж, хочаш, каб ён працаваў.

Мікола ДУБЮСКІ, г. Мінск

Утерянный паспорт на имя Загер Хуссейн считать недействительным.

АНТИКРИЗИСНЫЙ УПРАВЛЯЮЩИЙ ОАО «ГОМЕЛЬЧАНКА» ОБЪЯВЛЯЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Торги проводятся в форме открытого аукциона без условий и состоятся 1 февраля 2010 года в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Ильича, 28Б.

Table with 3 columns: Номер лота, Наименование имущества, Начальная стоимость без учета НДС, руб.

Шаг аукциона по каждому лоту 5 % от начальной цены лота. Задаток в размере 10 % от начальной цены лота перечисляется на расчетный счет ОАО «Гомельчанка» — 3012201010012 в ГР по Гомельской области ОАО «Белинвестбанк», МФО 15101768, Г. Гомель, ул. Советская, 7, УИИ 40021644.

Победителем торгов признается участник, предложивший наибольшую цену покупки.

Заявки на участие в аукционе принимаются до 15.00 29 января 2010 г. Дополнительно информацию можно получить по тел.: 37 78 10, (факс) 39 06 24.

ГОМЕЛЬСКИЙ ГОРОДСКОЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ 4 февраля 2010 г. проводит открытый аукцион с условиями на право проктирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений)

Table with 10 columns: № лота, Адрес земельного участка, Площадь, га, Целевое назначение — строительство, Качество земли, Характеристика расположенных на участке инженерных коммуникаций, инженерно-технических условий, Объекты недвижимости, подлежащие сносу, Ориентировочный размер убытков, причиняемых изъятием земельных участков и сносом расположенных на них объектов, возмещаемых победителем аукциона землепользователям, бел. рублей, Срок аренды, лет, Затраты на подготовку документации, бел. рублей, Начальная стоимость, бел. рублей, Сумма задатка, бел. рублей.

1. Организатор аукционных торгов — управление коммунальной собственности и приватизации горисполкома. 2. Объекты выставляются на аукцион в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов с условиями на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений), утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 г. № 462. Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с документами по объекту в натуре, с проектом договора на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений).

3. Аукцион состоится 4 февраля 2010 г. в 15.00 в управлении коммунальной собственности и приватизации горисполкома по адресу: г. Гомель, ул. Советская, 21а, при наличии не менее двух участников на лот. 4. К участию в аукционе допускаются лица, подавшие в комиссию следующие документы: заявление по установленной форме; заверенные банком копии платежных поручений о внесении задатка в размере, указанном в извещении, на р/с 3624402000239 в филиале 300 ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Гомель, ул. Фрунзе, 6а, МФО 1510511661; УИП 400251518 управление коммунальной собственности и приватизации горисполкома. Кроме того представляются: 4.2 иностранным юридическим лицом — копии учредитель-

ных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости заверенные в установленном порядке, с необходимыми легализованными переводами на белорусский или русский язык; 4.4 при подаче документов на участие в аукционе заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица также — документ, подтверждающий его полномочия. 5. Победитель обязан: 5.1. кроме стоимости предмета аукциона и затрат на подготовку документации возместить организатору торгов затраты на подготовку и проведение аукциона. Оплата стоимости

предмета аукциона и возмещение расходов, связанных с проведением аукциона, подготовкой документации осуществляется в установленном порядке в течение 10 рабочих дней со дня подписания протокола аукциона в белорусских рублях или иностранной валюте по курсу Национального банка Республики Беларусь на дату платежа; 5.2. победитель аукциона обязан подписать договор на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) и в течение 15 рабочих дней со дня подписания протокола аукциона. 6. Документы для участия в торгах принимаются по рабочим дням с 9.00 до 17.00 по 29 января 2010 г. включительно (каб. № 4).

Рэспубліканскае вытворчае ўнітарнае прадпрыемства «Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод «Белалко»: ДА НОВЫХ ВЫШЫНЯЎ — ПРАЗ БЕЗДАКОРНУЮ ЯКАСЦЬ ФЛАГМАНУ АЙЧЫННАЙ ГАЛІНЫ — 112 ГАДОЎ

Меды і дыпломы буйных выстаў і кірмашоў — сведчанне высокай якасці прадукцыі «БЕЛАЛКО».

Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод «Белалко» — адзін з буйнейшых вытворцаў і пастаўшчыкоў лікёра-гарэлачных вырабаў краіны СНД і далёкага замежжа. За больш чым векавую гісторыю свайго існавання (год стварэння — 1897) завод набыў багаты вопыт у вытворчасці гарэлак і лікёра-гарэлачных вырабаў.

Без сумненняў, сённяшнія пазіцыі РВУП «Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод «Белалко» вызначаюцца павышанай трываласцю. Прычым не толькі на айчынным рынку, але і далёка за яе межамі. Прыемна, што такая папулярнасць не з'яўляецца часовай. Прафесіяналы сваёй справы пацвярджаюць званне лідара больш за сотню гадоў і маюць больш чым векавую практыку вытворчасці якасных віна- і лікёра-гарэлачных вырабаў.

На сёння прадпрыемства выгадна адрозніваецца ад аналагічных прадпрыемстваў тым, што мае ачытку вады, якой няма роўных у Беларусі. Гэта шмат у чым тлумачыць высокую якасць прадукцыі Брэсцкага ЛГЗ.

Яшчэ адзін плюс — гэта брэнд прадпрыемства, якія заслужылі славу не толькі ў Беларусі, але і далёка за яе межамі.

Сёння прадукцыя РВУП «Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод «Белалко» налічвае больш за 60 найменняў і за якасць кожнага з вырабаў на прадпрыемстве рэагуюць. Дакладная, адладжаная за шмат гадоў развіцця сістэма вытворчасці алкагольных напояў, дазволіла прадпрыемству выйсці ў першыя шэрагі сярод вытворцаў аналагічных алкагольных вырабаў у краіне, а таксама быць наперадзе сярод экспарцёраў гарэлкі і стаць адной з лепшых кампаній, якая вырабляе запатрабаваную ў народзе прадукцыю.

Высокая рэпутацыя беларускага прадпрыемства штогод пацвярджаецца на самых разнастайных, у тым ліку міжнародных, выставах, конкурсах і дэгустацыях.

Штогод аб'ём выпуску складае больш за 1,7 мільёна дэкалітраў самай разнастайнай прадукцыі.

Асноўная мэта дзейнасці закладзена ў традыцыях РВУП «Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод «Белалко» — забеспячэнне высокай якасці прадукцыі. На прадпрыемстве вырабляюцца ўласная палітыка ў галіне якасці. Сярод асноўных яе кірункаў як традыцыйныя задачы абнаўлення абсталявання і ўдасканаленне тэхналогій, пашырэнне асартыменту прадукцыі, эфектыўнае выкарыстанне навукі, так і задачы па асваенні новых рынкаў збыту з выкарыстаннем перадавых метадаў менеджменту і маркетынгу, стварэнні і праасоўванні брэнда «Белалко». Якасць прадукцыі РВУП «Брэсцкі лікёра-гарэлачны

завод «Белалко» забяспечваецца заводскай лабараторыяй. Яе абсталяванне дазваляе рабіць дасканалы аналіз зерневага спірту, што паступае, і канчатковага прадукту не толькі шляхам кантрольных замераў час ад часу, а беспералытна, што толькі становіцца адбываецца на выніку.

КУРС — НА ЭКСПАРТ. ЯГО РАЗВІЦЦЕ Ё 2009 ГОДЗЕ

У жорсткіх умовах сучаснага рынку прадпрыемства праводзіць актыўную палітыку аднаўлення сваіх знешнеэканамічных пазіцый. Гэта не толькі задачы эканамічна, але і пэўнае прэстыжы.

У сваім лідэрстве на РВУП «Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод «Белалко» упэўнены. Тут з'яўдаюцца ведоўцы: пройдзе яшчэ сотня гадоў, змяняцца пакаленні, але пакуль будзе запатрабавана алкагольная прадукцыя — галоўнай гандлёвай маркай у Беларусі будзе «Белалко».

Прадпрыемствам у 2009 годзе адрэзана на экспарт прадукцыі на суму звыш 400 тысяч долараў ЗША. Акрамя гэтага пастаўкі за мяжу крухмалу склалі 463 тоны на суму каля 270 тысяч долараў ЗША.

На сёння прадукцыя з гандлёвай маркай «Белалко» пастаўляецца ў Латвію, Літву, Эстонію, Германію, Польшчу, Азербайджан, Новую Зеландыю і Казахстан.

На РВУП «Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод «Белалко» вядзецца мэтакіраваная работа па пашырэнні геаграфіі экспарту.

ІМПАРТАЗАМЯШЧЭННЮ — ШЫРОКУЮ ДАРОГУ

З уплывам патрабаванняў дзяржавы аб максімальным выкарыстанні прадукцыі і камплектавых частак айчынай вытворчасці, РВУП «Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод «Белалко» актыўна ўдзельнічае ў праграме імпартзамяшчэння.

Зараз прадпрыемства планавана пераходзіць на выкарыстанне ў вытворчасці лікёра-гарэлачных вырабаў камплектавых частак толькі з маркой «Зроблена ў Беларусі». Для гэтага:

- поўнаасцю перайшлі на закарочуванне прадукцыі беларускімі камплектавымі часткамі;
- фірменная і абаротная бутэлькі таксама выраблены на айчынных прадпрыемствах;
- упакоўка прадукцыі робіцца толькі ў беларускія вырабы;
- практычна ўся сыравіна, якая прымяняецца для вытворчасці бальзамаў, лікёраў і настоек, вырошчваецца і даводзіцца да неабходных кандыцый у Беларусі.

Для дастаўкі прадукцыі ў фірменныя крамы і гандлёвыя прадпрыемствы выкарыстоўваецца ўласныя аўтамабілі маркі MAZ.

Святочным настроем поўнацца гэтыя партрэты. Такімі ўбачыў фотааб'ектыў інжынера радыёметрыста Ірыну КАЛІШЧУК, майстра участка Алу ГАРБУНОВУ, начальніка участка Раісу РОШЧАНКУ і Ірыну РАЎНЕЙКУ.

Так выглядае кулажнае аддзяленне пасля рэканструкцыі, — зазначыла кулажніца Тацяна ЯЦЭНКА.

РВУП «Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод «Белалко» віншуе сваіх пакупнікоў, кліентаў, партнёраў і сяброў з Калядамі і Новым 2010 годам. Жадае ўсім моцнага здароўя, сямейнага дабрабыту, новых вытворчых і творчых поспехаў.

Гатовая прадукцыя пад строгім кантролем на адпаведнасць стандартам. Газавая-храматаграфічны аналіз праводзіць інжынер-хімік Тацяна ЧАРТКОВА.

ЯКАСЦЬ — ПЕРШ ЗА УСЁ. МІЖНАРОДНЫЯ СІСТЭМЫ КІРАВАННЯ ЯКАСЦЮ

Якасць і бяспечнасць выпускаемай прадукцыі — кроў РВУП «Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод «Белалко». Вытворчасць «Белалко» сертыфікавана ў сістэме менеджменту якасці ў адпаведнасці з патрабаваннямі ISO-9001 і ў сістэме кіравання якасцю існаваннем ISO-14001.

На еўрапейскім рынку буйных вытворцаў даўно вызначылася нлісанне правіла: незалежнае аховы навакольнага асяроддзя сведчыць аб слабасці тэхналогій прадпрыемства, і наадварот.

Акрамя таго, на прадпрыемстве ўкаранена сістэма якасці харчовых прадуктаў на падставе прычынаў аналізу рызыкі і крытычных кантрольных кропак (НАССР) пры вытворчасці, захоўванні і аптывай разлізаці спірту, гарэлкі і лікёра-гарэлачных вырабаў.

Для еўрапейцаў НАССР стаў альфай і амегай. Асабліва калі размова заходзіць аб харчовым рынку.

Сучасныя метады кіравання якасцю прадукцыі на базе міжнародных стандартаў.

У 1998 годзе на заводзе сертыфікавана сістэма якасці, якая адпавядае патрабаванням ISO 9001—1994 і сертыфікавана ў міжнароднай і Нацыянальнай сістэмах сертыфікацыі.

У 2003 годзе завод прайшоў рэсертыфікацыю (пацвярджэнне адпаведнасці) фірмай «Бюро Верытас» дзейнай сістэмы менеджменту якасці на адпаведнасць вытворчасці лікёра-гарэлачнай прадукцыі патрабаваннямі ISO 9001-2000 г.

У 2004 годзе завод прайшоў рэсертыфікацыю спецыялістамі РУП «Брэсцкі ЦСМС» дзейнай сістэмы менеджменту якасці на адпаведнасць вытворчасці лікёра-гарэлачнай прадукцыі патрабаваннямі СТВ ІСО 9001-2001.

У верасні 2007 года па выніках рэсертыфікацыянага аўдыту спецыялістамі Брэсцкага ЦСМС Дзяржстандарт Беларусі ўручыў сертыфікат адпаведнасці сістэмы менеджменту якасці, які адпавядае патрабаванням СТВ ІСО 9001-2001.

У снежні 2008 года прадстаўнікі Міжнароднай фірмы «Бюро Верытас Сертыфікацыя» праводзілі сертыфікацыю сістэмы кіравання аховай якасці, якая адпавядае патрабаванням міжнародных стандартаў OHSAS 18000. Заводу ўручылі сертыфікат на сістэму кіравання аховай якасці, якая функцыянуе і адпавядае патрабаванням OHSAS 18001.

У сакавіку 2009 года распачаліся работы па дапрацоўцы і ўкараненні на заводзе сістэмы менеджменту якасці на адпаведнасць патрабаванням ISO 9001 версіі 2008 года, сертыфікацыя якой плануецца ў лютым 2010 года спецыялістамі «Бюро Верытас Сертыфікацыя».

У сакавіку 2009 года распачаліся работы па рэспарцыі ў Украіну на заводзе сістэмы якаснага менеджменту, якая будзе адпавядаць патрабаванням міжнародных стандартаў ISO 14001. Яе сертыфікацыя плануецца ў 1-м квартале 2010 года спецыялістамі «Бюро Верытас Сертыфікацыя».

МАРКА «БЕЛАЛКО» — ГЭТА БРЭНД

У гэтым упэўненыя работнікі прадпрыемства. Адной з галоўных пераваг прадукцыі з маркой «Белалко» з'яўляецца шырокае выкарыстанне ўнікальных тэхналогій вытворчасці — яна заснавана на векавых традыцыях народнай медыцыны, старадаўніх беларускіх рэцэптах, якія на працягу многіх гадоў выкарыстоўвалі нашы продкі як для «вяселец», так і для лячэння.

Прыгатаванне прадукцыі адбываецца ў строгай адпаведнасці з міжнароднымі стандартамі з выкарыстаннем выключна натуральных інгрэдыентаў. Усё гэта прыдае ёй гарманічны і складаны букет водару і смаку.

У эцах прадпрыемства дзейнічае сучаснае высокапрадукцыйнае абсталяванне. На верхнім здымку лобач з такой тэхнічай вы бачыце кантраляра гатовай прадукцыі Ірыну САСІМНУ. На ніжнім здымку — калія ўстаноўкі папярочнай фільтрацыі машыніст Іна КАЛЕСНІКАВА.

РВУП «Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод «Белалко» мае заслужаную міжнародную рэпутацыю надзейнага дзелавога партнёра, робіць дастойны ўклад у развіццё эканомікі Рэспублікі Беларусі.

У склад РВУП «Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод «Белалко» уваходзіць 2 філіялы, якія, як і галоўнае прадпрыемства, маюць багатую гісторыю і традыцыі. Гэта:

- Івацэвіцкі спіртзавод
 - Бродніцкі крухмальны завод
- Зараз у філіялах «Белалко» — сучасныя мадэрнізаваныя вытворчасця — выпускаецца спірт (рэктыфікаваны і сырэц) і крухмал, вырошчваецца лекавыя і востраараматычныя травы, гатуюцца для асноўнай вытворчасці натуральныя раслінныя інгрэдыенты — асновы для бальзамаў, настоек і лікёраў.

РВУП «Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод «Белалко» — гэта:

- даступныя цэны;
- высокая якасць прадукцыі;
- зручныя формы разлікаў;
- шырокае асартымент прадукцыі;

Запрашаем да супрацоўніцтва

НАШЫ РЭКВІЗИТЫ:
Рэспубліка Беларусь, 224005, г. Брэст, вул. Савецкая, 1.
Тэл. (+375 162) 23 61 27
21 68 28
Тэл/факс: (+375 162) 21 64 41.
www.brestvodka.com
blvz@brest.by

З кожным годам РВУП «Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод «Белалко» становіцца ўсё больш актыўным суб'ектам экспартна-імпартных адносін.

ФІРМЕННЫ ГАНДАЛЬ

Важнае месца ў дзейнасці прадпрыемства «Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод «Белалко» займае фірменны гандаль.

Традыцыйна фірменны гандаль з'яўляецца візітнай карткай любога прадпрыемства. РВУП «Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод «Белалко» — не выключэнне. У яго фірменных крамах можна набыць практычна ўвесь асартымент выпускаемай прадукцыі.

Спрактыкаваныя і ветлівыя прадаўцы заўсёды гатовы даць пакупнікам неабходныя кансультацыі і не дадуць ім разгубіцца ў багатым выбары як класічных фірменных вырабаў, так і апошніх навінак.

Высокая культура гандлю, сучасныя інтэр'еры, прыгожа аформленыя вітрыны і паліцы з шырокім выбарам якасных напояў, наяўнасць яркіх плакатаў — гэта далёка не поўны спіс аляментарна-фірменнага стылю работы крамаў «Белалко».

Прадпрыемства вядзе сваю гісторыю з 1897 года, калі ў памежным горадзе Брэсце ў невялікім квартале паміж чатырма мясцовымі вуліцамі быў заснаваны Брэсцкі віны склад № 4. Ужо тады, дзякуючы сваёй высокай якасці, прадукцыя з маркой «Брэст» карысталася вялікай папулярнасцю. У часы Савецкага Саюза завод працаваў у сістэме «Саюзсадынаімпарт» і выконваў велізарныя заказы.

Кулажніца Святлана БАЙДУК, машыніст Іна БАКУН, наладчык Уладзімір КІРЫЛЮК (на здымках злева — направа) працуюць на розных участках вытворчасці, кожны з іх робіць свой уклад у агульную справу.

НАЦЫЯНАЛЬНЫ КАЛАРЫТ І БАГАЦЦЕ СМАКУ

Фірменныя вырабы прадпрыемства «Белалко» выгадна адрозніваюцца і запамінаюцца не толькі лепшым еўрапейскім стандартам па якасці і ўдалымі і арыгінальнымі назвамі, але і сучасным дызайнам бутэлек і яркасамо з'яўляюцца, разнастайнасцю і зручнасцю ўпакоўкі... Асабліва ўвага надаецца выпуску прадукцыі ў сучасным і падарункавым выкананні. У дадатак да ўсяго пакупнік мае магчымасць падабраць камплект чарак з фірменнай сімволікай, што створыць камплект-падарунак сябрам і знаёмым, асабліва тым, хто пражывае за мяжой.

За апошнія 20 гадоў вырабы прадпрыемства заваявалі звыш 200 ўзнагарод, з якіх 23 — Гран-пры, 105 — залатыя ўзнагароды.

З ВЕРАЙ — У БУДУЧЫНЮ

Напледзячы на сусветны эканамічны крызіс, на РВУП «Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод «Белалко» з верай глядзяць у будучыню. У 2010 годзе заводам плануецца выпусціць на 40 тысяч дэкалітраў прадукцыі больш, чым у адпаведным годзе.

Акрамя гэтага плануецца разліць і рэалізаваць спажываў 20 тыс. дал. новых відаў моцных напояў.

На прадпрыемстве вядзецца мэтакіраваная работа па тэхнічным пераўзбраенні і мадэрнізацыі вытворчасці. Праграма абнаўлення разлічана да 2014 года і датычыцца не толькі галоўнага завода ў Брэсце, але і філіялаў «Івацэвіцкі спіртзавод» і «Бродніцкі крухмальны завод».

У выбары прадукцыі ніколі не прымяняліся фарбавальнікі, араматызатары і іншыя кампаненты штучнага паходжання. Гэта адлюстроўвае высокую дзяржаўную адказнасць не толькі ў сферы эканомікі, але і перад будучымі пакаленнямі.

Матэрыялы рэкламна-інфармацыйнай старонкі падрыхтавалі Уладзімір ЗДАНОВІЧ, фота Яўгена ПЯСЦІЦКАГА, УНП 200020127.

ПРАЗМЕРНАЕ ЎЖЬВАННЕ АЛКАГОЛЮ ШКОДЗІЦЬ ЗДАРОЎЮ

«НАШЫ ТРАДЫЦЫІ ЯКАСЦІ ПРАДУКЦЫІ БЫЛІ, ЁСЦЬ І ЗАСТАНОУЦА НЕПАХІСНЫМІ У ВАЧАХ САМАГА ЗАПАТРАБАВАЛЬНАГА ПАКУПНІКА»

Рынак алкагольнай прадукцыі сёння вызначаецца вялікім выбарам і шырокім асартымантам. У адрозненне ад часоў перыяду станаўлення нашай краіны як самастойнай дзяржавы, калі паліцы дзяржаўных і камерцыйных крамаў, вулічныя кіёскі былі забіты пад завязку не толькі «шэрым» імпартам, але і звычайнай кантрафактнай прадукцыяй, цяпер сітуацыя кардынальна змянілася. У продажы амаль уся легальная алкагольная прадукцыя. І кожны дарослы жыхар нашай краіны мае магчымасць выбраць сабе нешта з недарагага айчынскага асартыманту. Праўда, даступнасць моцных напояў зараз не азначае, што ўсе яны ідуць на «ўра». Спажывец стаў больш разборлівы і аддае перавагу альбо даўна праверанай марцы, альбо вядомай алкагольнаму бранду.

Сярод беларускіх прадпрыемстваў у ліку брандавых можна лічыць Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод, які апошнім часам на нашым рынку вядомы пад маркой «БЕЛАЛКО». На гэтым прадпрыемстве не так даўно змяніўся кіраўнік... Новым чалавек на «капітанскім» мосціку Брэсцкага ЛГЗ стаў Аляксандр РАМАНОЎСКІ. У яго багатая практыка работы ў галіне вытворчасці алкагольнай прадукцыі.

Напярэдадні Новага года з ім гутарыць карэспандэнт «Звязды».

— Аляксандр Уладзіміравіч, вы згодныя з меркаваннем, што прадукцыя прадпрыемства, якое вы ўзначалілі, страціла свае пазіцыі як на ўнутраным, так і на знешнім рынках?

— Шчыра кажучы, пытанне для мяне не новае. Праўда, ніяк не вазьму ў галаву, адкуль яно магло ўзнікнуць, калі Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод за больш чым стагадовую гісторыю нават не даваў падставы, каб страчваць пазіцыю чужыніцы. Хоць рэпутацыя можна «падмацаць» і «дзякуючы» розным падобкам. Будзем глядзець праздузе ў вочы: у перыяд паўсюднай кантрабанды народныя умельцы стараліся друкаваць зыкеткі і клеіць іх на бутэлькі з сургатам, выдаючы сваю «прадукцыю» вельмі часта за арыгінал Брэсцкага ЛГЗ. Гэта першае тлумачэнне. Пад другое, магчыма ў народа змяніліся густы.

— На ваш погляд, народная пагалоска пра тое, што спірт-канфікат, нават нехарочы, заўсёды адпраўляецца на перапрацоўку для далейшага вырабу гарэлкі ў тым ліку і на Брэсцкі ЛГЗ, мае права на існаванне?

— Колькасць прыдатных да выкававай службы юнакоў скарацілася на 31 тыс. чалавек у параўнанні з леташняй прызыўнай кампаніяй. Пра гэта заявіў Аляксандр БЯЗУГЛЫ, начальнік аддзела па наглядах за выкананнем заканадаўства ў войсках і на транспарце Генеральнай пракуратуры.

— Падчас прызыву 2007—2008 гадоў да вайскавай службы былі прыдатныя 292 тысячы чалавек, у сёлетнюю прызыўную кампанію іх колькасць складала 261 тыс., — паведамаў Аляксандр Бязуглы. — Праведзеныя праверкі Генпракуратуры паказалі, што ёсць праблемы па дзейнасці месцовых выканаўчых органаў. Менавіта яны па законе аб вайскавай службе атрымваюць функцыі фарміравання

Калі народ гаворыць, то хто ж яму гэта забароніць рабіць ці скажа праўду. Хіба што журналісты (смяецца). А калі сур'ёзна, то ўвесь нехарочы канфікат, як вы кажаце, перапрацоўваецца ў тавары народнага спажывання на Бабурынскім гідролінійным заводзе. А на нашым прадпрыемстве, якое ўжо даволі працягла час пазіцыянуецца на рынках збыту як «БЕЛАЛКО», выпускаецца выключна якасная і бяспечная ва ўсіх адносінах прадукцыя. Вядома ж, пры ўмове яе разумнага ужывання. Скажу болей, традыцыйныя якасці прадукцыі Брэсцкага лікёра-гарэлачнага завода былі, ёсць і застануцца непакінутымі ў вачах самага запатрабавальнага пакупніка. І яны заснаваныя не толькі на больш чым векавой практыцы работы прадпрыемства, але і на тым, што на прыгатаванне алкагольнай прадукцыі «БЕЛАЛКО» выкарыстоўваецца высокакаласны спірт «Люкс» вытворчасці нашага спіртзавода ў Івацэвічах альбо на Бродніцкім крухмалным заводзе, а таксама змякчана вада.

Не будзьце ж казачы аб высокай рэпутацыі прадукцыі з маркі Брэсцкага ЛГЗ. Але ж эканамічныя

законы сведчаць: калі аб'ёмы вытворчасці растуць, а складзеныя плашчы мінімальныя, то з якасцю і спажывецкімі ўласцівасцямі прадукцыі поўны парадок.

— Дарчы, больш чым векавыя традыцыі Брэсцкага ЛГЗ маюць на ўвазе пастаяннае тэхнічнае перааснашчэнне, удасканаленне тэхналогіяў... — Дадаўшы суды яшчэ ўкараненне розных міжнародных сістэм кантролю якасці, новых рэцэптур... Ведаеце, мы сінхронна працуем ва ўсіх гэтых напрамках. Праграма тэхнічнага пераўзбраення ў нас разлічана на некалькі гадоў наперад. З

— Аляксандр Уладзіміравіч, ваш аптымізм і ўпэўненасць у заўтрашнім дні павінны зарадзіць прыхільнікаў прадукцыі «БЕЛАЛКО» на станочны лад.

— Не ў якасці выхвалення скажу, што яны не будуць шкадаваць, што аддалі перавагу прадукцыі нашага завода. Асартыментны рад яе пастаянна расце. У найбліжэйшы час ён папоўніцца вытрыманымі каньякамі, новымі відамі настоек і лікёраў.

— Увагу, каб усялякі сумнеўны размоў наконт гадоў, піць ці не піць, не было, трэба купляць нашу гарэлку, бальзам, лікёр ці ў фірменных пунктах, ці ў крамах з добрай рэпутацыяй. А яшчэ варта зважыцца на якасць зыкеткі, вінтавана на крыўку і г.д. Ніхто ж не можа быць застрахаваны ад пакупкі паддробі, бо гарэлачны бізнес у вачах падпольных дзялоў — гэта вялікі куш.

— Дарчы, больш чым векавыя традыцыі Брэсцкага ЛГЗ маюць на ўвазе пастаяннае тэхнічнае перааснашчэнне, удасканаленне тэхналогіяў... — Дадаўшы суды яшчэ ўкараненне розных міжнародных сістэм кантролю якасці, новых рэцэптур... Ведаеце, мы сінхронна працуем ва ўсіх гэтых напрамках. Праграма тэхнічнага пераўзбраення ў нас разлічана на некалькі гадоў наперад. З

перадавымі тэхналогіямі, улічваючы высокапрафесійны працоўны калектыў тэхналагаў і іншых спецыялістаў, у нас таксама усё нармальна. Увогуле на прадпрыемстве ёсць усё неабходнае, каб вырабляць прадукцыю высокай якасці.

Возьмем, напрыклад, ваду. Яе здабываем з уласнай арцэзіянскай свідравіны. Пасля складанай апрацоўкі, на выхадзе яна валодае аптымальным сальям стасовам і высокімі арганалептычнымі паказчыкамі. Для фільтрацыі выкарыстоўваецца вулканічна-ачышчальныя батарэі з выкарыстаннем у якасці сарбенту бярозавыя вугалю. Для паліпшынення арганалептычных паказчыкаў той жа гарэлкі яна дадаткова апрацоўваецца на устаноўцы «сэрэбранай фільтрацыі», а перад разлівам яшчэ раз фільтруецца на спецыяльных устаноўках да крышталёвага бялска. Лінія разліву ўкамплектаваная тэхналагічным абсталяваннем італьянскай вытворчасці.

— Аляксандр Уладзіміравіч, вы аптымізм і ўпэўненасць у заўтрашнім дні павінны зарадзіць прыхільнікаў прадукцыі «БЕЛАЛКО» на станочны лад.

— Не ў якасці выхвалення скажу, што яны не будуць шкадаваць, што аддалі перавагу прадукцыі нашага завода. Асартыментны рад яе пастаянна расце. У найбліжэйшы час ён папоўніцца вытрыманымі каньякамі, новымі відамі настоек і лікёраў.

— Увагу, каб усялякі сумнеўны размоў наконт гадоў, піць ці не піць, не было, трэба купляць нашу гарэлку, бальзам, лікёр ці ў фірменных пунктах, ці ў крамах з добрай рэпутацыяй. А яшчэ варта зважыцца на якасць зыкеткі, вінтавана на крыўку і г.д. Ніхто ж не можа быць застрахаваны ад пакупкі паддробі, бо гарэлачны бізнес у вачах падпольных дзялоў — гэта вялікі куш.

— Дарчы, больш чым векавыя традыцыі Брэсцкага ЛГЗ маюць на ўвазе пастаяннае тэхнічнае перааснашчэнне, удасканаленне тэхналогіяў... — Дадаўшы суды яшчэ ўкараненне розных міжнародных сістэм кантролю якасці, новых рэцэптур... Ведаеце, мы сінхронна працуем ва ўсіх гэтых напрамках. Праграма тэхнічнага пераўзбраення ў нас разлічана на некалькі гадоў наперад. З

— Дарчы, больш чым векавыя традыцыі Брэсцкага ЛГЗ маюць на ўвазе пастаяннае тэхнічнае перааснашчэнне, удасканаленне тэхналогіяў... — Дадаўшы суды яшчэ ўкараненне розных міжнародных сістэм кантролю якасці, новых рэцэптур... Ведаеце, мы сінхронна працуем ва ўсіх гэтых напрамках. Праграма тэхнічнага пераўзбраення ў нас разлічана на некалькі гадоў наперад. З

— Дарчы, больш чым векавыя традыцыі Брэсцкага ЛГЗ маюць на ўвазе пастаяннае тэхнічнае перааснашчэнне, удасканаленне тэхналогіяў... — Дадаўшы суды яшчэ ўкараненне розных міжнародных сістэм кантролю якасці, новых рэцэптур... Ведаеце, мы сінхронна працуем ва ўсіх гэтых напрамках. Праграма тэхнічнага пераўзбраення ў нас разлічана на некалькі гадоў наперад. З

ПАДАРОЖЖА Ў МЯДЗВЕДЖАЕ ЦАРСТВА

Вязанія, шытыя, пластыкавыя, з фарфору і дрэва, мішкі-панды і каалы. Традыцыйныя бурныя і сучасныя дыснееўскія Віні-пукі — ад усёй разнастайнасці экспанатаў разбягаюцца вочы. Больш за 700 талпыгных прынеслі мічане на выставу цацачных мішкаў «Былі ў мяне мядзведзі», што адкрылася ў музеі Вялікай Айчыннай вайны.

— Мы не чакалі, што выстава выкліка такую ўвагу, — расказвае супрацоўніца музея Галіна ПАУЛОўСКАЯ. — Як высветлілася, у кожнай сям'і ёсць мішка. Прыходзілі дзеці ў суправаджэнні мам і бабুলі. Нават самі бабুলі і дзядулі прыносілі мішкі. Найстарэйшаму нашаму пацукі 96 гадоў. Гэта англійскі мішка Тэдзі, які быў вылучаны ў 1913 годзе. Ён належыць сям'і Саладуха-Балашовых.

Збор экспанатаў адбываўся на працягу паў тыдня. Па словах супрацоўнікаў музея, калі б яго не спынілі, то людзі прынеслі б цацак разам з чатыры бош.

На выставе прысутнічаюць не толькі беларускія мішкі. Тут ёсць цацкі з Вялікабрытаніі, Кітая, Польшчы, Японіі, Аўстраліі і нават з Арабскіх Эміратаў. Так, так, і ў Арабскіх Эміратах таксама гуляюць з мішкам. Асобны раздзел прысвечаны цацкам, зробленым у СССР.

— Цацачны мішка зусім не стары. Яму толькі 105 гадоў. Але за гэты час ён не толькі заваяваў сэрцы дзяцей, але і стаў прадметам калекцыянавання, — распавядае ўдзельніца выставы майстар-тэзіст Тарэза Трухановіч. — У 40-я гады мішкаў амаль пераста-

лі вырабляць і ў краінах Еўропы, і ў СССР. Таму адметна, што вы ўбачыце на выставе мішку 1945 года. Гэта ўнікальны экспанат. — Калі прааналізаваць, хто ж тыя людзі, што любяць мішак, — гаворыць Галіна Паўлоўская, — дык высветліцца, што гэта і студэнты, і школьнікі, і дарослыя людзі самых разнастайных прафесій. Іншыя людзі і ўрачы, настаўнікі, рабочыя і г.д. У нас ёсць нават мішка кандыдата навук.

Мішку Наталлі Мікалаўны 29 гадоў. Яго надарвалі за год да нараджэння дачкі. З гэтага мядзведзя, якога маладая дачка крыху баялася, і пачалося хобі яе мамы. Цяпер у яе калекцыя больш за 30 мядзведзяў. — Мішка Тэдзі — не цацка, а стан душы, — кажа Наталля Мікалаўна. — Мне ўтульна, калі яны ў доме. Мішка для мяне — сімвал утульнасці, цеплыні і прыемнасці.

Шасцігадовая Хрысціна шыла мішку спецыяльна для выставы. — Мішкі мне падабаюцца, таму што яны прыгожыя, — кажа Хрысціна. — Мішка, ён у казках добры. — Да нас прыйшла дарослая жанчына, рэдактар аднаго з нашых буйных выдавецтваў, і прынесла вусь гэтага мішкі ў распаўня, — апавядае Святлана ПАТУПЧЫК, загадчыца сектара ўліку і захавання навукова-даследчага аддзела фондавай працы Беларускага дзяржаўнага музея ВАР. — Яна расказала, што калі ў савецкі час быў дэфіцыт, яе муж, каб зрабіць ёй прыемнае, прастаяў вусем гадзінамі ноччу каля крамы. Менавіта каб мішку гэтак набыць для іх першага дзіцця. Утульцеце?! А цяпер іх першынец сам чакае сына, і гэтая цацка прыродзе яму ў спадчыну.

Старэнкі мішка без носа належыць Вадзіму Філіповічу, які цяпер з'яўляецца дырэктарам і заснавальнікам футбольнага клуба «Шахцёр». Гэтага мядзведзя падараваў яму дзядуля, калі Вадзіму было паўгода. Яго жонка працуе ў музеі, і калі распачала выстава, яна прапанавала прынесці мішкаў сюды. Па словах супрацоўнікаў музея, ёй трэба было ледзь не сілай адбіраць мішкі ў дарослага мужчыны. Ён так перажываў і прасіў, каб з ім абыходзіліся акуратна! Так што не толькі жанчыны могуць быць такімі сентымэнтальнымі.

— У Беларусі мы, аматары мішак, на жаль, раз'яднаныя, — кажа Тарэза Трухановіч. — А мне хацелася б, каб у нас былі клубы аматараў мішак, свой фестываль мішак. Я вельмі ўдзячна арганізатарам за такую мірную акцыю. Таму што яны дазволілі нам яшчэ раз датыкнуцца да чароўнага свету дзяцінства.

Набрацца святочнага настрою на выставе можна будзе да 20 студзеня.

Настася ЗАНЬКО.

Мішка Тэдзі 1913 года.

Нядзеля. Крама. Нават дзве, які сёстры падобныя. На адной зверху аршыністым літарам напісана «Гаспадар», трохі ніжэй — «Барановіцкі камбінат хлебапрадуктова», на другой — «Смачна» і «Могилевскі мясакамбінат». Фірменны гандаль. Што добра. І двухмоўе... Вочы б яго не бачылі (асабліва — у такім вострым выглядзе)...

Але тады (і ці толькі ў Мінску?) іх трэба звязваць (бо нешта падобнае паўсюль, на кожным кроку). І вушы заткнуць... Рука, аднак, цягнуцца, да... нося. Мужык у тую краму зайшоў (гадоў 60) — высокі, шыракаплечы, а ўжо апрануты — хоць у вітрыну стаў! Усё на ім чысцютка, напрусаванае, сам выміты, паголены, І. Божухна, чым жа «папіць»? Пах ад парфумы такі — хоць прачкі ўцяйка.

...Моладзь яе і насамрэч разумее не як па-свойму.

Які рыгорка, такая і гаворка. Родная маці ў Міколы няма. І, можна сказаць, нават не было (з раддома ўцяйка, яго там пакінуўшы). Таму да жончынай ён з першых дзён ставіўся... з цікавасцю. І з таго жакіў такамса... Нягледзячы на тое, што жакіў у цешчы — ну яна без касцей. І нават без намку на нейкі тормаз. Гэта значыць, мілыганула нешта ў галаве — значыць, трэба агоўчыцца. А то жыва ці будзе...

Трэцяга дня вост гэсілі ў яе. Паселі за стол — чацуюцца. Цешча вачыма ўсё абвела і зячо кажа: — Нешта ты, Мікола, зблэжыў зусім — совіеў, злысьеў... Я, старая, на тагога б не глянула... Думаеце, зячэ пакрыўдзіўся? Не. Ён сказаў: — А добра, Кацярына Уласаўна (імя зменена). — Аўт., што вас мілістрам замежных спраў не зрабілі. А то Беларусь пастаянна была б у стане вайны.

ТАКІЯ МАЛАДЫЯ... Мароз і сонца... Дзень — тралейбусы ходзяць рэдка. Закачушыся, дзве дзеўкі зайшлі пад стрэшку на прыпынку, селі на лаву-

шпіліце рамяні. Трэба разумець, для іншых, бо сам кіроўца (дзе не прышліны. Да таго ж (што таксама забаронена) падчас руху балбача (на твары) падчас мабільніку...

Аднак бліжэй да перахода хуткасць збывае. А непасрэдна перад ім — спыняецца, прапускае рэдкі прахажыць... Адкуль... Нехта з гумарыстаў кажа: што ахоўваеш, тое маеш (у сваім карыстанні...)...

У тым ліку і Прыялы? Хоць па драбязе.

ПАСОБКУ... І ПРАЗМІ! ...Яны (вядомая ў краіне пісьменніца і не менш вядомы мастак) былі, відаць, прыгожай парай. І жылі — прыгожа: у працы, у служэнні людзям, адно аднаму...

Яна, прынамсі, штодня (а пад Новаго год яна заўсёды дастае «малаваля» яму — на салатах-пірагах. А ён ёй... пісаў вершы. Так, мо нічога асаблівага — як для іншых, для яе ж... «Цырульню мілы мой і садавод, Прышыйш да нас чарговы Новаго год. Я прашу яго, о, высокасны, Ты добры будзь да нас, не злосьны!»...

Што крўдзіна — не ўпярсы, бо якраз у той, высокасны, яна засталася адна. Ён — быў са ўспамінах, хіба на фатаграфіях, якімі ўвешаны ўсе сцены і ўстаўлены палічкі, хіба у карцінах...

А яшчэ — у вершак, якія пад Новаго год яна заўсёды дастае з шафкі і ставіць на стол. Каб адчуць сябе... павіншаваўнай. Тым, хто ўсё жыццё кахаў — яе... Тым, каго кахала сама. І будзе кахаць. Ужо да скону.

Вяляціна ДУНАР. Ад Яе Ж шчыра ўдзячнасць усім, хто на працягу года чытаў «Звязду», усім, хто пісаў у рубрыку «Хто каго?», «Але, народ на прывадзе!», усім, хто аргунуўся на «Спадарыню...» і іншыя артыкулы, хто чытае і чакае «Простую мову».

Трэба нечага пажадаць? Тады — Не зачыніш вокны, дзверы — Новаго год... З чарговым зверам. Ён вялікі, ён вусаты, Ён рыпківы, паласаты... Але ж чорнага ўжо годзе! Залаты — няхай прыходзіць!

У БЕЛАРУСІ НЕ ХАПАЕ ПРЫЗЫЎНІКОЎ

Колькасць прыдатных да вайскавай службы юнакоў скарацілася на 31 тыс. чалавек у параўнанні з леташняй прызыўнай кампаніяй. Пра гэта заявіў Аляксандр БЯЗУГЛЫ, начальнік аддзела па наглядах за выкананнем заканадаўства ў войсках і на транспарце Генеральнай пракуратуры.

— Падчас прызыву 2007—2008 гадоў да вайскавай службы былі прыдатныя 292 тысячы чалавек, у сёлетнюю прызыўную кампанію іх колькасць складала 261 тыс., — паведамаў Аляксандр Бязуглы. — Праведзеныя праверкі Генпракуратуры паказалі, што ёсць праблемы па дзейнасці месцовых выканаўчых органаў. Менавіта яны па законе аб вайскавай службе атрымваюць функцыі фарміравання прызыўных камісій. У іх ёсць свае абавязкі, якія, на жаль, не ў поўнай меры выконваюцца. Асноўныя парашэнні: несвоечасовае камплектаванне прызыўных камісій і прадстаўленне зборных пунктаў, несвоечасовае пастаюнка на ўлік. Парушэнні адбываюцца пры фарміраванні прызыўных камісій і пры высылцы паведамленняў.

Прычына — недахопы ў арганізацыі працы. Гэтыя пытанні будуць вынесены на калегію, на выніках будзе накіраваны інфармацыйны ліст аб выпраўленні памылкаў, таму што цяпер ідзе прызыўная кампанія.

Змяняюць колькасць прызыўнікоў, па словах спадара Бязугла, звязана яшчэ і з пераходамі на дваццаць класаў, а таксама з тым, што больш маладых людзей сталі вынесены на калегію, а атрымваюць законныя падставы для адтэрміноўкаў.

— Хлопцы атрымліваюць некалькі вышэйшых адукацый, — кажа Аляксандр Бязуглы. — З аднаго боку, добра, а з іншага — дэфіцыт. Есць таксама і ўхілісты. За мінулы прызыў 5000 чалавек не з'явілася па паведамленнях у ваенкаматы. У дадатак павялічваецца колькасць юнакоў, якія атрымалі адтэрміноўку па стане здароўя. Маладых людзей першай катэгорыі здароўя (здаровых на 100 працэнтаў), няма. З-за гэтага, па словах Аляксандра Бязугла, адчуваюцца цяжкасці пры наборы ў пэўныя роды войскаў, напрыклад, паранічных.

— Удваіх не дагледзяць — я і сын. Ён працу кінуў... Нявестка — не, не прыходзіць, а ўнікі — здараецца. Вялікі ўжо хлапцы (твар старога крыху святлее. — Аўт.), абодва прафесіі маюць. Але ж цяпер, мусіць, час такі... Я ў іх гады думаў, каб скарыначку хлеба я з'есці, а яны — каб выпіць, каб пагуляць. Кажуць, бывае: «Дзед, дай на цыгарэты»...

— Ты даеш?! — абурэцця прыкладна гэты ж стары — сусед па кушэцты. — Калі маю, даю... 20 тысяч, а то і 50... Што ты будзеш рабіць? — Ды душту, душту ім! Абодвум! — гнае свае абураны. — Знайшлі ў каго працісці!...

— А я дык таксама даў бы, — уздымае трыці дзядок. — Але мае бакі не просяць. Не трэба ім ні 20 тысяч, ні 200. Ім бы кватэру ў Мінску! Хоць маленькую... А я здурнеў і сваю прадаў. Жыву цяпер у зяцевай. Простарына, чыстая, м'ял'уся... Але ж я там — не гаспадар: не магу ні падарыць яе, ні завяшчаць... Восць хлапцы і не едуць.

— Дык радзіце, што не едуць... І што не можаш! — зноў павучае «абураны». — А то па сённяшнім часе маглі б прыдушыць, каб кватэру займець... Што ні дах — свой жах.

ЛЮБІЦЬ ЧАЛВЕКА Прыцелька кватэру здае — з мэбляй, халадзільнікам, посудам... Пра тое, які я каму, — хоць рамяны п'яні. Між іншым, цікавыя, бо, напрыклад, блізка сваячка, якая некалькі гадоў жыла там нічога не плацячы, пакінула гаспадыні (у значу ўдзячнасці, трэба разумець?) ануцк для мыцця падлогі.

Другая ўжо чужою была і грошы плаціла. Хоць зусім нішта, бо яе (па паслухачы) — дык такую добрую, такую разумную!.. муж-нягоднік з дзіцем малым кінуў...

Калі выехалі, гаспадыня зрадувала, чаму: разумніца гэтая звячыч не мела хоць нешта рабіць. Прынамсі, уражанае было, што за два гады ні халадзільнік, ні піпіта, ні ванна (не кажучы пра ўсё астатняе, кшталту вокнаў, пліткі, падлогі...) не мыліся ў хаце ні разу.

З трыці кватаранткі і наогул гора было. Прычым, зусім нечакана, бо дзядуля — вельмі прыстойная і з больш чым прыстойнай сям'і, з вышэйшай адукацыяй, з па-

абутку мо толькі там?!). Тады, гаворачы мовай эканамістаў, знізіцца кошт гэтых самых жаночых ботаў, павысцяцца спажывецкія якасці — лёгка знойдзецца пакупнік...

Дробязь, а прыёмам: думкі гэтыя (і ці толькі мае?!), нарэшце пацуху: у продажы з'явіўся новы від боішкі — з нечым цёплым, але тонкім у халюўках, з натуральным футрам у ступні... Называецца — «ёўразіма».

Яшчэ адна і зноў жа прыёмная дробязь: жанчыны з іншых краін з гэтай прадукцыяй яшчэ толькі знаёміяцца. А мы ў ёй (хай і «саматральнай»...), жывучы ў Еўропе, ўжо нафарміліся.

Што ні дах... Гэта бальніца ў горадзе, мусіць, самая старая... Хоць цяпер, пасля рамонт (ды, мяркуючы па ўсім, еўрапейскага), гэтага і не скажаш — выглядае, як новая. Што безумоўна, уражае, радуе вочы — пакуль, захоплены гледзячы на баках, здаеш гадзінамі гурты куртку, пакуль па лэвіцы (сцены аж зіхціць) падмаешся на патрэбны паверх...

Далей уражанае мяняецца. Бо ў кожнай з палат (дзверы парасчыненыя) па чатыры-пяць чалавек (пераважна старых), якім яшчэ вельмі папашчацца — на ложак, бо шмат каго (эпідемія пачнецца пазней) палажылі на кушэткі, на сафтаўленыя крэслы... І ў калідоры. Шмат хворых... Плюс дактары-сестрычкі... Плюс наведвальнікі. І бальнічны паверх амаль як вакзал. З уласцівымі яму размовамі.

— Мая ўжо чвэрты год як пластам ляжыць... Пасля існуюць, — праз кашаль гаворыць худы змарнелы дзед з кушэткі насу-

Фота Вялікай Айчыннай вайны.

Адслужы і вярнуся.

ВАЖНА АДНО...

...Бацькоў майго бацькі я, на жаль, не ведала, мы з ім разамінуліся. Гэта значыць, што яны пайшлі ў так званы лешчы свет, прычым задоўга да таго, як прыйшла я — у гэты... А вось маміны — яшчэ заспела. Бабуля (светлай памыці) гадавала мяне — аж да трох гадоў.

Што з таго часу помню? Мякі голас... Цёплую, шурпату далонь. Помню кветкі, якія мы (удзюж, відаць?) неяк намалевалі, паказалі цёткам на вуліцы і яны пахвалілі — мяна.

Назаўтра, нахцінёна ўвагай, я тварыла, мусіць, адна. Бо нехта з тых самых (ці іншых?) цёткаў, паглядаўшы малюнку, сказаў, што кветка такіх не бывае. І малюваць я кінула...

Помню яшч

ДЫРЭКТАР АРШАНСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА СТАНКАБУДАЎНІЧАГА ЗАВОДА «ЧЫРВОНЫ БАРАЦЬБІТ» АЛЯКСАНДР ШУЛЬГІН:

«НАЦЭЛЕНАСЦЬ НА ВЫСОКУЮ ЯКАСЦЬ І НАДЗЕЙНАСЦЬ ПРАДУКЦЫІ ЗАБЯСПЕЧВАЕ НАМ ПОСПЕХ»

— Аляксандр Віктаравіч, няцяжка падлічыць, што працоўны стаж у вас складае ўжо 41 год, і ўвесь гэты час вы — на адным і тым жа прадпрыемстве. Атрымліваецца, што заводская праходная прывяла вас на высокую дырэктарскую пасаду.

— Будзем лічыць, што гэта менавіта так. На заводзе ў свой час працавалі мае бацькі Віктар Арцёмавіч і Яўгенія Кандрэаўна, сястра Святлана. Вось і я пайшоў па іх слядах. Дарэчы, на вучобу ў інстытут мяне накіроўвала прадпрыемства з усімі наступнымі адсюль вынікамі. Так што «Чырвоны барацьбіт» — гэта мой лёс, маё жыццё. Тое ж самае могуць сказаць і многія іншыя нашы працоўнікі.

— Ваша прадпрыемства — адно са старэйшых у Беларусі. У наступным годзе яму споўніцца 110 гадоў. Трэба меркаваць, што ў вас захоўваецца пераемнасць заводскіх традыцый, што сённяшні персанал ведае і шануе дасягненні сваіх папярэднікаў...

— Гісторыя завода — гэта гісторыя кожнага члена працоўнага калектыву, нацэленага на агульную задачу — эфектыўную працу. Так было раней, так ёсць і цяпер. У нас ёсць музей, шматлікія экспанаты якога расказваюць аб поспехах работнікаў прадпрыемства далёкага мінулага, аб тым, чым яны жылі, як пераадолевалі цяжкасці. Моладзі, ды і прадстаўнікам больш сталага ўзросту, цікава, напрыклад, ведаць, што першай прадукцыяй прадпрыемства былі бочкі, цыстэрны, машыны і апараты для млыншчы і спіртзаводу, ды параўнаць гэтую простую і так неабходную на той час прадукцыю з сённяшнімі высокапрадукцыйнымі і надзейнымі станкамі, якія ацэнены вялікай колькасцю дыпламаў і сертыфікатаў міжнароднага ўзору ва

Дырэктар станкабудавнічага завода «Чырвоны барацьбіт» Аляксандр ШУЛЬГІН.

ЗНАЁМІМ З СУРАЗМОЎЦАМ

Сярэдняю школу Аляксандр Віктаравіч закончыў у Оршы, на Віцебшчыне, і ў 17-гадовым узросце ўладкаваўся на працу ў мясцовы станкабудавнічы завод «Чырвоны барацьбіт» электрыкам. Пасля службы ў радах Савецкай Арміі вярнуўся на прадпрыемства, дзе працаваў час быў электрамонтёрам. Цяга да павышэння прафесійнага майстэрства прывяла яго ў Магілёўскі машынабудавнічы інстытут, дзе трыццаць два гады таму ён атрымаў дыплом інжынера-механіка па спецыяльнасці «Тэхналогія машынабудавання, металарэзанні, станкі і інструменты».

З пэўным багажам ведаў Шульгін на працягу дванаццаці наступных гадоў займаў пасаду інжынера-тэхнолага завода і начальніка тэрмагальванічнага цэха. Затым прадпрыемства накіравала яго ў замежную камандзіроўку ў Фінляндыю ў якасці наладчыка станочнага абсталявання, дзе ён, авалодаўшы фінскай мовай, працаваў сем гадоў. Наступныя службовыя прыступкі: з 1996 па 2003 год на заводзе намеснік дырэктара па якасці. У 2003 годзе Шульгін быў прызначаны дырэктарам прадпрыемства.

ны Знак якасці, і прадукцыя завода ўжо гады набыла шырокую вядомасць на сусветным рынку.

Дык пры ўсім пералічаным ці маем мы права сёння працаваць горш? Ні ў якім выпадку! Таму стараемся ўсё рабіць добрасумленна, творча, выкарыстоўваючы

Трыццаць гадоў працуе на заводзе «Чырвоны барацьбіт» інжынер-канструктар Тамара КАЛАЧЫНСКАЯ.

багаты і каштоўны вопыт нашых папярэднікаў, прымянаючы яго з год у год з уплывам пераходу да рынаковых адносінаў.

У нас ёсць Дошка гонару ветэранаў каля праходнай прадпрыемства, і мы прасочваем жыццё і быт усіх, хто працаваў на заводзе трыццаць гадоў і даўжэй. Пенсіянерам дапама-

гавя матэрыяльна, не адмаўляем у нейкіх рамонтных, транспартных і іншых пытаннях. 44 работнікі завода займаюцца ў ВНУ і ў сярэдніх навучальных установах. Ім мы аплачваем вучэбныя водпускі, а некаторыя з іх вучацца за кошт прадпрыемства. У мясцовым механіка-эка-

намічным каледжы мы адкрылі свой клас, актыўна працуем з падшэфнымі школамі, і гэта таксама лічым пераемнасцю пакаленняў, працягам векавых традыцый.

— Калі пайшла ўжо такая размова, Аляксандр Віктаравіч, дык нельга не сказаць тут

пра тое, што ў цэхах і на тэрыторыі завода мы неаднаразова бачылі лозунгі, плакаты: «Слава заводу-працоўніку», «Дзякуй за добрасумленную працу», «Наш завод — наш гонар» і г.д. Якое значэнне надаецца гэтым заклікам?

— Дзіўнае і незвычайнае пытанне. Я скажу ўжо, што мы пераемаем і працягваем усё лепшае мінулых часоў. У нас дзейнічаюць сталюкы, кавярня, кафетэрыя, ёсць дзве крамы, інтэрнат, летняя дамкі «Прыазёрны бор» на 30 месцаў, што знаходзіцца ў маляўнічым месцы. Зарплата выплачваецца спаўна і своєчасова. Дык чаму ж не «Слава заводу!», чаму не «Слава чалавеку працы!»? Усё гэта — магутны выхаваўчы, на маю думку, моманты, якія таксама працуюць на тую ж пераемнасць традыцый, на агульную мэту.

— Мы пазнаёміліся з вытворчасцю, наведлі шэраг цэхаў завода, гутарылі з людзьмі, шмат пытанняў нам растлумачылі ваш намеснік па ідэалагічнай рабоце, кадрах і быце Сяргей Сцяпанавіч Мурза, начальнік упраўлення па знеш-

нежэканамічных сувязях Аляксандр Сяргеевіч Масляноў і галоўны канструктар Леанід Яўгенавіч Цыганкоў. А ў канцы візіту нам паказалі прадукцыю завода ў дэманстрацыйнай зале. Прызнаем, што хоць мы не спецыялісты па тэхніцы, але тое, што бачылі, выклікала ў нас вялікую цікавасць і павагу да вашага станка-

нага калектыву. Ды што ў нас, калі ў кнізе водгукі мы знайшлі наступны водгук прадстаўнікоў адной замежнай фірмы: «Гэта першая дэманстрацыйная зала ў беларускім станкабудаванні. Уражвае! Рабіць станкі «Чырвоны барацьбіт» умее вельмі добра. Калі бачыш станок, выплываюць серыя і ў 30 тысяч, гэта выклікае павагу». Просім вас, Аляк-

сандр Віктаравіч, больш падрабязна раскажыце, як удаецца вамою калектыву ісці ўпэравен з часам, а

мож і наперадзе яго, якім чынам ідуць новыя тэхналогіі, укараняюцца новыя станкі.

— Мяркую, нялішне будзе адзначыць, што станкабудаванне — аснова эканамічнай бяспекі краіны, і ў гэтым плане наш завод, які налічвае звыш 800 работнікаў, лічыцца даволі буйным прадпрыемствам у сваёй галіне як вытворца металаапрацоўчага абсталявання. Як дом будучага цагляна за цаглянай, так і прадпрыемства наша здобывае поспехі. Дастаткова, напрыклад, скажыце, што ў 80-я гады завод правёў тэхнічнае пераўзбраенне вытворчасці найноўшым высокапрадукцыйным абсталяваннем, станкамі з лічбавым праграмным кіраваннем, апрацоўчымі цэнтрамі. Большая частка абсталявання набылася ў вядомых заходніх фірмаў і, як правіла, апошніх мадэляў выпуска. Гэта забяспечыла высокую мабільнасць і гнуткасць вытворчасці, дазволіла хуткімі тэмпамі весці абнаўленне прадукцыі. А ў 90-я гады, калі распалася адзіная краіна СССР, значна скараціўся попыт на нашы шліфавальныя станкі і стала пытанне аб выжыванні прадпрыемства, на заводзе атрымалі развіццё новыя напрамкі: выпуск машын лазернай рэзкі, каменнаапрацоўчага абсталявання, станкоў для малой механізацыі, дрэваапрацоўчых станкоў і інструментаў, абсталявання для рамонтных работ на чыгуны, крывашыпна-штатунных прэсаў, гідрапомпаў і г.д., якія карысталіся попытам.

— Мы ведаем, што вы і цяпер распрацоўваеце новыя практы...

— А без гэтага паступальнага руху наперад не можа быць. Скажыце, што сёлета ў агульным выпуску станкоў 70 працэнтаў іх — гэта новая тэхніка, якую мы раней не выпускалі. Восем толькі адзін канкрэтны прыклад. На заказ нямецкай фірмы «NILES—SIMMONS» мы вырабляем цяпер пяць унутрышліфавальных станкоў мадэлі ОШ 636,2 Ф3. Да гэтага часу

у сувязі з чым і быў заключаны кантракт. Станкі будуць адпраўлены ў Германію ў студзені 2010 года. Яны ўжо прыняты фірмай, спецыялісты якой адзначылі, што ў гэтай мадэлі прыменены самыя апошнія тэхнічныя рашэнні сучаснага станкабудавання сусветнага ўзроўню і гэтыя нашы станкі нічым не саступаюць па сваіх характарыстыках заходне-еўрапейскім, а па некаторых параметрах пераўзыходзяць іх.

Наогул жа хачу сказаць, што прапрацоўка новых рашэнняў для нашых станкоў ідзе па некалькіх напрамках. Напрыклад, калі ўзяць традыцыйна плоскую шліфоўку, дык цяпер мы працуем над зусім новым станком павышанай прадукцыйнасці для апрацоўкі двух бакоў адначасова. Акрамя таго, такія ж работа ідзе і над абсалютна новым рашэннем плоскапрадольнашліфавальных

«Калі на карце планеты пазначыць краіны, дзе працуюць аршанскія станкі, атрымаецца самая перакананая візітоўка «Чырвонага барацьбіта», — значнаму намесніку начальніка аддзела маркетингу і збыту Аляксандру СКУЛЬСЬКІ, знаёмыму з дэманстрацыйнай залай прадпрыемства.

мы традыцыйна займаліся выпускам плоскашліфавальных і плоскапрадольнашліфавальных станкоў, а тут — зусім іншы напрамак. Распрацоўка яго была пачата два гады таму, і гэта патрабавала вялікіх намаганняў асабліва з боку канструктара Леаніда Яўгенавіча Цыганкова. Першая партыя іх добра зарэкамендавала сябе на беларускім рынку, і з іх работай азнаёміўся нямецкі бок,

Начальнік упраўлення па знешнеэканамічных сувязях Аляксандр МАСЛЯНОЎ: «Завод пастаянна вучыцца і аналізуе становішча справы на заходніх рынках Еўропы і Азіі, актыўна удзельнічае ў міжнародных спецыялізаваных выставах і кірмашах».

у сувязі з чым і быў заключаны кантракт. Станкі будуць адпраўлены ў Германію ў студзені 2010 года. Яны ўжо прыняты фірмай, спецыялісты якой адзначылі, што ў гэтай мадэлі прыменены самыя апошнія тэхнічныя рашэнні сучаснага станкабудавання сусветнага ўзроўню і гэтыя нашы станкі нічым не саступаюць па сваіх характарыстыках заходне-еўрапейскім, а па некаторых параметрах пераўзыходзяць іх.

Наогул жа хачу сказаць, што прапрацоўка новых рашэнняў для нашых станкоў ідзе па некалькіх напрамках. Напрыклад, калі ўзяць традыцыйна плоскую шліфоўку, дык цяпер мы працуем над зусім новым станком павышанай прадукцыйнасці для апрацоўкі двух бакоў адначасова. Акрамя таго, такія ж работа ідзе і над абсалютна новым рашэннем плоскапрадольнашліфавальных

ВІЗІТОЎКА ПРАДПРЫЕМСТВА

Год стварэння — 1900-ы. Гэта былі механічныя майстэрні па вырабе сельгасінвентару, катлоў, рамоне абсталявання для млыноў і вінакурных заводаў.

Да 1914 года майстэрні выраблялі ў невялікім завод, аснашчаны газегенератарным рухавіком, дынамамашынай, 11 металаапрацоўчымі станкамі і ліцейкай для чыгунага і меднага ліцця.

У 1928 годзе прадпрыемства пачало называцца «Механічны і чыгуналіцейны завод «Чырвоны барацьбіт».

У наступныя гады калектыву вырабляў фугавачныя і даўбёжна-фрезерныя станкі па дрэве, насценна-свідравальныя станкі, цаглянавырабляльныя машыны, механізаваныя комплексы для здабычы торфу.

У 1941 годзе завод быў эвакуаваны ў горад Рэж Святлоўскай вобласці, у 1945-м пачалося аднаўленне яго працы ў Оршы.

З 1959 года завод набывае сусветную вядомасць у сувязі з новай спецыялізацыяй — выпускам плоскашліфавальных станкоў высокай і асабліва высокай дакладнасцю.

У 1967 годзе аднаму з іх (мадэлі 3711), першаму з металарэжучых станкоў у СССР быў прысвоены Дзяржаўны Знак Якасці.

адпаведнасць патрабаванням СТБ ISO 9001-2009 у Нацыянальнай сістэме пацверджання і ў Нямецкай сістэме акрэдытацыі DIN-EN-ISO 9001:2008 і працягнута дзеянне сертыфікацыі кіравання навакольным асяроддзем на адпаведнасць СТБ ISO 14001-2005.

Станкі завода з 1960 года пастаўляюцца на экспарт і працуюць больш чым у 110 краінах свету. Асноўнымі замежнымі гандлёвымі партнёрамі завода з'яўляюцца фірмы Расіі, Германіі, Турцыі, Польшчы, Чэхіі, Іспаніі, Сірыі, Францыі, Егіпта, Італіі, Фінляндыі, Ірана, Грэцыі і інш.

ПРЭСТЫЖНЫЯ УЗНАГОРОДЫ ЗАВОДА:

■ Прэмія Урада Рэспублікі Беларусь за дасягненні ў галіне якасці (2000, 2003, 2006 гады);

■ Прэмія Міністэрства прамысловасці Рэспублікі Беларусь за дасягненні ў галіне якасці (2003, 2006 гады);

■ Станкі 3Д711АФ10-1, 3Д711ВФ11, ОШ-400, Орша-60120, ОршаФ32Ш з'яўляюцца лаўрэатамі конкурсу «Лепшыя тавары Рэспублікі Беларусь на рынку Расійскай Федэрацыі»;

■ Станкі ОШ-400, Орша-Ф32Ш, Орша-Ф32У, ОШ-550 з'яўляюцца лаўрэатамі конкурсу «Лепшыя тавары Рэспублікі Беларусь».

У 2009 годзе праведзена паўторная сертыфікацыя сістэмы менеджменту якасці на

На службе ў заводскіх канструктараў сучасная вылічальная і разнажалежная тэхніка. На гэтым здымку вы бачыце апэратараў Ларысу ПІНЧУК і Святлану КАРАТКЕВІЧ.

Гэтыя унутрышліфавальныя станкі выраблены на заказ германскай фірмы «NILES—SIMMONS».

Галоўны канструктар Леанід ЦЫГАНКОЎ (на здымку — справа) і начальнік бюро серыйных станкоў Алег ЛЮБІМАЎ абмяркоўваюць новы праект спецыяльнага станка.

Дваццаць гадоў працуе на прадпрыемстве шліфоўшчык Мікалай КРЫУКО. На здымку ён сфатаграфаваны за ўнікальным станком для профільнай шліфоўкі прадукцыі — некаторыя дэталі гэтага станка Мікалай вырабляў сам.

Начальнік цэха Уладзімір МІХАЙЛАЎ (на здымку справа) і апэратар станкоў з лічбавым праграмным кіраваннем Дамітрый КУКШАЎ.

Намеснік дырэктара па ідэалагічнай рабоце, кадрах і быце Сяргей МУРЗА: «Заводскі персанал — наш галоўны капітал. І мы клапацімся пра дабрабыт работнікаў».

умовах жорсткай канкурэнцыі сённяшняга рынку. Гэта толькі адзін прыклад. Магутны выхаваўчы запал утрымліваюць у сабе і наступныя факты. У 1971 годзе Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР завод быў узнагароджаны ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга, у 1982-м група яго работнікаў за стварэнне і асваенне комплексу высокааўтаматызаваных станкоў атрымала Дзяржаўную прэмію БССР, у 70—80-я гады абсалютная большасць мадэляў шліфавальных станкоў была атэставана на Дзяржаў-

На станках, створаных на прадпрыемстве, выконваецца шліфоўка вырабаў для абсталявання дрэваапрацоўчых і сельскага машынабудавання, медыцынскіх, тавараў шырокага спажывання.

У цэху механічнай апрацоўкі ёсць і такія станкі-волаты.

станкоў для авіяцыйнай прамысловасці, для чаго мы сумішчаем механіку і складаную матэматычную сістэму лічбавага праграмнага кіравання. Адным словам, працуем, шукаем, знаходзім!

Матэрыял падрыхтавалі Алена ДАЎЖАНОК, Уладзімір ПЕРНІКАЎ, Яўген ПЯСЕЦКІ (фота).

211391, Віцебская вобласць, г. Орша, вул. Энгельса, 29. УНН 300053207. Прыёмная: +375216, 21 81 22, факс 21 81 23. E-mail: market@krasnyborets.com. http://www.krasnyborets.com

Што налета прынясе нам ЧАРАПАЖА?

Хочаце — верце...

«ЗВЯЗДАРЫНАЧКА»

Вось і падшыла да заканчэння наша «Звяздарыначка». Гэтым разам вас чакае тур, зроблены ўласна вамі: як мы і абялі, найлепшы, на наш погляд, пытанні ўвайшлі ў гэты дадатковы і адначасова апошні тур. А пачатку наступнага года мы падвядзем канчатковы вынікі нашай віктарыі, таму адказы на гэты тур (спадзяёмся, і з вашымі заўвагамі ды каментарыямі да «Звяздарыначкі») вы можаце дасылаць да традыцыйнага надыходу Старога Но-

вага года. Нагадаем у апошні раз, што вы можаце дасылаць іх у рэдакцыю двама шляхамі: праз пошту з пазначанай «Звяздарыначка» на адрас рэдакцыі (220013 г. Мінск, вул. Хмяльніцкага, 10-а) і на рэдакцыйную электронную скрыню (info@zvuzda.minsk.by). Удзельнічаць у Новым годзе будзе і новая перамога! Хочацца верыць, што вы ўпадзілі гэтую новую інтэрактыўную інтэлект-рубрыку!

Вядучы рубрыкі Мікола ТАМАШЭВІЧ.

ДАДАТКОВЫ ТУР ВІКТАРЫНЫ

1. Якія беларускія пісьменнікі, хоць і не былі рэлігійнымі дзеячамі, аднак з'яўляліся «эвангелістамі»?

2. Як вядома, у ВКЛ ратушы пачалі будаваць пасля ўвядзення гарадскога самакіравання на аснове магдэбургскага права. А дзе яны існуюць сёння на тэрыторыі сучаснай Беларусі?

3. За лёсам гэтай «ваверкі» ўважліва сачылі ў 2006 годзе. Аб чым гаворка?

4. Як называецца першая вядомая географічная карта, створаная і выддзена на тэрыторыі ВКЛ? Старажытнае найбольш раннім помнікам старабеларускага свецкага друку ды паказвала заходнія раёны Маскоўскай дзяржавы і частку тэрыторыі ВКЛ.

5. 10 сакавіка 1767 года ў мястэчку Мерч на рэчцы Мераганты, што бярэ пачатак на захадзе ад Ашмянаў, была абвешчана сялянская рэспубліка. Хто яе абвясціў і як яна называлася?

6. Адзін з першых беларускіх фатографістаў, які завісаў лабараторыю ў На-

лібокай пушчы і стаў другім у свеце старшым членам Французскага фатаграфічнага таварыства. Хто гэта (здагадайцеся па здымку)?

7. Якія беларусы разам з сынам намаляваў айчынную «Таёмную вярчу»?

8. Сярод гарадскога насельніцтва дакументы XVI стагоддзя называюць «прасолаў» і «шотаў». Як вы думаете, чым займаліся гэтыя людзі?

9. Як даўнія літоўцы называлі беларусаў?

10. Трэба падсцерагаць, як павук зловіць муху; узяць разам павуцінне, павука і муху, скамячыць і заляпіць у хлеб, а потым даць гэта з'есці хворому. Якую хворобу беларусы даўня лічылі такім цікавым спосабам?

11. Назавіце імя нашага славутага земляка, які ў XIX стагоддзі быў расійскім консулам у Японіі і выдаў першы японска-рускі слоўнік.

12. У народзе вядомае выслоўе: «Хоць гвалт спіраўляй». А што тут значыць слова «гвалт»?

13. Якая рака 3 разы перасякае мяжу Беларусі?

АДКАЗЫ НА ДЗЯСЯТЫ ТУР ВІКТАРЫНЫ:

1. «Зайчыкі»
2. Чырвонаярэжскі палац Грунвальд (ням. Grunwald)
3. Максiм Багдановiч, «Зорка Венера»
5. 1795 — 1918 гады (у складзе Расійскай імперыі), 1941 —

7. Якія беларусы разам з сынам намаляваў айчынную «Таёмную вярчу»?
8. Сярод гарадскога насельніцтва дакументы XVI стагоддзя называюць «прасолаў» і «шотаў». Як вы думаете, чым займаліся гэтыя людзі?
9. Як даўнія літоўцы называлі беларусаў?
10. Трэба падсцерагаць, як павук зловіць муху; узяць разам павуцінне, павука і муху, скамячыць і заляпіць у хлеб, а потым даць гэта з'есці хворому. Якую хворобу беларусы даўня лічылі такім цікавым спосабам?
11. Назавіце імя нашага славутага земляка, які ў XIX стагоддзі быў расійскім консулам у Японіі і выдаў першы японска-рускі слоўнік.
12. У народзе вядомае выслоўе: «Хоць гвалт спіраўляй». А што тут значыць слова «гвалт»?
13. Якая рака 3 разы перасякае мяжу Беларусі?

У адпаведнасці з 32-гадовым зараастрыіскім календаром, у надыходным годзе нас будзе апляска сімвалічная ЧАРАПАЖА. Яе ўладарства распачнецца 21 сакавіка 2010 года і працягнецца да 20 сакавіка 2011 года.

Зараастрыіскі календар заснаваны на 32-гадовым абарачэнні Сатурна (планеты, якая ў астралогіі «адказвае» за ўнутраны стрывань асобы). Гэты гараскоп адлюстроўвае ўнутраную сутнасць чалавека, яго псіхалагічны тып. Згодна з зараастрыіскай традыцыяй, кожны год 32-гадовага цыкла мае свой татам — сімвалічную жывёлу, якая ўваасабіла ўсе становішчы, якія чалавек, народжаны ў гэты год, павінен «напрацаваць» на працягу жыцця. Татам можа падацца кожнаму з нас, што трэба рабіць, каб быць дастойным свайго прызначэння. Кожнаму з 32 тыпаў асобы акрамя татама адпавядае і антытатам (уваасабіленне адмоўных якасцяў, характэрных для пазнага тыпу асобы). Шляхам работ над сабой і пазбягання ад негатывных якасцяў свайго антытатама чалавек напавядае жыццёвай гармоніяй.

Зараастрыіскі календарны новы год пачынаецца ў дзень веснавага раўнадзення. Той, хто нарадзіўся ў лютым — пачатку сакавіка, знаходзіцца пад уплывам абодвух татамных жывёл.

Зараастрыіскія жрацы лічылі, што Чарапаху служыць богу падземнага царства Зэм, захавальніку скарабу, карысных выкапняў, рудніку. Зэм яшчэ адказвае за лясы, палі, раўніны, горы, таму ў год Чарапахі добра будзе асабістава новай зямлі, акултурываць старыя, рэалізаваць экалагічныя праграмы. Гэта год адкрыцця новых таямных зямлі. Але разам з тым — год землятрусняў, апоўзняў, лавінаў, год абуджэння вулканаў.

Чарапахя — моцная і мудрая, марудлівая, паслядоўная ў сваіх меркаваннях, асцярожная ў рашэннях, упэўненая ў дзеяннях, ідзе сваёй прапатапанай дарогай. Яе прынеці — стабільнасць і пастаянства, яе дэвіз — «Спячайся павольна!»

Чарапахя ўваасабіла Сусвет. Яе панцыр зверху круглы і выгнуты, як нябесны купал, а знізу — плоскі і роўны, як зямля. З Чарапахай звязваюць пачатак творчання — яе здольнасць цалкам схавацца ў свой панцыр азначае глыбінную канцэнтрацыю, вяртанне ў першачыні стан. А яе вядомае даўгацелае сімвалізуе бясперскасць.

Людзям, народжаным у год ЧАРАПАХІ (1914, 1946, 1978), рэкамандавана часовае адасабленне, адзіноتا. Для вас гэта год самааналізу, пераацэнкі каштоўнасцяў. У свой год варта адмовіцца ад актыўнага сацыяльнага жыцця, пазбавіцца ад лішніх клопатаў, не распіляцца па дробязях, каб не растраціць

Чарапахя — моцная і мудрая, марудлівая, паслядоўная ў сваіх меркаваннях, асцярожная ў рашэннях, упэўненая ў дзеяннях, ідзе сваёй прапатапанай дарогай. Яе прынеці — стабільнасць і пастаянства, яе дэвіз — «Спячайся павольна!»

назапашаны за 32-гадовы цыкл энергетычных патэнцыялаў, а сканцэнтраваць яго для будучых спраў і памкненняў. Гэта год вяртання да першаснай кропкі і знаходжання сябе нанова.

Для народжаных пад татаммі БАБРА (1913, 1945, 1977) і САРОКІ (1915, 1947, 1979) надыходны год стане часам матэрыяльнага і сацыяльнага ўмацавання. Ваша задача — наладжванне дзелавых сувязяў, умацаванне фінансавага становішча, стварэнне трывалага жыццёвага фундаменту.

Пры гэтым Сароцы прыйдуцца як след памітусіцца, ва ўсіх справах праявіць актыўнасць і вынаходлівасць. А Бабра чакана адплатна за тое, што было зроблена раней; кожнаму — па яго справах. У той жа час гэта перыяд вяртання зямных даўгоў — чым больш шчодрымі вы сябе праявіце, тым больш пазітыву атрымаеце ад Нябёсаў.

Народжаных у год ЗМЯЯ (1912, 1944, 1976) і ВАВЕРКІ (1916, 1948, 1980) чакаюць цяжкасці. Не варта займацца вырашэннем матэрыяльных праблем — з партнёрамі верагодныя спрэчкі, у справах — непразраўнасць. Змяям наваколняя нагадаюць усе іх мінулыя памылкі, а Вавёркі самі будучы стварыць сабе непрыемнасці. Год выдатна падыходзіць для духоўных пошукаў, для афармлення творчых планаў і рэалізацыі іх праз хоць, для аб'яднання вакол сябе асобаў, блізкіх па духу. Пазбягайце кардынальных пераменаў — вялікая рызыка памыліца ў выбары, для вас гэта год падманнага, ілжывага дарог.

Крытычным можа стаць надыходны год для народжаных у гады ПАВУКА (1911, 1944, 1975, 2007) і КРУМКАЧА (1917, 1949, 1981). Ім давядзецца сутыкнуцца з несправядлівасцю, барацьбой і суперніцтвам. Пры гэтым Крумкачы будучы самі выступаць ініцыятарамі спрэчак, сець у адносных хаос, а Павука стануць ахвярамі, уцягнутымі ў канфлікт. Узагарода магчыма толькі як вынік з гонарам прайздэнныя выпрабаванняў.

Для народжаных у гады БУСЛА (1910, 1942, 1974, 2006) і ПЕУНЯ (1918, 1950, 1982) настане перыяд спакою і гармоніі. Можнае разлічвацца на дапамогу і падтрымку, на знаёмства з людзьмі, якія пойдуць з вамі рука ад руку па жыцці. Пры гэтым Буслам дапамогу акажуць старыя знаёмыя, а Пеўням — новыя.

Год сур'ёзнай работы, умацавання аўтарытэту, вяртання кармічных даўгоў соцыуму надыходзіць для народжаных у год ВАУКА (1909, 1941, 1973, 2005) і БЫКА (1919, 1951, 1983). Вас чакаюць справы, якія вы абавязаны выканаць, — па іх вас ацэняць у наступным. Калі аўтарытэт Ваўка будзе расці за кошт мінулых заслуг, то Бык будзе дазваляць адстойваць свае пазіцыі нанова. Галоўнае — цярпенне і стойкасць!

Дысгарманічным акажацца 2010-ы год для лю-

дзей, народжаных у гады МАНГУСТА (1908, 1940, 1972, 2004) і БАРУСЫ (1920, 1952 і 1984). Іх чакаюць цяжкія выпрабаванні і барацьба. Цяжкасці, падман, расчараванні будучы падліноўваць вас на кожным кроку. Пры гэтым для Барусы важна самім не стварыць сабе перашкоды, а Мангустам варта навучыцца прадбачыць і пераадолаць перашкоды, створаныя іншымі. Абудзіце ў сабе дух воіна — і вас чакае ўзагарода!

Народжаных у гады ГОРНАГА БАРАНА (1907, 1939, 1971, 2003) і ГВЯР'ЛЮДА (1921, 1953, 1985) чакае час тайнаў. Падзеі гэтага года пададуца вам містычнымі, многае застаецца незразумелым. Барану чакана раскрыццё таямніц, а Гвэр'людам прыйдуцца будучыня. У лепшым выпадку год будзе звязаны з унутраным ачышчэннем і прасвятленнем, дапамогай і абаронай анёла-ахоўніка. Пастарайцеся зразумець таямніцы новага года і вы знойдзеце адказы на шматлікія пытанні свайго лёсу.

Для тых, хто нарадзіўся ў гады АЛЕНЯ (1906, 1938, 1970, 2002) і ВОЖЫКА (1922, 1954, 1986), настане адзін з самых шчаслівых перыядаў. Гэта час стабільнасці, гармоніі, удачы. Год, калі зможаце паказаць, на што вы здольныя, завесці сяброў і дзелавых партнёраў. Аленю чакана высокая ацэнка іх мінулых заслуг, сяюзніцтва і памочніцтва Вожыкаў стануць асабіста актыўнасць і ініцыятыва.

Цяжкі перыяд настане для народжаных у гады СОКАЛА (1905, 1937, 1969, 2001) і ЛАНІ (1923, 1955, 1987). Вашы выпрабаванні будучы звязаны з дзейнасцю таямных ворагаў, схаванымі інтрыгамі і ўдарамі ў спіну. Сокалаў могуць падвесці старыя знаёмыя, якія захоўваюць адмоўнае стаўленне да вас, а Лані самі выступяць зброй паломы. Аднак, калі вы цяжка ні склаціце абставіны, не спрабуйце помсціць — прыйдзе час і жонны атрымае па заслугах.

Для народжаных пад татаммі ПУГАЧА (1904, 1936, 1968, 2000) і СЛАНА (1924, 1956, 1988) надыходзіць час канструктыўнай дзейнасці, прафесійнай рэалізацыі, прасоўвання па службе. Гэта спрыяльны перыяд для ажыццяўлення славалюбівых планаў і кар'ернага росту. Сланам давядзецца шмат папрацаваць самім, а Пугачу чакана падтрымка заступніка.

Для людзей, народжаных у гады ВЕПРУКА (1903, 1935, 1967, 1999) і КАНЯ (1925, 1957, 1989), 2010-ы год стане самым непрадукцывым за ўсім календарным цыклам. Гэта час непрадбачаных падзей і нечаканых вараўтаў жыцця. Лычыцца, што вам у гэты год можа ісці ў «ва-банк» — альбо ўсё выйграеце, альбо ўсё згубіце. Калі ў Вепруку рукавіком перамен стануць справы мінулых

дзён, то Коні самі вырашаць пачаць жыццё нанова, перакрэслішы мінулае.

Час цяжкага выбару чакае народжаных у гады ДЗЬЛІВЕНА (1934, 1966, 1998) і ГЕПАРДА (1926, 1958, 1990). Год сулар'члівы: верагодна і страта ўсіх маруў і спадзяванняў, і іх адраджэнне. Выдатныя справы могуць з троскам праваліцца, а гарманічныя адносіны перарасці ў супрацьстаянне. І надварот: калі, здавалася б, усё рушыцца, раптам сітуацыя пачынае нечакана наладжывацца. Але усё заўсёды будзе залежаць выключна ад вас і вашай асабістай пазіцыі. «Не вер вахам сваім — усё змяняецца!» — ваш дэвіз на наступны год.

Для людзей, народжаных у гады ЛІСІЦЫ (1933, 1965, 1997) і ПАУЛІНА (1927, 1959, 1991), надыходны год праясненні шмат заблытаных сітуацый з мінулага. Гэта год адплатны — жонны атрымае тое, што заслужыў. Час актывізацыі фактараў РОКУ (добрых ці адмоўных) — залежыць ад зробленага вамі раней. Калі Лісіцы чакана адплата за справы мінулыя, то Паўліну — закладка фундаменту пад будучыню.

Незразумелым можа падацца год тым, хто нарадзіўся пад татаммі АРЛА (1932, 1964, 1996) і ЛЕБЕДЗЯ (1928, 1960, 1992). Многае будзе адбывацца як вы насуерак вашай волі, быццам нехта нябачны ўмешваецца ў ваш лёс. Мстыка стане суправаджаць вас усюды, аднак не давядзецца сябе да веры ў забавоны. Усе ператварэнні ў жыцці Арлоў будучы звязаны з іх далёкім мінулым, а ў Лебедзя — як адплата за здзейсненае імі цяпер. Вышэйшая права года будзе звязана з абуджэннем харызмы.

Часам новых духоўных пошукаў і ўсвядомленага выбару веры (рэлігіі, ідэалогіі) стане 2010-ы год тым, хто нарадзіўся ў гады БЕЛАГА МЯДЗВЕДЗЯ (1931, 1963, 1995) і РЫСЫ (1929, 1961, 1993). Нічога не адбываецца падыходу ў такі год, усюды растуць знакі, якія паказваюць на правільны шлях. Год, калі трэба шмат працаваць. Звярніце увагу на тых, хто цяпер апынецца побач, — гэтыя людзі маюць з вамі кармічную сувязь і лёгка вам з імі не развітацца. Калі для Рысы гэта будучы новыя знаёмыя, то Мядзведзя давядзецца сустрэцца са старымі знаёмымі. Будзьце уважлівымі: яны могуць як дапамагчы зрабіць выбар, так і пазбавіць вас выбару.

Для народжаных пад татаммі АСЛА (1930, 1962, 1994) надыходны перыяд стане часам знаходжання гармоніі і магчыма, другой палавіні (мужа, жонкі, надзейнага сябра ці дзелавога партнёра). Год Чарапахі з'яўляецца для Аслоў лютаркам, якое дазваляе ўбачыць і адначасна сябе не заўята.

Падрыхтавала Інга МІНДАЛЁВА.

Р.С. Маркучыч па адказе, дзясяты тур быў надзвычай прастым... і цікавым. Асабліва весела было бачыць, ускрываючы папярэдняе канверты, што некаторыя ўдзельнікі ў папярэдняй адказе на першае пытанне даслаі самых сапраўдных «зайчыкаў» — беларускія аднаробленыя развіткавы білеты 90-х гадоў. Варта сказаць, што і адказы на «лацінкавае» пытанне таксама прымаліся ў розных трактоўках: калі вы варыянт у асноўным падпарадкоўваеце пэўным правілам менавіта беларускай лацінкі (ці то ў сучасным выглядзе, ці то ў старадаўнім) — невялікія неадкладныя не ўлічваліся. 1, нарэшце, найбольш спрэчак выклікала пытанне № 5, адка-

1944 гады (акупацыя краіны нямецкімі войскамі)
6. Пётр Машараў
7. «Zialiony lies» — так і называецца тое месца, іаіаkoha adbylasya znakamitaya bitva-raviesnica Bielavieskajaj pucsy. А jak jaje nazou hucsy u aryhinalne?

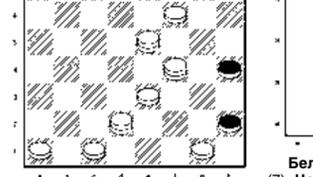
8. Падобны
9. Янка Купала, Якуб Колас
10. Тур
11. Язычніцтва, праваслаўе, каталіцтва, уніяцтва, рэфармізм, іудаізм, іслам
12. Жалейка
13. Трактар «Беларус»

ШАШКІ

Пад рэдакцыйнай майстра спорта Мікалая ГРУШЭУСКАГА

БЛІЦ-5/2

У якасці гэтага бліца прапануецца задана гроемэйстра СССР Леаніда Вітошкіна (Гомель):

Белыя: а1, с1, е3, f6, g1, g7, дамки d2, е5, f4 (9). Чорныя: а7, h2, h4, h8 (4).

Замкнуць дамку і дзве простыя коні с7 (g3a) ab2, f4, а5, b4, f2, h2f. Варыянт А(в6) застаецца за вамі.

Тэрмін для адказаў традыцыйны — два тыдні. Накіроўвайце іх на адрас: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда», рубрыка «Шашкі».

Леванід Вітошкін даслаў у рэдакцыю і такія свае канструкцыі на 64-клетачнай дошцы, якія развязаць па-за конкурсам:

№ 1 (камбінацыя міні-праблема). Белыя: b6, c7, e1, f2, h4 (6). Чорныя: a3, a5, b2, c3, f6, h6 (6).

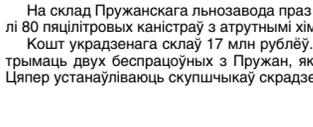
№ 2 (праблема). Белыя: b4, c3, c5, e1, g3, h2 (6). Чорныя: a3, a5, c7, e3, e7, g5, g7 (7).

Таксама будзем рады вашым рашэнням.

Аўтарскі-9

У мінулых выпусках мы аб'явілі яго з нормай першага спартыўнага разраду па міжнародных шашках і на прызы чэмпіёна свету па шаханай кампазіцыі ў жанры камбінацыйных мініацтор-100 Уладзіміра Матуса (Мінска), якому належыць

усе 15 заданняў. Сёння падаём чавёртае з іх:

Белыя: 10, 22, 24, 26, 32, 33, 44 (7). Чорныя: 3, 7, 9, 12, 13, 25, 39 (7). Выйгрыш.

Адначасова чэмпіён прапанаваў правесці і конкурс складання 100-клетачных мініацтор, які з'яўляецца адрыттым Рэспубліканскім № 21. Кожны жадаючы можа дасылаць дзве свае новыя заданні, які міжнародны гроемэйстар сам ацэняць і для п'яці пераможцаў падрыхтаваў сюрпрыз — сваю кнігу «Гранды Расіі» (Москва, Графпрэс, 2008). Тры прызы, акрамя таго, атрымаюць дыпломы ГА «Беларуская федэрацыя шахаў». Вашы творы чакаюцца да 01.04.2010 г. на адрас рэдакцыі альбо на электронны адрас суддзі-каардынатара, майстра ФМЖД Віктара Шульгі: shulga@mail.ru.

РАШЭННІ

Калі ласка, правярце свае рашэнні ранейшых заданняў.

«Пагода ў доме»-6/13 (М. Грушэўскі): а7 (с3a) ab8, a7, l d2 (g3) e3x. l e1? (e3)=. A(d4) b8 (c7a1) a1, ll f2x. ll e1? (e3)=. A1(c3) a7x.

Бліц-5/22 (П. Шкуляў, М. Грушэўскі): d8, b6, f4, e3, g3, e7, b4, c3x.

Аўтарскі-9/1 (У. Матус): 9, 4, 2, 3x.

Бліц-5/16 (У. Матус): 41, 17, 39, 1, 5x.

ВЯНДЛІНА КАНТРАБАНДАЙ

Брэсцкія памежнікі звярнулі увагу на «Аўдзі», якая знаходзілася на падалек ад беларуска-польскай мяжы. У аўтамашыне знайшлі маспрандукты, на якія не было дакументаў. А неўзабаве калі в. Рудня памежнікі выявілі цыфры склад з мясам і вяндынай. Дзве тоны кантрабанды прадуцтва канфіскавалі.

РЫХТУЮЦА ДА ВЯСНЫ?

На склад Пружанскага ляснозавода праз дах залезлі зладзеі і выкралі 80 пільніровых каністраў з атрутнымі хімікатамі.

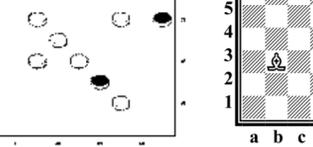
Кошт украдзенага склаў 17 млн рублёў. Аператыўнікам удалося затрымаць двух бесперацоўных з Пружан, якія пабывалі ў тым складзе. Цяпер устанавіваюць скупшчыкаў скрадзеных хімікатаў.

Сымон СВИСТУНОВІЧ.

ШАХМАТЫ

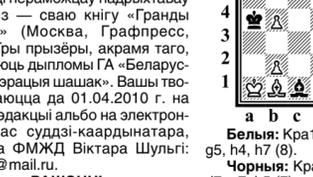
Пад рэдакцыйнай майстра спорта Уладзіміра СЫЧОВА

КОНКУРС РАШЭННЯЎ

Белыя: Крe2, Сb3, Кf3 (3). Чорныя: Крg4, пп. g2, h3, h4, h5 (5). Выйгрыш.

Заданне № 12 (апошняе)

Белыя: Кра1, Сb1, пп. b2, b4, c6, g5, h4, h7 (8). Чорныя: Кра4, Ld8, Сс1, пп. d5, d7, e7, h5 (7). Нічыя.

Чаканае вашых адказаў. ПРАВЕРЦЕ ВАШЫ АДКАЗЫ

Змяшчаем рашэнні заданняў № 7 і № 8 конкурсу расшэўняў, апублікаваных 8 снежня г.г.

Заданне № 7. М. Кастылёў. 1. Сa4! Кe2 2. Крe3 Кe3 3. Сe1 Кd1+ 4. Крd3 Кf3 5. Сf2 Крe1 6. Сe2. 2... Крd3 3. Кf2 Крe1 4. Сf4+ Крb1 5. Крd3 Крa1 6. Ld3+.

Заданне № 8. С. Румянцаў. 1. e3! Сe5 2. Сh5 Сb2 3. Сf7 Сa1 4. Сe8 b2 5. Сd7 f6. Сb

Карэспандэнт «Звядзды» Мікола Тамашэвіч адшукаў вучня знакамітага мастака Івана Хруцкага

ДАВЕДКА

Сяргей Мікалаевіч Чарцілін нарадзіўся ў Мінску 30 лістапада 1973 года. Па атрыманні сярэдняй адукацыі закончыў Мінскі архітэктурна-будаўнічы тэхнікум і мастацка-графічны факультэт Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта. Пазней выкладаў у БДПУ імя Максіма Танка — цяпер працуе ў тэхналагічнай гімназіі № 13 г. Мінска.

Сяргіюш — прызнаны майстар жывапісу, сябар моладзевай секцыі Беларускага саюза мастакоў, нязменны ўдзельнік міжнародных і айчынных выставаў. Сярод шматлікіх выставаў можна назваць віцебскія «De factum» ды «Жывапіс і Rock-n-Roll», а таксама міжнародны праект «GLEЙНА», выставы ў Аўстрыі і Латвіі ды мастацкіх фестываляў «Rantop», прымеркаваныя да Славянскага базару. Работы мастака ўпрыгожваюць шматлікія прыватныя калекцыі не толькі нашай краіны, але і Францыі, Польшчы, ЗША, Аўстрыі, Расіі, Ізраіля, Германіі, Канады і іншых. Цяпер мастак займаецца не толькі традыцыйным жывапісам, але і інтэр'ерамі; некалькі гадоў таму ўдзельнічаў у рэстаўрацыі Кацярынінскай царквы ў Мінску. Сёння Сяргіюш — яркая фігура ў культурным жыцці Беларусі.

На пачатку надыходнага года знакамітаму беларускаму мастаку Івану Хруцкаму, талент якога заслану нават славы галандскіх творцаў, спяўняецца 200 гадоў ад дня нараджэння. Сёння нават цяжка

Назіраючы, як ён зрабіў нейкія дэталі, я для сябе заўважаю: «Вось, я гэта зрабіў бы лепш, смачней, цікавей»

уявіць нашага суайчынніка, які б не чуў пра гэта «апору» айчынага мастацтва — і тым не менш, мала хто ведае пра творчасць самога мастака, а тым больш пра яго не менш таленавітых наступнікаў... Але ж сёння ў нас ёсць унікальная магчымасць пагутарыць з чалавекам, які сваім прафесійным развіццём абавязаны, перш-наперш, самому Івану Хруцкаму: яго бачанню рэальнасці творчасці і беларускай сюжэтаў.

Сяргей ЧАРЦІЛІН — беларускі мастак трэцяга тысячагоддзя, які, тым не менш, арыентаваўся ў сваёй творчасці на выбітных майстроў царскага перыяду ў Беларусі. Некалі захапіўшыся ў школе творчасцю «малых галандцаў», а пазней пабачыўшы воляю лёсу экспазіцыю ў яшчэ на той час невялікім Мастацкім музеі ды пабачыўшы сваімі існаму сансцю ў мастацтве «перамакнуць» самага знакамітага беларуса, наш герой ужо траціну свайго жыцця ідзе разам з Іванам Хруцкім.

Наша размова пачынаецца ў невялікай майстэрні. Тут, здаецца, усё дыхае гісторыяй, творчасцю і жартамі, без якіх аніякіх крэатыў, проста немагчымы. Вунь, бачу, усё сцены ледзь ці не цалкам закрытыя дзясяткамі малюнкаў, а

Галандыю, бачыў там усё гэта і... — І, як кажуць, набраўся творчага імпульсу! — Дакладна! Хоць, безумоўна, у нацюрмортах нашага славуэтака земляка і бачныя нейкія заморскія рэчы (напрыклад, вазон з лімонам — а гэта даніна менавіта «малым галандцам», якія вельмі любілі лімонную скурку, што звычайна стала па спіралі, ды розныя шклянкі з нейкай вадкасцю), але, тым жа часам, на яго творах пераважаюць і беларускія матывы. Самыя знаковыя тут, безумоўна, грыбы. У дадатак, Хруцкі часта выкарыстоўваў беларускія лінейныя глецьчы менавіта той формы, якія былі на яго Радзіме... Таму, бяспрэчна, сувязь з «малымі галандцамі» ў яго прасочваецца, але усё адна — наш родны «галандзец»!

— А вось калі параўнаць вышэйзгаданыя заходнеўрапейскія мастацкія з нашым творцаў? — Несумненна, не памяншаючы тэндэнцыі Хруцкага, па калеры, майстэрстве твораў галандцаў мацнейшыя. Магчыма, нельга параўноўваць цэлую мастацкую школу з адным чалавекам... Але, калі браць да ўліку, што на тэрыторыі ўсёй тагачаснай Расійскай імперыі не было майстроў нацюрморта, роўных па ўзроўні з нашым суайчыннікам, то Іван Хруцкага можна смела ставіць у адзін шэраг з тымі ж заходнеўрапейскімі мастакамі... Сёння многія знаўцы мастацтва кажуць: «Што нам тыя галандцы?! У нас ёсць свой!»

— Сяргей Мікалаевіч, я некалі чуў, што Іван Хруцкі з'яўляўся і дызайнерам, што ён абстаў...

Творчасць Івана Хруцкага настолькі паўплывала на лёс Сяргея Чарціліна, што нацюрморт з з'яўляюцца асноўнай тэматычнай лініяй у яго творчасці.

ляў рэзідэнцыі тагачаснага «вышэйшага» грамадства. Ці праўда гэта?

— Мяркую, на той час усе мастакі займаліся гэтым. Вось, напрыклад, нейкі мастак жыў, скажам, пад Полацкам у сваім маёнтку. Там ён пісаў карціны, туды да яго прыязджалі па замову. І калі мастак трапляў у сядзібу нейкага багатага буржуа, то

Мне Мемус сказаў: «Сяргіюш, ну што там галандцы?! У нас ёсць свой — Хруцкі». — А яму адказаваў: «А што там Хруцкі?!» — маўляў, я Хруцкага за пазуху заткну

зразумела, атрымліваў яшчэ і дадатковае заданне пісьменна, па апошніх паведах моды, абстаўці і само памяшканне: дзесьці карціну павесіць, шторы змяніць, — караці, вырабляюць асноўную кампазіцыйную ідэю — тое, што мы сёння называем мастацкім дызайнам... І, безумоўна, Хруцкі гэтым займаўся, бо, па-першае, ён быў акадэмікам Пецярбургскай (!) Акадэміі мастацтваў — а гэта пачынаў мастацкую ўстаноўу ўсёй Расійскай імперыі; а, па-другое, ён бачыў не толькі сталічнае, пецярбургскае жыццё, унутраны інтэр'еры нават імператарскіх палацаў, але і заходнеўрапейскія матывы падчас сваіх вандровак у Еўропу — тое, да чаго заўжды імкнулася расійскае «вышэйшае» грамадства. Ну і, трэба сказаць, хтосьці пабачыў у гэтых такіх абстаўках ідэю, і кажа: «А сабе такое ж хаць!» Тут мастаку толькі і выконваць аўтарскія замовы па інтэр'ерах.

— Як так здарылася, што праз 100 гадоў пасля смерці ў Івана Хруцкага ўзнікае вучань? Якім чынам наш вялікі суайчыннік стаў вашым настаўнікам? — Гісторыя такая... Да майго навучання ва ўніверсітэце, я, асаб-

ліва мастакоў і не ведаў: так, толькі самыя вядомыя імёны — нават у мінскім Мастацкім музеі быў толькі адзін раз. А на першым курсе становілася неяк, можна сказаць, сорамна, калі студэнты з іншых гарадоў пачаліся, як там у сталічным музеі, а я мінчанін нічога і адказаць не мог. Таму і вырашыў па заканчэнні першага года навучання ўлетку наведаць наш Нацыянальны мастацкі музей.

Іван Хруцкі нарадзіўся ў мястэчку Вула 8 лютага 1810 года. Першапачатковую мастацкую адукацыю атрымаў на факультэце вольных мастацтваў Полацкага ліцэя, па заканчэнні якога паступіў у прэстыжную Пецярбургскую Акадэмію мастацтваў, дзе навучаўся 9 гадоў. Мастак неаднаразова атрымаў медаль свайго Акадэміі, а таксама быў узнагароджаны залатым гадзіннікам ад цара Мікалая I. А ў 1839 годзе Іван Хруцкі стаў акадэмікам Акадэміі мастацтваў, пасля чаго вярнуўся на Радзіму.

У сваёй творчасці знакаміты мастак аддаваў перавагу нацюрморту, у сюжэтах якіх ён выкарыстоўваў звычайную гародніну і садавіну, што можна было знайсці на любым сялянскім стапе беларуса: моркву, капусту, грыбы, гарбузы... Мастакі стылі Івана Хруцкага хутка займеў шмат прыхільнікаў і паслядоўнікаў, што паспрыяла развіццю нацюрморта ў Расійскай імперыі.

Акрамя гэтага беларускі мастак з'яўляўся і майстрам партрэта, асабліва шмат пярэвалі іх у сталых гадах. Тады ж у творчасці мастака пачынаецца перыяд рэлігійных твораў. Памёр Іван Хруцкі 13 студзеня 1885 года, быў пахаваны на фамильных могілках у Захарнічах.

Але я так сказаў, бо ўжо некалькі гадоў адсочваю мастацкі шлях беларускага знакамітага мастака. Так, я аднойчы ад мясцовых забудыгаў, у якіх за бутэльку мы заўжды набывалі фарбы, за капейкі займаў таўшчэзную кніжку «Іван Хруцкі. Нацюрморт», выдадзенаю ў Маскве. І, прачытаўшы яе ад коркі да коркі, захапіўшыся стылем, вырашыў зноўку вырабіць у Мастацкім музеі толькі дзеля аднаго Хруцкага. Цікава, што назіраючы, як ён зрабіў нейкія дэталі, я для сябе заўважаю: «Вось, я гэта зрабіў бы лепш, смачней, цікавей». І пазней вырашыў паспрабаваць: пачаў капіраваць карціны Хруцкага, дадаючы больш каларыту.

...І вось, гэты мой выраз Алесь Мемус мне ўвесь час нагадваў, кажучы: «Гэта ж Чарцілін! Ён абяцаў Хруцкаму ў падмёткі зашыць!» А калі наступіў час напісання дыплама, я прапанаваў Мемусу стаць маім кіраўніком, дык ён у мяне пятаецца: «А што за работа?» — Я ж са шматзначнай усмешкай кажу: «Нацюрморт»...

Мікола ТАМАШЭВІЧ, Фота Аляксея КУЛЬБІЦКАГА і аўтара. Больш здымкаў глядзіце на нашым сайце www.zviadzda.by і на сайце Сяргея Чарціліна www.tvorca.com.

ДАВЕДКА

Іван Хруцкі нарадзіўся ў мястэчку Вула 8 лютага 1810 года. Першапачатковую мастацкую адукацыю атрымаў на факультэце вольных мастацтваў Полацкага ліцэя, па заканчэнні якога паступіў у прэстыжную Пецярбургскую Акадэмію мастацтваў, дзе навучаўся 9 гадоў. Мастак неаднаразова атрымаў медаль свайго Акадэміі, а таксама быў узнагароджаны залатым гадзіннікам ад цара Мікалая I. А ў 1839 годзе Іван Хруцкі стаў акадэмікам Акадэміі мастацтваў, пасля чаго вярнуўся на Радзіму.

У сваёй творчасці знакаміты мастак аддаваў перавагу нацюрморту, у сюжэтах якіх ён выкарыстоўваў звычайную гародніну і садавіну, што можна было знайсці на любым сялянскім стапе беларуса: моркву, капусту, грыбы, гарбузы... Мастакі стылі Івана Хруцкага хутка займеў шмат прыхільнікаў і паслядоўнікаў, што паспрыяла развіццю нацюрморта ў Расійскай імперыі.

Акрамя гэтага беларускі мастак з'яўляўся і майстрам партрэта, асабліва шмат пярэвалі іх у сталых гадах. Тады ж у творчасці мастака пачынаецца перыяд рэлігійных твораў. Памёр Іван Хруцкі 13 студзеня 1885 года, быў пахаваны на фамильных могілках у Захарнічах.

Але я так сказаў, бо ўжо некалькі гадоў адсочваю мастацкі шлях беларускага знакамітага мастака. Так, я аднойчы ад мясцовых забудыгаў, у якіх за бутэльку мы заўжды набывалі фарбы, за капейкі займаў таўшчэзную кніжку «Іван Хруцкі. Нацюрморт», выдадзенаю ў Маскве. І, прачытаўшы яе ад коркі да коркі, захапіўшыся стылем, вырашыў зноўку вырабіць у Мастацкім музеі толькі дзеля аднаго Хруцкага. Цікава, што назіраючы, як ён зрабіў нейкія дэталі, я для сябе заўважаю: «Вось, я гэта зрабіў бы лепш, смачней, цікавей». І пазней вырашыў паспрабаваць: пачаў капіраваць карціны Хруцкага, дадаючы больш каларыту.

...І вось, гэты мой выраз Алесь Мемус мне ўвесь час нагадваў, кажучы: «Гэта ж Чарцілін! Ён абяцаў Хруцкаму ў падмёткі зашыць!» А калі наступіў час напісання дыплама, я прапанаваў Мемусу стаць маім кіраўніком, дык ён у мяне пятаецца: «А што за работа?» — Я ж са шматзначнай усмешкай кажу: «Нацюрморт»...

Мікола ТАМАШЭВІЧ, Фота Аляксея КУЛЬБІЦКАГА і аўтара. Больш здымкаў глядзіце на нашым сайце www.zviadzda.by і на сайце Сяргея Чарціліна www.tvorca.com.

Table with weather forecast for the month of January 31st. Columns: Сонца, Усход, Заход, Даўжыня дня, Мінск, Віцебск, Магілёў, Гомель, Гродна, Брэст.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА

Weather forecast section titled 'НАДВОР'Е на заўтра' and 'Геамагнітныя ўзрушэнні'. Includes temperature charts for various cities and a legend for geomagnetic activity.

Віншум лобую дачушку і сястру Ганну Аляксандраўну ЖЫВІЦКУЮ з г. Мінска з днём нараджэння. Жадаем моцнага здароўя, сямейнага дабрабыту, ішчасця, каханя і ўдачы. 3 Новым годам, родная! Родная, в. Дзераўная.

ЛЕГКАВЫ АЎТАМАБІЛЬ У ГОМЕЛЬСКОЙ ВОБЛАСЦІ ЗАДАВІЎ ДВУХ ЛЯЖАЧЫХ НА ДАРОЗЕ МУЖЧЫН

Пра гэта БЕЛТА паведамліў у УДАІ МУС Беларусі. ДТЗ адбылося 28 снежня ў цёмны час сутак. Вадзіцель легкавой аўтамашыны не заўважыў на дарозе ляжачых мужчын і ўчыніў наезд. Пакуль невядома, чаму двое мужчын 1976 і 1967 гадоў нараджэння ляжалі на паласе руху. Эксперты будуць вызначыць, ці знаходзіліся яны ў стане алкагольнага ап'янення.

Усім хінемся! — Як прайшоў Новы год? — Як гэта прайшоў?! каб не пераблытаць, д'Артаньяна па дарозе з Англіі.

Калі дзятчына хоча сэксу больш, чым мужчына, хто павінен плаціць за вярчу? Хлопец — дзятчыне: — Ну што, пайшлі да мяне? — А прыставаць не будзеш? — Буду. — Тады грэх не зайсці...

Яна і ён. — Чаго маўчыць? — Чонач, паспрабую перавесці гэтую фразу з жаночага? — Ну рызыкні. — «Я хачу з табай пагаварыць, але сама не ведаю што сказаць, таму прыдумай сам, ты ж мужык». — «Каралева — падвескі, Канстанці — падвязкі, Партосу — шлейкі...» — паўтараў,

СКАНВОРД Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

Large crossword puzzle grid with various clues in Belarusian. Includes images of winter sports and nature.

ПРЭМ'ЕРА КАЗАЧНЫХ ЛЯДОВЫХ ФІГУР

У Віцебску ўпершыню з'явіліся лядовыя фігуры. На галоўнай плошчы вобласці — Перамогі з лёду студэнты і выкладчыкі мастацка-графічнага факультэта Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П.М. Магнэра зрабілі сімвал наступнага года — тыгра, а таксама мядзведзя, зайца і іншых. Не забылі стварыць і Дзеду Мароза.

Калі вы падпісаліся на газету «Звезда» на I квартал або 1-е паўгоддзе 2010 года — запаўніце картку ўдзельніка, выразайце і дасылайце яе да 8 студзеня ў рэдакцыю на адрас: 220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Subscription form for 'Звезда' newspaper. Includes fields for name, address, phone, and a coupon for a lottery ticket.

Form for requesting a newspaper subscription. Fields include name, address, and contact information.

Form for requesting a newspaper subscription. Fields include name, address, and contact information.